

Szanowne Rodaczki i Rodacy!

Tu na Kresach naszej Ojczyzny posunęły się nasze najdroższe ideały narodowości polskiej w głęboką przepaść. Język i obyczaje polskie doznały tu wielkiej szkody. Jeśli by przedwojenny tryb życia tutejszych Polaków kilka lat dłużej potrwał, to na pewno by Matka Ojczyzna swe dzieci pod względem narodowościowym nie poznała. Dotychczas rząd pruski baczynym okiem śledził wszelki ruch narodowościowy, a zwłaszcza na naszych kresach, mieście i okolicy, a skoro by tylko taka iskra narodowościowa rozszerzyć się miała, była natychmiast z wszelką bezwzględnością stłumiona.

Dziś, kiedy Ojczyzna nasza zmartwychwstała, a Orzeł Biały z grobu ciężkim głazem niewoli do swobodnego lotu wzbił w napowietrzne przestworza, chcemy sobie wszyscy Polki i Polacy naszej miejsciny i okolicy podać bratnie dłonie do wspólnej pracy dla dobra naszej Ojczyzny i przystąpić pod jej sztandar Białego Orła.

W tym celu założyć się ma Towarzystwo Jedność. Zebranie konstytucyjne odbędzie się w niedzielę dnia 26 października 1919 o godzinie 3 po południu na sali Szalińskiego w Miasteczku, na które wszystkie Polki i Polaków niniejszem zaprasza się.

Rada Ludowa w Miasteczku

Piosik Mikołajewski Nowak

Działo się dnia 26.10.1919

na sali Schalinskiego

w Miasteczku

Zebranie, które zostało zwołane przez tutejszą Radę Ludową zagał staropolskim pozdrowieniem „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus” pan Mikołajewski i dziękował za tak liczne przybycie, poczem krótko objaśnił cel dzisiejszego zebrania i proponował na przewodniczącego zebrania p. Piosika, na którą propozycję zebrani się jednogłośnie zgodzili. Do biura powołał przewodniczący następujące osoby: na sekretarza Kaz. Piechowiak, na ławników zaś panów Mikołajewskiego, Nowaka, Grondkowskiego i p. Maryannę Nowak. Najprzód objaśnił przewodniczący zebrania potrzebę założenia Tow. a zwłaszcza w Miasteczku, gdzie obyczaje i język polski pod względem narodowem wiele ucierpiały. Dalej zachęcał, aby wszyscy jak jeden mąż podążyli pod sztandar To. Jedności, tam podali sobie bratnie dłonie do zgodny pracy dla dobra ojczyzny i narodu. Przewodniczący dalej zaznaczył: „że Tow. polskim należy się uznanie, bo naród nasz polski w czasie 150 letniej niewoli swoje najdroższe ideały przez towarzystwa utrzymał i stał się dziś godny tej wielkiej historycznej chwili t.j. zmartwychwstania naszej kochanej Ojczyzny. Po odczytaniu i przyjęciu ustaw przystąpiono do wyborów zarządu. Na prezesa wybrany został p. Piosik, na zastępcę p. Mikołajewski. Na sekretarza wybrano Kaz. Pichowiaka, na zastępczynię pannę Kaszubowską. Na skarbnika p. Nowaka, na zastępczynię p. Kucharską. Bibliotekarzem został wybrany p. Bronikowski, na zastępczynię p. Mikołajewska. Na radnych zostali wybrani: Kaszuba, Kühn, pani Piosik i panna Ludwika Bembnista. Gospodarzem towarzystwa został p. Michał Kurzajczyk. Wysokość wstępnego uchwalono na 2 M., a składki miesięczne na 50 Pf. Zarządowi wolno wypłacać bez uchwały Tow. tylko do wysokości 50 M., a w kasie gotówki może być 200 M. Nadwyżkę oddaje się do banku na książkę oszczędności. Towarzystwo

dalej uchwała w pochodzie zmarłego członka brać udział, a pozostały rodzinie w drodze dobrowolnego datku od członków dać jednorazowe wsparcie. Odśpiewaniem pieśni Boże coś Polskę zakończono zebranie.

Prezes: Piosik
Kazimierz Piechowiak

**Działo się 30.11.1919
na sali pana Schalinskiego
w Miasteczku**

Dzisiejsze zebranie Towarzystwa Jedność zagał prezes Towarzystwa pochwaleniem Pana Boga, wyrażając swą wielką radość, że członkowie się tak licznie stawili i ogłosił następujący porządek dzienny: 1. Zagajenie. 2. Odczyt protokołu z ostatniego zebrania. 3. Wykład prezesa o historii polskiej. 4. Odczyt wiceprezesa. 5. Wolne głosy i sprawa zabezpieczenia. 6. Zakończenie.

Po odczytaniu protokołu z ostatniego zebrania przystąpiono do punktu 3. Wykład referowany przez prezesa był bardzo zajmujący, bo prezes przedstawił zebrany członkom historią narodu polskiego od panowania Piasta do Bolesława Wielkiego czyli Chrobrego. Potem miał także zajmujący odczyt o życiu Kościuszki zastępca prezesa pan Mikołajewski. Przy wolnych głosach omawiano rozmaitości i sprawę zabezpieczenia się od ognia w przyszłym państwie polskim. Dalej postanowiono odegrać teatr amatorski w święta Trzech Króli. Potem wybrano jeszcze chorążnego i zastępcę, jako też asystentów i zastępcę. Na chorążnego wybrano Wincentego Piechowiaka, na zastępcę Bożyka, zaś na asystentów wybrano panów Tadycha, Ignacego Szczepaniaka, na zastępców: Franciszka Nowaka i Wolińskiego Władysława na członków zapisali się Władysława i Ignacy Szczepaniak. Po uregulowaniu kasy prezes zabranie zamknął.

Prezes: Piosik
Kazimierz Piechowiak

**Działo się dnia 25.12.1919
na sali Szalinskiego
w Miasteczku**

Zebranie dzisiejsze zagał prezes Towarzystwa pan Piosik, poczem w imieniu wszystkich członków i zarządu serdecznie witał na zebranie przybyłego ks. Proboszcza, mówiąc dalej, że liczymy sobie za zaszczyt tak zacnego gościa w gronie naszego Towarzystwa widzieć. Przede wszystkim pan prezes zaznaczył, że Towarzystwo nasze jest jeszcze młode, niedoświadczone, porównać można z dzieckiem, które potrzebuje jeszcze macierzyńskiej opieki. Z powodu tego i zarazem, że ustawy naszego Towarzystwa opiewają że opieka, czyli patronat powinien spoczywać w rękach miejscowego duszpasterza, gorąco czcigodnego ks. Proboszcza prosił, aby raczył objąć patronat nad naszym Towarzystwem. Urząd ten ks. Proboszcz chętnie przyjął, poczem prezes ogłosił następujący porządek dzienny: 1. Zagajenie. 2. Wykład

prezesa. 3. Odczytanie protokołu. 4. Sprawa teatru i stwierdzenie członków. Po odczytaniu i przyjęciu protokołu referował prezes dalszy ciąg historii polskiej, aż do panowania Władysława Łokietka. Potem przystąpiono do punktu trzeciego, t.j. sprawy teatru. Ponieważ w tej sprawie już zarząd poprzednio miał osobne posiedzenie, odczytał prezes uchwały, które zarząd w tej sprawie postanowił. Zmienione zostały tylko ceny miejsca. Przy stwierdzeniu członków wykazało się, że 10 brakło. Po uiszczeniu się ze składek miesięcznych i wstępnego od 4 nowo zapisanych członków, wpłynęło do kasy 26,50 M.

Na zakończenie odśpiewano 1 zwrotkę pieśni „Boże coś Polskę”.

Prezes Towarzystwa: Piosik
Kazimierz Piechowiak

Działo się dnia 25.01.1920

Z powodu przejęcia ziem naszych przez władze polskie urządziło Towarzystwo nasze w czwartą niedzielę stycznia zamiast zwyczajnego zebrania zabawę ku uczczeniu naszej powstającej Polski na Sali pana Vorköpera, gdzie było zaproszone także wojsko polskie i tak społem bawiono się aż do 4-tej godziny rano. Towarzystwo urządziło także skromną kolacyjkę na sali pana Schalinskiego.

Prezes: Towarzystwa: Piosik
Kazimierz Piechowiak

Działo się dnia 29.02.1920

Dzisiejsze zebranie zagał p. Prezes z pochwaleniem pana Boga, wyraził swe niezadowolenie, albo lepiej ubolewał nad tem, że członkowie się w tak małej liczbie na zebranie stawili. Przybyła co prawda ani nie połowa, jednak pomimo to ogłosił p. Prezes następujący porządek dzienny: 1. Zagajenie. 2. Odczyt protokołu. 3. Odczyt Prezesa. 4. Sprawozdanie skarbnika i wolne głosy.

Odczytane protokoły t.j. z ostatniego zebrania i krótki protokół z zabawy, którą nasze Towarzystwo naszym Pierwszem oswobodzicielom urządziło zostały przyjęte. Potem odczyt prezesa z czasów rozbiorów Polski był choć smutny lecz tem więcej zajmujący, może temu, że już teraz nie mamy niczego do obawiania, bo żyjemy już znowu w wolnej Polsce.

Przystąpiono do punktu 4. t.j. sprawozdania skarbnika, przy czem się wykazało, że wpłynęło dotychczas do kasy 1416 M., a rozchód wynosi 1212 M., zostaje 204 M. Przy wolnych głosach poruszona została sprawa, na którą p. Mikołajewski na przyszłym zebraniu ma dać wyjaśnienie. Mówiono, że z okazji na przyjęcie czyli ugoszczenie wojsk polskich przysłał pan Gruze tutejszy obywatel 200 papierosów, które pomiędzy żołnierzy rozdzielone zostać miały. Prawdopodobnie papierosy te rozdzielone nie zostały tylko synek p. Mikołajewskiego je miał zniszczyć. W tej sprawie żądano wyjaśnienia. Do kasy wpłynęło 17 M. za zapłacone składki od członków za 2 miesiące. Nadmieniam, że na dzisiejszem zebraniu przyszło połowa brakła, poczem p. Prezes zabranie zamknął.

Prezes: Piosik
Kazimierz Piechowiak

**Działo się dnia 28.03.1920
na sali p. Schalinskiego
w Miasteczku**

Zebranie dzisiejsze zagał prezes z pozdrowieniem Pana Boga i zarazem podziękował zebranym członkom za tak liczne stawienie się na dzisiejsze zebranie, potem ogłosił następujący porządek obrad: 1. Zagajenie. 2. Odczytanie protokołu. 3. Odczyt o rozbiore Polski. 4. Wykład polityczny. 5. Wolne głosy. 6. Stwierdzenie obecności członków oraz uregulowanie kasy. 7. Zakończenie.

Po odczytaniu protokołu wywiązała się krótka dyskusja w sprawie ofiarowanych przez p. Gruzę papierosów, a po osiągnięciu porozumienia uchwalono sprawę sporną uważać za załatwioną. Potem miał p. Prezes dalszy ciąg swego odczytu o ostatnim rozbiore Polski z którego każdy miał wiele skorzystać.

Co do punktu 4. to zdał pan Prezes obszerny referat o położeniu politycznym. Właściwą treścią powyżej wspomnianego referatu było, aby naród polski, a zwłaszcza robotnik nasz wspierał Ojczyznę naszą swą pracą, jednością i zgodą, a nie łączył się w związki komunistyczne, bolszewickie i nie zagrażał strajkiem i.t.d. Przy wolnych głosach poruszono sprawę urzędników Niemców, którzy byli dawniej zajadłymi Niemcami, że nawet do grenszuców i burgerwerów wstąpili, aby tylko Polsce w owym powstaniu zaszkodzić, a dziś zajmują lepsze stanowiska w różnych urzędach. Zebrani jednogłośnie uchwalili, by zarząd się sprawą tą zajął i wysłał do miarodajnej instancji odpowiedni protest.

Po stwierdzeniu członków i uregulowaniu kasy z odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę” zakończono zebranie.

Kazimierz Piechowiak

Protokół

Działo się dnia 25. kwietnia na sali p. Szalińskiego w Miasteczku.

Zebranie dzisiejsze zagał prezes staropolskim pozdrowieniem i powitał przybyłych gości w urzędnikach kolejowych, poczem ogłosił następujący porządek obrad:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. Wykład.
4. Sprawa uczczenia Konstytucji 3 Maja.
5. Wolne głosy.
6. Zakończenie.

Po przeczytaniu i przyjęciu protokołu, zamiast przystąpić do porządku dziennego, to jest do punktu trzeciego, pominięto ów punkt i rozmaici członkowie i nawet goście zabierali głos w sprawie uroczystości Trzeciego Maja. Co do uroczystości zebranie uchwaliło co następuje: ponieważ dzień 3 Maja przypadł na poniedziałek i świętem dzień ów nie miał być tylko

dniem pracy, uchwalono święcić dzień poprzedzający z następującym programem: o godzinie ósmej rozpocznie osiem pańienek sprzedawać kwiatki po wszystkich placach i ulicach publicznych. O godzinie 4. po południu uroczyste nieszpory z odpowiednim kazaniem, po nabożeństwie pochód przez miasto ze sztandarem i muzyką na czele, potem na górę Dębową i tam tańce do późnej nocy. Zebranie uchwaliło nawet zaprosić zamiejscowe Towarzystwa, ażeby takowe udział wzięły w pochodzie i nabożeństwie. Dochód z kwiatków i zabawy ma być przeznaczony część na czytelnie ludowe a druga na plebiscyt. Przy wolnych głosach zgłosili się na członków panowie Kaja, Baś, Pawłowski, Andrzej i Maryanna Kużajczykowie. Po odśpiewaniu jednej zwrotki „Boże coś Polskę” prezes zebranie salwował.

Prezes: Piosik

Sekretarz: Szulczewska

Protokół

z ostatniego zebrania odbytego w dniu 30. maja rb. na sali pana Szalińskiego w Miasteczku.

Staropolskim słowem pozdrowienia zagaił zebranie prezes Towarzystwa i ogłosił następujący porządek obrad:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. Odczyt o początkach Słowian.
4. Sprawa ostatniej zabawy w dzień Trzeciego Maja.
5. Wolne głosy.
6. Przyjęcie nowych członków.
7. Zamknięcie.

Poczem odczytał w zastępstwie p. Kaszubowskiej protokół z zebrania przedostatniego. Również wygłosił p. prezes odczyt o Słowianach, mianowicie o szczepach słowiańskich.

Następnie skonstatowano i podzielono dochód kwoty zebranej na odbytej zabawie na cel plebiscytowy w dniu 3-go maja.

Za kwiaty zebrano marek 959,00

Przez muzykę wpłynęło marek 325,00

Ogółem marek 1284,00

Z sumy tej przekazano Dziennikowi Bydgoskiemu na konto Górnego Śląska marek 900. Pozostałą sumę w wysokości marek 384,00 złożono do kasy Towarzystwa.

Tu należy podnieść zasługę pańien Miasteczka oraz okolicy, które gorliwym zainteresowaniem się sprawą, przyczyniły się niezmiernie ku uświetnieniu zabawy, a wynik zadawalający służący celowi tak szlachetnemu niech będzie im satysfakcją.

W wolnych głosach powołano Bogumiłę Szulczewską na członka, udzielając jej zarazem funkcję sekretarki.

Odwiecznym hymnem naszym „Boże coś Polskę” zamknięto zebranie.

Prezes: Piosik

Sekretarka: Szulczewska

Działo się dnia (tu brak dokładnej daty dziennej) czerwca 1920 na sali p. Szalińskiego w Miasteczku.

Staropolskiem pozdrowieniem zagał prezes Towarzystwa zebranie dzisiejsze i ogłosił następujący porządek obrad:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. Odczyt ks. Patrona.
4. Omówienie położenia politycznego przez prezesa.
5. Wolne głosy.
6. Zakończenie.

Po odczytaniu protokołu przez pannę sekretarkę miał ks. Patron odczyt „O prawach Kościoła”, który na zebranych wielkie wrażenie sprawił. Prezes dziękując ks. Patronowi za tak piękny odczyt i zarazem prosił ks. Patrona by zechciał częściej podobnym wykładem Towarzystwo zaszczyścić.. co punktu 4., to referował prezes dość obszernie o położeniu politycznym i o znaczeniu zapisywania pożyczki wojennej, przyczem gorąco zachęcał do jak najliczniejszego zapisywania pożyczki państwowej. Przy wolnych głosach omawiano rozmaite sprawy, przytem potracił towarzysz Kaszuba sprawę zabawy w dzień Trzeciego Maja i ostremi słowami ganił zarządzenie prezesa w czasie zabawy na Dębowej Górze nawet zarzucał prezesowi nieporządek w Towarzystwie. Wobec tak niesłusznych napaści i zarzutów ze strony p. Kaszuby, prezes czuł się zniewolony swój urząd złożyć. Ks. Patron wiedząc, że co dopiero uczynione zarzuty p. prezesowi są niesłuszne, dał p. Kaszubie odpowiednią nauczkę, który widzą, że źle sobie postąpił wziął swoje słowa z powrotem, poczem na życzenie ks. Patrona i obecnych prezes przyjął urząd z powrotem. Dalej uchwalono podpisać pożyczkę państwową wysokości 200 MK. i 100 marek na Czytelnię Ludową. Poczem pieśnią „Boże coś Polskę” przewodniczący zabranie zamknął.

Prezes: Piosik

Protokół

z ostatniego zebrania odbytego w dniu (tu brak dokładnej daty dziennej) lipca rb. na sali p. Schalińskiego w Miasteczku.

Wskutek nieobecności sekretarki jest porządek obrad nieznan, ponieważ i zastępczyni sekretarki nie było na ostatnim zebraniu. Podczas nieobecności sekretarki powinien p. prezes postarać się o osobę, która porządek obrad by streściła i jej wręczyła do opracowania.

Prezes: ks. Niedbał

Sekretarka: Szulczewska

Protokół

z ostatniego zebrania odbytego w dniu (tu brak dokładnej daty dziennej) sierpnia r.b. na sali p. Schalińskiego w Miasteczku.

Wskutek nieobecności pana prezesa zagaił zebranie pozdrawiając po staropolsku Ks. Proboszcz patron Towarzystwa i ogłosił następujący porządek obrad:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. Odczyt ks. patrona.
4. Sprawozdanie skarbnika.
5. Wolne głosy.
6. Zakończenie.

Po przeczytaniu i przyjęciu protokołu (odczytany przez sekretarkę) przystąpiono do punktu trzeciego, tj. do odczytu ks. patrona. Odczyt ten na temat „Szkoła polska może być tylko wyznaniowa” zwraca szczególnie na to uwagę, aby w szkole była młodzież jednego tylko wyznania, aby wszyscy też członkowie grona byli tego samego wyznania co młodzież i aby członkowie grona nauczycielskiego wpajali pobożność w serca poddanej im młodzieży.

Następnie przystąpiono do punktu czwartego, to jest sprawozdania skarbnika, przyczep się wykazało, że w kasie naszego Towarzystwa jest więcej rozchodu aniżeli dochodu. Przewoź zaproponowano urządzić na zebraniu dobrowolną składkę, która bardzo korzystnie wypadła.

Przy wolnych głosach powołano na zastępczynię sekretarki p. Emilię Bembnistównę. Na członków tego Towarzystwa zgłosili się następujący panowie: Wiśniewski Czesław, Jagodziński Florian, Matecki Stefan i Steć Michał.

Odwiecznym hymnem „Boże coś Polskę” zamknięto zebranie.

Prezes: *(brak podpisu)*

Sekretarka: Szulczewska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego w dniu 28 września r.b. na sali p. Schalińskiego w Miasteczku

Staropolskim pozdrowieniem zagaił zebranie w zastępstwie prezesa patron Towarzystwa Ks. Proboszcz. Powołując z powodu nieobecności sekretarki zastępczynię Bembnistównę na sekretarkę, następnie ustalił następujący program zebrania:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. Wywód ks. proboszcza w sprawie renty urazowej.
4. Wybór prezesa Towarzystwa.
5. Wolne głosy.
6. Zakończenie.

Odczytany protokół przyjęto.

Przystąpiono do punktu trzeciego. Ks. proboszcz przedstawił jasno sprawę renty urazowej i korzyści z niej płynące. Zaznajomił w krótkości z przepisami i wyjaśnił konieczność kwestyonariusza jako podstawę całej akcji.

4. Ponieważ dawny prezes Towarzystwa p. Piosik został z Miasteczka przeniesionym, Towarzystwo postanowiło wybór nowego prezesa. Zaproponowany przez Ks. patrona p. Kaja, dziękując za propozycją wymówił się brakiem czasu i innymi względami. Proponowani panowie Mikołajewski, Szantruczek i Nowak wytłumaczywszy się także temi i owemi względami również za wybór podziękowali. Propozycja p. Mikołajewskiego by o przyjęcie prezesostwa uprosić Ks. proboszcza została jednomyślnie przyjętą i jednomyślnie też wybór Ks. patrona na prezesa Towarzystwa został zatwierdzony. Ks. prezes dziękując za zaufanie prosił zebranych o jedność i miłość wzajemną.

5. Ks. proboszcz wygłosił wykład o Ks. Piotrze Skardze. W wykładzie swym pięknie obmyślonym przedstawił nam żywot i pracę bogobojnego i słynnego naszego największego kaznodzieji i apostoła luteranizmu. Przewijała się żywo przed oczami naszymi uduchowiona postać tego Jeremiasza Polski, który całe swoje życie miłości i usługom ojczyzny poświęcił.

6. Wolne głosy: Ks. patron odczytał list dyr. kol. w Gdańsku w sprawie zwolnionych pracowników kol. i wyjaśnił zebrany całą kwestią. Następnie podziękował Ks. patron paniom, które zajmowały się kwestą na Czerwony Krzyż, a zebrany i mieszkańcom tutejszym za ich ofiarność. Zaproponował również Ks. patron by urządzić przedstawienie amatorskie i podał do wyboru dwie sztuczki „Bursztyny Kasi” lub „Żyd w beczce”.

Pan Kaja powiadomił zebranych, że po wakacjach zamierza otworzyć kurs oświatowy i przedstawił program jakiego ma zamiar się trzymać. Szczegóły będą omówione na następnym zebraniu. W końcu pożegnał Ks. patron w ciepłych słowach zwolnionego w Miasteczku p. Szantruczka, który dziękując prosił zebranych o pamięć o nim. Z odśpiewaniem pieśni „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zebranie zamknięto.

Prezes: Ks. Niedbał

Sekretarka: Szulczewska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego w dniu 30 października r.b. na sali p. Schalińskiego w Miasteczku.

Staropolskiem pozdrowieniem i odśpiewaniem pierwszej zwrotki „Boże coś Polskę” zagaił zebranie patron i prezes Towarzystwa Ks. proboszcz. Następnie uchwalił następujący program:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. Wywód Ks. prezesa w sprawie p. Piosika.
4. Wykład pana Kai.
5. Co do ochronki.
6. Wolne głosy.
7. Zakończenie.

Odczytany protokół przyjęto.

Przystąpiono do punktu trzeciego. Ks. prezes otrzymał bardzo nieprzyjemny list od dawniejszego naszego prezesa Towarzystwa „Jedność”, w którym zarzuca, że na ostatnim zebraniu miał się Ks. prezes wyrazić przeciw p. Piosikowi bardzo niekorzystnie, jak np. że jest „kłamcą i oszczercą”. Wielka to jest obraza dla Ks. prezesa, gdyż słowa te nie wyszły

wcale z ust jego. Pytano także członków Towarzystwa czy słyszeli, a oni uznawali to za kłamstwo. W sprawie tej napisał burmistrz a zarazem zastępca prezesa p. Mikołajewski list do p. Piosika datowany z dnia 29 października.

Punkt 4. Wykład p. Kaji na temat „Skarby podziemne Polski”. Mówca swoim tematem ogólnie wszystkich zainteresował. Dowiedzieliśmy się, że od dawnych przedhistorycznych czasów na kuli ziemskiej nie było gliny ani piaskowców, ani też innych pokładów, twarzą część skorupy ziemskiej składała się z masy kamiennej zwanej granitem. Nasze skały biorą również początek swój z granitu. W północnej i środkowej części Królestwa są w wielkiej ilości rozsiane kamienie polne, które nie są czym innym, jak odłamami skał granitowych. Drugi metal żelazo przynosi nam nieocenione korzyści. Znajduje ono wielkie zastosowanie w życiu i przemyśle. Następnie rudy ołowiane w Królestwie są w pobliżu Kielc i Olkusza. Najwięcej ołowiu jest na Górnym Śląsku. Pokłady cynku istnieją zaś między Olkuszem i Bytomiem. Bogate pokłady soli kamiennej znajdują się u nas w Wieliczce pod Krakowem. Stoi tam kaplica św. Antoniego cała wykuta w soli. Mówca streścił nam także o metalach szlachetnych, to jest o złocie, srebrze i platynie. Słyszeliśmy, że wydobycie pierwszego metalu jest bardzo uciążliwe, szczególnie z rumowisk skalnych, gdzie robot jest bardzo złożona wskutek czego, jak również z powodu swej małej ilości jest on tak drogi. W Polsce leżą zatopione gniazda srebrnej rudy pod Olkuszem. Gdy mówca swój temat zakończył, Ks. prezes w imieniu całego Towarzystwa jemu serdecznie podziękował. Później zabrał głos p. Kaszuba mówiąc, że mówca tak jasno przedstawił temat ten, jakby już był kiedy w górach i kopalniach.

Punkt 5. Ks. prezes otrzymał od inspektora z Szamocina list w którym się zapytuje, czy by nie można otworzyć w Miasteczku ochronkę. Ochrona ma to być zakład pomagający rodzicom w dziele wychowania dzieci od lat 5 do 7. Ks. prezes odpisał, że można taki zakład otworzyć.

Punkt 6. Wolne głosy. Pan Kaja zabrał głos co do Kursu Oświatowego i prosił członków o liczne uczęszczanie na lekcje. Obowiązkiem jest naszego Towarzystwa branie udziału w kursie, gdyż taka sposobność do nauczenia się poprawnego języka polskiego tak prędko się nie nadarzy. Później zabrał głos Ks. prezes i odczytał list z Dyrekcji Kolejowej w sprawie kolejarzy p. Ciszewskiego i p. Bożycha iż zostali z powrotem przyjęci. Panowie ci mają to tylko do zawdzięczenia Ks. prezesowi, który tak gorliwie o nich się starał. W wolnych głosach zgłosili się jako nowi członkowie następujący panowie: Józef Grej, Karol Kołasiewicz, Szczepan Mikołajewski, Jan Brettsneider, Walerian Łaszecki i panie: Katarzyna Nowak, Anna Pawłowska i Maria Wieczorek. Przy końcu zebrania prosił Ks. prezes o jedność i miłość w Towarzystwie.

Z odśpiewaniem pieśni „Jeszcze Polska nie zginęła” zamknięto zebranie.

Prezes i patron: Ks. Niedbał

Sekretarka: Szulczewska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego w dniu 28 listopada na sali pana Balińskiego w Miasteczku.

Zebranie dzisiejsze zagał prezes Towarzystwa Ks. prob. staropolskiem pozdrowieniem i wygłosił następujący porządek obrad:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. Wykład.
4. Rozmaite komunikaty.
5. Wolne głosy.
6. Zakończenie.

Po przeczytaniu i przyjęciu protokołu zamiast przystąpić do porządku dziennego to jest do punktu trzeciego pominięto ów punkt i członkowie „Towarzystwa Jedność” zabierali głos w sprawie teatru mającego się odbyć w Miasteczku. Ks. prezes sprowadził z Poznania kilka teatryków, z pomiędzy których obrano odegrać „Bursztyny Kasi”. Jako reżysera teatru ogłoszono pana Szantruczka.

Punkt 4. Ks. prezes czytał rozmaite komunikaty jak np. „Międzynarodówka żydowska”. Jeden z członków zabrał w tej sprawie głos upominając, by Polacy nie robili kupna ni handlu z żydami, tylko Polak z Polakiem.

Punkt 5. Przy wolnych głosach omawiano sprawę podwyżki sali przez p. Szalińskiego. gospodarz żądał za salę miesięcznie (tutaj brak konkretnej kwoty). Zarząd i członkowie na to się nie zgodzili i uchwalono płacić gospodarzowi 25 marek. Jako nowi członkowie Towarzystwa Jedność zgłosili się panie względem panowie: Budzyńska Michalina, Bemnistowa Emilia, Kruszewska Marianna, Mikołajewska Stanisława, Matecka Maria, Grądkowska Józefa, Nowakówna Zofia, Łaszecki Walerian, Kempa Franciszek i Król Władysław.

Punkt 6. Zakończenie: Z odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę” zamknięto zebranie.

Prezes: Ks. Niedbał

Sekretarka: Szulczewska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego w dniu 26 grudnia 1920 r. na sali pana Szalińskiego w Miasteczku.

Staropolskim pozdrowieniem i odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę” zagał zebranie patron i prezes Towarzystwa Ks. proboszcz, następnie ustalił następujący program zebrania:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. Rozmaite komunikaty.
4. Ciągnięcie losów.
5. Wolne głosy.
6. Zakończenie.

Protokół odczytany przyjęto. Przystąpiono do punktu trzeciego. Obradowano bliższe szczegóły co do teatru. Ks. patron z zadowoleniem oświadczył iż życzenia jego wreszcie się spełnią i teatr 23 stycznia się odbędzie. Zaproponował również Ks. proboszcz, by na przyszłym zebraniu urządzono wybór nowego prezesa, skarbnika, sekretarza i radnych.

Punkt 4. Ks. patron sprawił Towarzystwu wielką niespodziankę rozdawszy losy, przez które niejednemu piękny prezent się dostał. Za co całe Towarzystwo Ks. patronowi serdeczne „Bóg zapłać” składa.

Punkt 6. Zakończenie. Z odśpiewaniem pieśni „Nie rzucim ziemi skąd nasz ród” zamknięto zebranie.

Prezes: Ks. Niedbał

Sekretarka: Szulczewska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego dnia 2 lutego na sali pana Szalińskiego w Miasteczku.

Staropolskim pozdrowieniem i odśpiewaniem pierwszej zwrotki pieśni „Boże coś Polskę” zagał zebranie w zastępstwie prezesa pan Mikołajewski i ustalił następujący program zebrania:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. Sprawozdanie teatru.
4. Wykład p. Kaji.
5. Wolne głosy.
6. Zakończenie.

Odczytany protokół przyjęto. Przystąpiono do punktu trzeciego, to jest do sprawozdania teatru. Zastępca prezesa podziękował w gorących słowach amatorom za odegranie teatru, a wszystkim tym, którzy przyczynili się swą pracą do upiększenia takowego.

Za bilety i przez muzykę wpłynęło do kasy marek 6070,00

Na pokrycie kosztów wydano marek 2880,50

zostaje marek 3189,50

Towarzystwo młodzieży z Rzadzka ofiarowało marek 100,00. Ogółem jest marek 3289,50. Z tego ofiarowano amatorom 500 marek na urządzenie wieczornicy. Reszta tej sumy w wysokości 2789,50 marek stoi do dyspozycji Zarządu.

Punkt 4. Pan Kaja wygłosił wykład o powstaniu polskim z 1831 roku. W obszernym omówieniu wykazał jak naród polski cierpiał pod rządem cara rosyjskiego Aleksandra I, jak chwycił za oręż, aby jarzmo niewoli zrzucić z siebie. Jak uległ pod przemocą wroga i zdradami swych własnych braci.

Punkt 5. Zastępca prezes zaproponował, aby który z członków ofiarował się na kurs oświatowy w Wyrzysku, lecz członkowie wymawiali się brakiem czasu i innymi powodami. Następnie uwiadomił zastępcę prezesa członków o walnym zebraniu mającym się odbyć 27 lutego b.r., na którym ma być nowy Zarząd obrany.

Punkt 6. Przy wolnych głosach głosili się jako nowi członkowie następujący panowie: Piotr Michałowski, Szczepan Orliński, i panie: Franciszka Młodzikowa, Antonina Michałowska, Franciszka Michałowska, Zofia Kruszewska, Antonina Karaśkiewiczowa i Michalina Orlińska.

Z odśpiewaniem pieśni „Z dymem pożarów” zamknięto zebranie.

Prezes: Ks. Niedbał

Sekretarka: Bemnistówna

Protokół z ostatniego zebrania odbytego w dniu 27 lutego na Sali p. Szalińskiego w Miasteczku.

Zebranie dzisiejsze zagał prezes Towarzystwa Ks. proboszcz staropolskiem pozdrowieniem i odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę”, poczem ustalił następujący program zebrania:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. Sprawozdanie kasowe za rok 1920.
4. Odczyt ustaw Towarzystwa Jedność przez Ks. prob.
5. Wybór Zarządu.
6. Wolne głosy.
7. Zakończenie.

Protokół odczytany przyjęto. Po przyjęciu tegoż powitał Ks. proboszcz w imieniu Towarzystwa skarbnika p. Nowaka, który powrócił po ciężkiej swojej chorobie z lazaretu. Pan skarbnik serdecznymi słowami podziękował za powitanie go. Następnie wyłożył sprawozdanie ze stanu kasy za rok ubiegły, poczem się wykazało iż przychodu było 2207,50 marek. Rozchodu 2002,00 marek. Zatem w kasie pozostało 204,50 marek. Z pozostałej sumy w wysokości marek 2789,50 z ostatniej zabawy, uchwalono 1000 marek na milionówkę, resztę tej sumy przeznaczono na kasę pośmiertną. Uchwalono, że każda rodzina należąca do Towarzystwa odbierze na wypadek śmierci członka 500 marek. W razie potrzeby urządzi się składkę dobrowolną.

Punkt 4. Ks. proboszcz odczytał ustawy Towarzystwa Jedność, w których zaznaczył, że członkowie się dzielą na czynnych i honorowych. Czynnymi członkami Towarzystwa mogą być wszyscy nie poszlakowani obywatele polscy obojga płci od 18 roku życia. Członkiem honorowym może zostać każdy samodzielny obywatel polsko-katolickiego wyznania, który radą lub czynem obowiązuje się popierać dążności Towarzystwa.

Punkt 5. Wybór Zarządu. Na prośbę wszystkich członków został Ks. proboszcz nadal prezesem, zastępcą prezesa p. Mikołajewski. Skarbnikiem p. Nowak, na zastępcę skarbnika obrano p. Józefa Grondkowskiego. Na miejsce sekretarki p. Szulczewskiej, która z powodu przesiedlenia złożyła swój urząd, obrano p. Józefę Grondkowską. Zastępczynią sekretarki została nadal Emilia Bembnistówna.

Punkt 6. Wolne głosy. Przy wolnych głosach poruszono sprawę podwyższenia składki miesięcznej na 1 markę. Następnie uchwalono, aby zebrania odtąd zamiast o godzinie piątej odbywały się latową porą o szóstej. Pan Kaja zabrał głos, oświadczył i równocześnie ubolewał nad tym, że zaprowadzony w listopadzie roku 1920 Kurs Oświatowy rozwiązał, ponieważ tak mało członków w nim brało udział.

Punkt 7. Zakończenie. Z odśpiewaniem pieśni „Nie rzucim ziemi skąd nasz ród” zebranie zamknięto.

Prezes: Ks. Niedbał

Sekretarka: Grondkowska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego w dniu 20. marca r.b. na sali p. Schalinskiego w Miasteczku.

Staropolskiem pozdrowieniem, krótką przemową o Górnem Szląsku i odśpiewaniem „Nie rzucim ziemi skąd nasz ród” zagał zebranie prezes Towarzystwa Ks. prob., poczem ogłosił następujący program zebrania:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. Wykład Ks. proboszcza.
4. Co do choroby gruźlicy.
5. Wolne głosy.
6. Zakończenie.

Zamiast przystąpić do punktu trzeciego, zatrzymano się jeszcze przy drugim, dotyczącym odczytania protokołu. Protokół nie został odczytany z powodu nieobecności p. sekretarki, który takowa nie wypracowała s powodu tego, iż posiedzenie odbyło się tydzień wcześniej niż zwykle. Potem wygłosił Ks. proboszcz wykład na temat: „Czy może człowiek być katolikiem i równocześnie socjalistą”. W obszernym omówieniu zaznaczył, że takowo nigdy nie może być możliwem. Przecież socjaliści są największym wrogiem wiary katolickiej. Pracują oni nieustannie nad rozszerzaniem socjalizmu. Przebiegłością swoją dużo ludzi a nawet Polaków zdołają nakłonić na ich stronę. Takowi czasem dadzą się nakłonić i tak coraz większa moc socjalizmu. Socjaliści wypowiadają wprost wojnę Bogu a przytem wyrażają się, iż religii wcale nie szkodzą.

Punkt 4. Co do gruźlicy wyjaśnił członkom prezes Ks. proboszcz najgłówniejsze o niej informacje. Zaznaczył, że członkowie mogą się ofiarować jałmużną celem zwalczania powyższej choroby.

Wolne głosy: Jako nowi członkowie Stowarzyszenia Jedność zgłosiły się następujące osoby: Stróżykówna Łucja, Mucha Antoni, Gonigroszek Antoni. Pan Nowak zabrał głos i poprosił, aby posiedzenia, które się zwykle odprawiały o godzinie 6 już o 5 godzinie się odbywały. Ks. proboszcz w tej sprawie zaproponował, ażeby każdy z członków zrobił wniosek do zarządu Towarzystwa dotyczący ustalenia godziny o której się ma rozpocząć posiedzenie i wnioski te już oddać zarządowi jedne posiedzenie naprzód. Potem w spokojności mogłoby wszystko być omówione. Dalej zachęcał Ks. proboszcz członków Towarzystwa, ażeby każdy w stanie będącym zakupił milionówkę, gdyż przez to przysłuży się Państwu. Następnie podał skarbnik p. Nowak numer milinówki, którą Towarzystwo Jedność zakupiło. Brzmi on 0834687. P. Szantruczek zabrawszy głos przepowiedział kilka słów co do kłamliwych wieści dotyczących Górnego Szląska. W imieniu Towarzystwa dziękował prezes p. Szantruczkiowi za piękne przepowiedziane słowa.

Zakończenie: Zaśpiewaniem „Boże coś Polskę” zamknięto zebranie.

Prezes: Ks. Niedbał.

Sekretarka: Grondkowska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego w dniu 24 kwietnia r.b. na sali p. Schalinskiego w Miasteczku.

Zebranie dzisiejsze zagał prezes Towarzystwa Ks. proboszcz staropolskiem pozdrowieniem i odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę”, poczem ustalił następujący program zebrania:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. Wykład p. Szantruczka.
4. O trzecim maju.
5. Wolne głosy.
6. Zakończenie.

Protokoły przeczytane i przyjęte. Poczem przystąpiono do punktu trzeciego i to wykładu p. Szantruczka o walkach pod Grunwaldem. Oręż nasz miał wielkie walki pod Grunwaldem. Prusacy czują się bardzo pohańbieni gdy wspomną o Grunwaldzie. Przyszło do bitwy między krzyżakami a Polakami. Krzyżaków sprowadził syn Leszka Białego. Nosili oni białe płaszcze wyszyte czarnem krzyżem. Przyszło do powtórnej bitwy między krzyżakami a Władysławem Łokietkiem. Krzyżacy gdzie tylko przyszli burzyli wszystko, miasta Gniezno, Bydgoszcz itd. Szli nawet na króla czeskiego Jana, bezbronne niewiasty i dzieci. Wtenczas uderzyli Polacy na nich. Krzyżacy stracili bitwę i do tego poległo 5000 wojaków. Łokietek czuł już zbliżający się zgon. Następcą jego został Kazimierz. Krzyżacy pomimo straty, którą ponieśli, jeszcze się uspokoić nie mogli i wpadali na Litwę za Niemen na Jagiełłę i brata jego Witolda. Na tronie była w ten czas królowa Jadwiga. Była zaręczona z Wilhelmem lecz nie zawarła z nim małżeństwa. Potem nawinął się Jagiełło po rękę Jadwigi. Dopiero gdy przyjął wiarę Chrystusową zawarła z nim związek małżeński w roku 1386. Jadwiga bardzo strzegła wiary chrześcijańskiej na Litwie. Przez połączenie Polski z Litwą oburzyli się znowu krzyżacy i przyszło do bitwy na Litwie. Najgłośniejszą w całej wojnie była pamiętna walka pod Grunwaldem. Dzisiaj należy Grunwald i Tannenberg do Niemiec. Dzisiaj nie widnieją tam polskie, ale niemieckie sztandary. Niemcy przysłali Jagielle, także bratu jego Witoldowi dwa miecze. Oni widząc w tem pociąg boski z pokorą przyjęli owe miecze. 40000 wojaków zginęło w wojnie niemieckiej. Łup Polaków składał się z wielu szabli i amunicji, które znajdują się w skarbcu na Wawelu

Punkt 4. O trzecim maja. Omówionem zostało, że na pochód 3 maja w Rządzkowie Towarzystwo Jedność się uda, jeżeli zaproszone zostanie, także weźmie udział w tej uroczystości. Zbiórka miała być koło organistówki. Co do mszy polowej, która miała być w Miasteczku, ks. proboszcz zaznaczył, że z powodu nadużycia mszów polowych takowej nie wolno mu odprawić.

Wolne głosy: Przyjęto p. Muchę uroczyście na członka Towarzystwa Jedność. P. Szantruczek poruszył sprawę o Towarzystwo Śpiewu, zaznaczając, że takowe bardzo jest dla nas potrzebne. zaproponował p. Kaję, aby się zajął ćwiczeniem śpiewu. P. Kaja wytłumaczyła się chwilowo brakiem czasu powyższego przyjąć nie może.

Po drugie p. Szantruczek zaproponował, ażeby na każdym zebraniu został wykład odczytany. W tej sprawie proponował Ks. proboszcz p. Emilię Bembnistównę na podjęcie odczytu. Takowa podjęła się na odczyt na następnym zebraniu.

Z odśpiewaniem „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zebranie zamknięto.

Prezes: Ks. Niedbał
Sekretarka: Grondkowska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego w dniu 22 maja r.b. na sali pana Schalinskiego w Miasteczku.

Zebranie dzisiejsze zagał prezes Towarzystwa Ks. patron z staropolskiem pozdrowieniem i z odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę”, poczem ogłosił następujący porządek obrad:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. Odczyt Ks. prob. o Górnym Śląsku.
4. Dzisiejsza blaga.
5. Wolne głosy.
6. Zakończenie.

Protokół przeczytany i przyjęty. Potem przystąpiono do punktu trzeciego i to odczytu o Górnym Śląsku przez prezesa Towarzystwa Księdza proboszcza. W odczycie usłyszeliśmy jak się obecnie Czesi ubiegają za Górnym Śląskiem. Nie dziwno, że każdy chce być w posiadaniu jego. Górny Śląsk bowiem mieści wielkie skarby w sobie jak na przykład: cynk, ołów i drogocenne kamienie. Znajduje się tam także dużo fabryk. Tymczasem sprawa Górnego Śląska zawikłana i nie mamy jeszcze pewności, czy go dostaniemy. Lepiej ufać w Bogu i się modlić. Wtenczas wszystko pójdzie ku dobremu naszemu. Pan Kaja dziękował prezesowi za piękny odczyt.

W odczycie drugim także Ks. proboszcza pod tytułem „Dzisiejsza blaga” słyszeliśmy o przewrotnościach terażniejszej dorastającej młodzieży. Takowa chociaż dopiero 16-to letnia już udaje wielkie pany, chociaż czasem pustki w kieszeni, nie lubi pracować.

Wolne głosy: Znalaziono przez Księdza proboszcza pierścień. Zgłoszenia przyjmuje Ks. prob. na probostwie. Potem odebrała podziękowanie prezesowskie pani Bembnistówna za uczynione usługi teraz zmarłemu Grzegorzewskiemu. Tak samo prosił Ks. prob. członków Towarzystwa, aby brali udział w pogrzebie zmarłego Grzegorzewskiego. Z powodu różnych zajęć zmarłym nie mogła panna Emilia Bembnistówna obietnicy swej dotyczącej odczytu spełnić. Została uniewinniona przez p. Kaję. Na przyszły raz podjął pan Kaja wykład. Następnie zostały przez skarbnika wszyscy członkowie Towarzystwa Jedność odczytani. Jeden z członków zabrawszy głos zapytał, czy osoby które należą do Towarzystwa lecz nie przychodzą na zebrania, ale mimo to płacą składkę miesięczną, mogą być wykreśleni. Odpowiedź ta, że nie przyszło do żadnej ugody i sprawa ta została nierozstrzygniona.

W sprawie procesji Bożego Ciała przez miasto. Zaproponował Ks. proboszcz, ażeby także nasze Towarzystwo z sztandarem na czele brało udział w tej uroczystości. Umówiono, że tylko 5 panów, względnie 5 pań będzie brać udział w zamkniętym pochodzie, bo w danym czasie by wszyscy członkowie Towarzystwa brali udział, byłby za długi pochód. Z odśpiewaniem pieśni „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zamknięto zebranie.

Prezes: Ks. Niedbał
Sekretarka: Grondkowska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego w dniu 29 czerwca r.b. na sali p. Szalińskiego.

Staropolskiem pozdrowieniem i odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę” zagał zebranie prezes Towarzystwa Ks. proboszcz i ustalił następujący program zebrania:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. Rozmaite komunikaty.
4. Wykład p. Kaji.
5. Wolne głosy.
6. Zakończenie.

1. Odczytany protokół przyjęto.

2. następnie zaproponował prezes Towarzystwa Ks. proboszcz skromną zabawę na górze dębowej, który to projekt Towarzystwo z zadowoleniem przyjęło. Ks. prezes zaznaczył, że zakłada w Grabionnie dwa towarzystwa robotników i prosił, aby i tu się tak zorganizować, by móc takowe założyć.

4. Pan Kaja wygłosił wykład o Napoleonie I Bonapartym. W wykładzie swym pięknie obmyślanym przedstawił nam żywot tego sławnego męża aż do ostatniej chwili jego życia, które zakończył na wygnaniu na wyspie Św. Heleny. Zwłoki jego jednakowoż przeniesiono do Francji. Z wielką okazałością obchodzi Francja dzień jego zgonu, również i Polska jej sojuszniczka.

Z odśpiewaniem pieśni „Nie rzucim ziemi skąd nasz ród” zebranie zamknięto.

Prezes: *(brak podpisu)*

Sekretarka: w zastępstwie Bembnistówna

Protokół z ostatniego zebrania odbytego w dniu 21 lipca r.b. na sali p. Szalińskiego.

Zebranie dzisiejsze zagał prezes Towarzystwa Ks. proboszcz z staropolskiem pozdrowieniem, poczem oznajmił członkom, że na zebraniu dzisiejszem zaszczycą nas obecnością swoją prawdopodobnie goście, którzy także krótko potem przybyli i to ks. Dobrodziej Piotrowski i kleryk. Zostali przez Ks. proboszcza w imieniu całego Towarzystwa serdecznymi słowy witani, poczem zdał prezes prowadzenie dzisiejszego zebrania w ręce ks. Piotrowskiego, które takowy chętnie przyjął i następnie ogłosił następujący program zebrania:

1. Odczytanie protokołu.
2. Wykład ks. Dobrodzieja.
3. Przyjęcie nowych członków.
4. Wolne głosy.
5. Zakończenie.

Odczytany protokół przyjęto. Przystąpiono do punktu trzeciego i to wykładu ks. Piotrowskiego „O rządzie”. Czemu w Polsce nie jest tak jak powinno być. Dlatego, bo nie mamy jeszcze takich dyplomatów jak inne narody. Musimy się najprzód uczyć. Nie jest bowiem tak łatwo rządzić i to dobrze rządzić. Nie powinniśmy nader dużo narzekać na rząd, bo czasem więcej mówimy niż rozumiemy. O sejmie. Z jakiego powodu sejm nie jest taki jaki

powinien być. To z tego przyjdzie, że w sejmie znajdują się tacy ludzie, co nawet czytać ani pisać nie umieją, tylko pobierają dużo pieniędzy i nie pracują. Wybierajmy przeto takich co naprawdę rządzić umieją, bądź to rzemieślnik czy robotnik wszystko obojętnie, byle by był zdatnym na tak ważny urząd. Sprawa naszej waluty. Zagranica jest winna i to Niemcy, że waluta naszych pieniędzy tak nisko stoi. Niemcy wyrzucają wszystko, żeby tylko pieniądze z Polski wykupić, a potem w Niemczech rozrzucają, wiedzą oni bowiem dobrze, że w kraju gdzie najwięcej kupić można też marka więcej warta. W imieniu Towarzystwa wyraził prezes księzdu Dobrodziejowi swoje najserdeczniejsze podziękowanie za tak piękny i interesujący wykład.

Punkt III. Na członków Towarzystwa Jedność potwierdzeni zostali następujący panowie: Józef Wiczorek i Wincenty Michałowski, którzy zostali od prezesa witani i zarazem został im cel naszego Towarzystwa objaśnionym.

Wolne głosy: W sprawie odbywania zebrań Ks. proboszcz zaproponował, aby się odtąd odbywały o godzinie 5. Propozycja została od wszystkich przyjęta. Z zabawy tanecznej odbytej w dniu 24 maja r.b. wpłynęło do kasy oprócz wydatków marek 1551. Pan Piechowiak zabrawszy głos poruszył sprawę dotyczącą sztandaru, który został uszkodzony przez wypalenie na zabawie w dniu 8 maja, dokąd przez pana Szantruczka pożyczony został. Pan Piechowiak był tego zdania, ażeby komitet który na zabawie 8 maja był miarodajnym dał szkodę wyporządzić, albo nowy sztandar sprawić. Nie przyszło do ugody. Natomiast uchwalono członków celem utworzenia komitetu któryby miał za zadanie stwierdzić szkodę i referować na przyszłym posiedzeniu, czy obejdzie się tylko z wyporządzeniem sztandaru lub też sprawienia nowego sztandaru. Na członków komitetu wybrani zostali następujący panowie: zastępca prezesa p. Mikołajewski, p. Radke i p. Kuhn. Na zakończenie wyraził ks. Dobrodziej swoje zadowolenie nad naszym Towarzystwem nadmieniając, że lepiej nam mieć jedno Towarzystwo a porządne, aniżeli więcej, a każde liczyłoby może 10 członów i ufać naszemu Ks. proboszczowi, który z takim zainteresowaniem kocha Towarzystwo.

Z odśpiewaniem pieśni „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zebranie zamknięto.

Prezes: w zastępstwie p. Mikołajewski

Sekretarka: Grondkowska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego w dniu 28 sierpnia b.r. na sali p. Szalińskiego w Miasteczku.

Zebranie dzisiejsze zagał w zastępstwie prezesa p. Mikołajewski z staropolskim pozdrowieniem i odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę”, potem ogłosił następujący porządek obrad:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. Odszkodowanie sztandaru.
4. Zapomoga chorej Żelaznej.
5. Sprawa teatru.
6. Wolne głosy.
7. Zakończenie.

Protokół odczytany przyjęto. Przystąpiono do punktu trzeciego: odszkodowanie sztandaru. Zast. prezesa p. Mikołajewski stwierdził szkodę i zaproponował ażeby komitet sztandar odszkodował a Towarzystwo Jedność miałoby resztę dopłacić. Przez to mielibyśmy nowy sztandar. Członkowie jednakowoż nie zgodzili się na to. Z tego powodu została sprawa odroczone do następnego zebrania. Punkt IV: zapomoga chorej członkini Żelaznej. Towarzystwo uchwaliło dla chorej Żelaznej 500 mk. (pięćset marek) na zapłacenie lekarstw. Poruszono także o tem ktoby się z członków poświęcił ku pielęgnowaniu chorej. Zgłosiły się następujące panie: Kurzajczyk Franciszka, Szczepaniak Władysława, Nowak Katarzyna, Grützmacher Marjanna, Mandelke Franciszka i Kołacka Jadwiga. Powyższe osoby będą kolejno i to w niedzielę p. Kurzajczyk Franciszka, w poniedziałek p. Szczepaniak Władysława, we wtorek p. Nowak Katarzyna, w środę p. Grützmacher Marjanna, w czwartek Mandelke Franciszka i w piątek p. Kołacka Jadwiga pielęgnowały chorą.

Punkt V: sprawa teatru. Towarzystwo Jedność zamierza znów teatr urządzić. Propozycje kiedy ma być odprawiony czy teraz czy dopiero w zimie. Niejedni byli zatem aby teraz jeszcze nie grać bo jesień nadchodzi i jest za dużo pracy. Niektórzy znów zatem żeby wcale nie miało być grane. Sprawa ta została odroczone aż po nowym roku.

Punkt VI: wolne głosy. Przy wolnych głosach odczytał zast. prezesa p. Mikołajewski artykuł ze zjazdu Katolików w Bydgoszczy. Było tam dużo mówców, którzy opowiadali o katolicyzmie. Na zakończenie był pochód manifestacyjny taki, jaki jeszcze nigdy nie był. W wiecu tym brało udział około 10000 osób.

Jako nowi członkowie Towarzystwa Jedność zgłosiły się następujące osoby: Wolińska Władysława i Büttner Franciszka.

Punkt VI: zakończenie. Z odśpiewaniem pieśni „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zebranie zamknięto.

Prezes: Ks. Niedbał

Sekretarka: Grondkowska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego w dniu 25 września b.r. na sali p. Szalińskiego w Miasteczku.

Staropolskiem pozdrowieniem i z odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę” zagał zebranie dzisiejsze prezes Towarzystwa Ks. proboszcz, potem ogłosił następujący porządek obrad:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. Odczyt Ks. prob. o klerykalizmie.
4. Sprawa teatru.
5. Różne komunikaty.
6. Wolne głosy.
7. Zakończenie.

Protokół odczytany przyjęto. Przystąpiono do punktu trzeciego o klerykalizmie. Nazwę klerykał przypisują tym, co bronią religji św., księży, papieża, są zatem ażeby ze szkół nie usunięto nauki religji św. Jeżeli by nam kto tak powiedział to nie powinniśmy się wstydić, jeno stanowczo powiedzieć: tak jestem klerykałem. Nie przychlebam się księżom lecz

szanując ich jako sługi Boże. Nazwa klerykał nie jest w rzeczywistości żadną złą nazwą, bo pochodzi od słowa kleryk tylko o to się rozchodzi, że będzie przewrotnie używane.

Sprawa teatru. Ksiądz prob. był zatem aby urządzono teatr. Przedłożył członkom dwie sztuczki, które na ten cel sprowadzone zostały i które na przyszłym posiedzeniu rozdane być miały.

Różne komunikaty. Ksiądz proboszcz prosił bardzo aby te panie, które dotąd chorą Żelazną pielęgnowały to też nadal czyniły. Sztandar który zepsutym został, ma być przez komitet wyporządzonym. Prezes uwiadomił członków, że się dowiedział o tem, że papież zezwolił na to, by księżom rolę odebrano, a im pensja płacona być miała. Lecz Ks. proboszczowi nie podoba się to. Ks. proboszcz także zaznaczył, że mu niektóre osoby zwróciły uwagę na to, że nie ma przecież trzymać niemieckiego kazania. Ale to na żaden sposób nie idzie i nie uczyni, bo w takim razie ludzie nie przysliby do Kościoła a on jako duszpasterz byłby za nich odpowiedzialnym. Na końcu jeszcze Ks. prob. zaznaczył że przy wyborach Rady Miejskiej, które się wkrótce odbędą członkowie tylko na takich głosowali, którzy są dobrymi katolikami. Z odśpiewaniem pieśni „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zebranie zamknięto.

Prezes: *(brak podpisu)*

Sekretarka: Grondkowska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego w dniu 30 października r.b. na sali p. Szalińskiego w Miasteczku.

Zebranie dzisiejsze zagaił prezes Tow. Ks. prob. z staropolskim pozdrowieniem i z odśpiewaniem pieśni „Nie rzucim ziemi skąd nasz ród”, poczem nastąpiła krótka przepowiedź o słynnej poetce Marji Konopnickiej, która także ułożyła pieśń „Nie rzucim ziemi skąd nasz ród”. Następnie został ogłoszony następujący program zebrania:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. Odczyt o Górnym Śląsku.
4. Sprawa teatru.
5. Wolne głosy.
6. Zakończenie.

Odczytany protokół przyjęto. Przystąpiono do punktu trzeciego: odczyt o Górnym Śląsku przez prezesa. W odczycie słyszeliśmy o toczących się walkach i trudnościach o Górny Śląsk, a na ostatku o dobrych wynikach Górnego Śląska dla nas. Cieszymy się więc z tego. Dostało się nam dużo skarbów, które ukryte są w łonie G. Śląska. Hołd wyrażajmy za to ludowi Górnego Śląska, wdzięczność i hołd tym, którzy nie wzbraniali się życie swe w obronie Ojczyzny oddać w ofierze. Powstano z miejsc i wykrzyknięto ludowi górnośląskiemu „Niech żyje”.

Punkt IV: sprawa teatru. Życzeniem prezesa było, aby urządzono teatr, na co wszyscy członkowie chętnie przystali, i to już na święta Bożego Narodzenia, aby móc z zysku który nam przez przedstawienie amatorskie spłynie kupić podarunki na gwiazdkę dla ubogich. Lecz ze względu na to że czas obecny już zanadto ograniczony, urządzonym zostanie dopiero w styczniu. Postąpiono dalej, który z członków miał zamiar uczestniczyć w teatrze. Zgłosili się

panie względnie panowie: Bembnistówna Ludwika, Bembnistówna Emilja, Piechowiakówna Władysława, Wolińska Franciszka, Stróżykówna Łucja, Kruszewska Zofja, Nowakówna Zofja, Mikołajewski Franciszek, Mucha Antoni i Gonigroszek Antoni. Wyżej wymienione osoby zgłoszą się celem odebrania ról w przyszłą niedzielę po niesporach na probostwie. Do odegrania teatru podał Ks. prob. dwie sztuczki, pierwszą „Adam i Ewa” i drugą „Za nic żydowskie szmaty”. Jako reżysera poprosi Ks. prob. nauczyciela p. Wolnego.

Wolne głosy.

W sprawie walnego zebrania, które się wkrótce odbędzie jest skarbnik Tow. za tem, aby się odbyło możliwie już w grudniu. W takim czasie byłoby łatwiej z zamknięciem kasowem za ubiegły rok. Sprawa zostanie na przyszedłym posiedzeniu omówiona. Z polecenia p. Adamskiego rozdał prezes pomiędzy niektórych członków broszurki pod tytułem „Odezwa do Polski”. Jako nowo przybyły członek Tow. Jedność zgłosił się p. Recki Adam. Co do mówców z Poznania zaproponował Ks. prob., aby zaprosić czasem jednego z wymienionych panów z wykładem na zebranie. Panowie ci ofiarują się do tego, że wyjeżdżają do wszystkich okolic i mają wykłady, naturalnie nie za darmo, bo trochę im powstałe koszta, które są z podróżą połączone zwrócić trzeba. W końcu posiedzenia wyraził Ks. prob. wszystkim obecnym członkom swoje podziękowanie z powodu tego, że się tak licznie zebrali. Z odśpiewaniem „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zebranie zamknięto.

Prezes: Ks. Niedbał

Sekretarka: Grondkowska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego w dniu 27 listopada 1921 na sali p. Szalińskiego w Miasteczku.

Staropolskiem pozdrowieniem i odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę” zagaił zebranie dzisiejsze prezes Tow. Ks. proboszcz, poczem ustalił następujący program zebrania:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. Sprawa teatru.
4. Stwierdzenie obecnych członków.
5. Komunikat o Czytelni Ludowej.
6. Wolne głosy.
7. Zakończenie.

Odczytany protokół przyjęto. Przystąpiono do punktu trzeciego.

Sprawa teatru. Za zgodą wszystkich członków zostanie teatr odegrany 8 lub 15 stycznia przyszłego roku. Bliższe szczegóły jeszcze oznajmione zostaną na przyszłym posiedzeniu.

Punkt 4. Podług stwierdzenia obecnych członków okazało się, że obecnych jest 49, a nieobecnych 50. Razem liczy Tow. Jedność 99 członków. Ks. prob. ubolewa nad tem, że się tak mała liczba na dzisiejsze zebranie wstawiła, proponował zarazem, aby członków którzy już więcej razy nie uczęszczali na posiedzenia, wykluczyć, lecz to należy do sprawy Zarządu.

Komunikat o Czytelni Ludowej. Prezes odebrałszy list z Poznania z prośbą by przygotował ludzi do wiecu, podając gdzie i kiedy się odbędzie, na co Ksiądz prob. pozwolił sobie już odpisać. Odpowiedź z Czytelni już nadeszła, że propozycją Ks. prob. chętnie przyjmują.

Przeto Ks. prob. prosił członków, aby się licznie stawili. Będzie więc wiec oświatowy z oświetlonymi obrazami i to dnia 14 grudnia wieczorem o godzinie 7mej. Poczem prezes uwiadomił członków o nadejściu biblioteki dla Tow. Jedność składającej się z 120 książek, prosząc zarówno o składki na książki i żeby członkowie z niej korzystali.

Wolne głosy. Na członka Tow. Jedność zgłosił się p. Wolny Rudolf. Na zapytanie się prezesa czyby kto z członków był przeciw przyjęciu p. Wolnego, okazało się że nie. Na co został p. Wolny przyjętym i przez Ks. prob. powitany. Zarówno wyraził Ks. prob. swoje podziękowanie za to, że przyjął rolę reżysera. P. Wolny ofiarował także 92,00 Marki na rzecz Towarzystwa. W odczycie dotyczącym składki na inwalidów prezes gorąco zachęcał członków, aby w czasie kwesty na powyższy cel tyle ofiarowali, jak im możliwym, zachodzi tu bowiem wielka potrzeba. W sprawie chorej p. Wachowiakowej zaproponował prezes i prosił pana burmistrza, aby się zajął z urzędzeniem składki, żeby się mogło cokolwiek dla tej biednej chorej kobieciny kupić. Na końcu rozdał Ks. prob. niektórym członkom broszurki pod tytułem „Krwawem szlakiem niewoli”. Walne zebranie przypada w styczniu 1922 r.

Zakończenie. Z odśpiewaniem pieśni „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zebranie zamknięto.

Prezes: Ks. Niedbał

Sekretarka: Grondkowska

Sprawozdanie z lat 1919, 1920 i 1921 Towarzystwa Jedność Miasteczko.

W dniu założenia Towarzystwa Jedność, to jest 26 października 1919, zgłosiło się na członków Towarzystwa 34 osób pod kierownictwem p. Piosika. W przeciągu odbytych zebrań było dużo pouczających wykładów i odczytów, np. wykłady o Piotrze Skardze, Górnym Śląsku, o początkach Słowian, walce pod Grunwaldem. Towarzystwo nasze zakupiło milionówkę pod numerem 0834687. By mieć cokolwiek urozmaicenia i rozrywki w Towarzystwie, urządzono 3 przedstawienia amatorskie, a następnie tańcówkę. Oprócz tego jeszcze trzy tańcówki. Dnia trzeciego maja 1921 r. miało Towarzystwo nasze zaszczyt być od Tow. Rządzkowskiego na obchód Konstytucyjny i w ogóle na całą zabawę zaproszone. Na ogólne życzenie członków Towarzystwa urządzono bibliotekę, która w krótkim czasie nadeszła i składa się z 120 książek. Znajduje się u Ks. prob., który takową zawiaduje. Z pewnością na to liczyć można, że wszyscy członkowie bez wyjątku z wielkim zainteresowaniem oraz zamiłowaniem z niej korzystać będą. Towarzystwo nasze posiada kasę pośmiertną. Każda rodzina należąca do Tow. Odbiera na wypadek śmierci członka 500 Marek. Zebrań odbytych było ogółem 26. Obecnie liczy Towarzystwo Jedność 100 członków.

Prezes: Ks. Niedbał

Sekretarka: Grondkowska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego w dniu 26 grudnia 1921 na sali p. Szalińskiego w Miasteczku.

Staropolskiem pozdrowieniem i z odśpiewaniem pieśni „W żłobie leży” zagaił zebranie dzisiejsze prezes Tow. Ks. proboszcz, poczem ustalił następujący program zebrania:

1. Zagajenie.
2. Odczyt protokołu.
3. Sprawa teatru.
4. Wolne głosy.
5. Zakończenie.

Odczytany protokół przyjęto. Następnie referował nam jeszcze Ks. prob. o wiecu, który się dnia 14 grudnia na Sali p. Szalińskiego odbył. Dowiedzieliśmy się, że mówca był bardzo zadowolony z Miasteczka i rad by znów raz do Miasteczka przyjechać. Następnie Ks. prob. chcąc sprawić członkom małą niespodziankę urządził loterię przez którą dostało się niejednemu z członków bardzo ładny podarunek. W imieniu członków składam Ks. prezesowi moje serdeczne „Bóg zapłać”.

Punkt 3. Sprawa teatru. Panna Wolińska referowała nam o stanie teatru. Ks. prob. się przekonał iż idzie już dosyć dobrze. Jest za to amatorom bardzo wdzięczny. Teatr odbędzie się dnia 8 stycznia 1922 początek o godzinie 6tej. Za miejsca uchwalono brać: na obcych za miejsce I 250 mk., za II 200 mk., za stojące 100 mk.; od członków Towarzystwa za miejsce I 200 mk., za II 150 mk., za stojące 50 mk. Za tańce od obcych i to od panów 300 mk., od panien 150 mk., członkowie Towarzystwa nie płacą nic. Próba generalna odbędzie się 7 stycznia wieczorem o 7mej. Od dzieci uchwalono brać bez wyjątku 10 mk. Do kasy wybrano następujących panów: Kaszubę, Mateckiego i Nowaka. Do wskazywania miejsca pana Michałowskiego Wincentego i Stanisława. Kokardki do tańca robić będą panie Wieczorkowa, Kotecka i Szczepaniakowa. Sprzedają kokardek zajmą się panie Wieczorkowa i Kotecka.

Na przyszły raz odbędzie się walne zebranie i wybór zarządu.

Zakończenie. Z odśpiewaniem „Boże coś Polskę” zebranie zamknięto.

Prezes: *(brak podpisu)*

Sekretarka: Grondkowska

Protokół z walnego zebrania odbytego w dniu 29 stycznia 1922 na sali p. Szalińskiego w Miasteczku.

Staropolskiem pozdrowieniem zagaił zebranie dzisiejsze prezes Tow. Ks. prob., poczem ogłosił następujący program zebrania:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. Sprawozdanie kasjera za rok ubiegły.
4. Odczytanie Ustaw.
5. Wybór nowego zarządu.
6. Wolne głosy.
7. Zakończenie.

Odczytany protokół przyjęto.

Punkt III. Sprawozdanie kasjera.

Okazało się, że dochodu było w roku ubiegłym 204,51 mk.

500,00 mk.

Z przeniesienia zeszłorocznego

2801,51 mk.

Rozchodu było 629,00 mk.

Z odbytego dnia 8/1.22 teatru wpłynęło 58780,00 mk.

Rozchodu było 21521.00 mk.

Do Banku Pożyczkowego Filji w Miasteczku złożyło Towarzystwo Jedność kwotę w wysokości 39048,50. Potem odczytał skarbnik tych wszystkich członków i to 18, którzy zalegają już od dłuższego czasu z składkami miesięcznymi. Zaległych jest 107,00 marek.

Członków obecnych było na posiedzeniu 50, nieobecnych 52.

Następnie zostały Ustawy Towarzystwa Jedność odczytane i to przez p. Kaję.

Punkt 5. Wybór Zarządu. Wobec tego, że Ks. prob. dziękował za prezesurę, przystąpić musiano do wyboru innego prezesa. Na prezesa obrano p. Mateckiego, zastępcą został nadal p. Mikołajewski. Sekretarką została nadal p. Grondkowska, na zastępcę wybrano nauczyciela p. Wolnego. Skarbnik, p. Nowak złożył także urząd swój wobec tego wybrano na skarbnika p. Tadycha.

Wolne głosy. Kasę pośmiertną podwyższono na 3000 marek, składkę miesięczną na 10 marek. Ks. prob. także jeszcze złożył podziękowanie swoje amatorom za dobre odegranie teatru i wszystkim tym, którzy się w czemkolwiek przyczynili ku upiększeniu teatru.

Z odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę” zebranie zamknięto.

Prezes: Ks. Niedbał

Sekretarka: Grondkowska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego dnia 26 lutego b.r. na sali p. Szalińskiego w Miasteczku.

Wskutek nieobecności pana prezesa zagaił dzisiejsze zebranie staropolskiem pozdrowieniem Ks. proboszcz, patron Towarzystwa, który przemówił w słowach wzruszających o zmarłym Ojcu św. Benedykcie XV i zaproponował, aby na znak żałoby powstać z miejsc na 5 minut i zachować spokój, poczem ogłosił następujący porządek obrad:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. Odczyt oddania hołdu Ojcu św.
4. Dyskusja nad okólnikiem z okręgu pracy z Poznania.
5. Stwierdzenie członków.
6. Wolne głosy.
7. Zakończenie.

Z nieobecności panny sekretarki, odczytał protokół członek Towarzystwa Marjan Bembnista. Protokół przyjęto.

Punkt III. Odczyt Ks. proboszcza o wyborze nowo obranym Ojcu św., który po 7 głosowaniu obrany został. Jest nim były Kardynał Ratti, który przybrał imię Piusa XI. Papież Pius XI urodził się w Desjo we Włoszech. W roku 1918 był w Warszawie jako Nuncjusz Papieski. Po wyborze błogosławił i przemówił do Kardynałów Polskich pięknie wyrażonymi słowami, że się będzie za Polskę modlił. Dalej odczytał Ks. proboszcz telegram Naczelnika Państwa z powinszowaniem Papieżowi i telegram, który Papież przesłał dziękując Mu za życzenia, objawiając w nim jak życzliwy jest dla Polski.

Punkt IV. Okólnik z okręgu organizacji obywateli pracy z Poznania, nadesłał Ks. Prob. w którym proszono go o informację, jakie przedsiębiorstwo mogło by mieć w Miasteczku powodzenie i jakim przemysłem domowym się mieszkańcy trudnią. Tam zabrawszy więcej członków głos i oznajmiwszy, że najpotrzebniejsza była by przędzalnia i fabryka płótna.

Punkt V. Po stwierdzeniu członków okazało się, że zapisanych członków w Towarzystwie jest 98, obecnych było 38, nieobecnych 60.

Z odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę” zebranie zamknięto.

Prezes: *(brak podpisu)*

Patron: Ks. Niedbał

Sekretarka: Grondkowska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego w dniu 26 marca b.r. na sali p. Schalinskiego w Miasteczku.

Zebranie dzisiejsze zagaił prezes Towarzystwa Jedność p. Matecki z staropolskim pozdrowieniem i odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę”, poczem ogłosił następujący program zebrania:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. Odczyt.
4. Wolne głosy.
5. Zakończenie.

Po odczycie protokołu okazało się, że zaszedł mały błąd. Zapisano, że na zakończenie zeszłego zebrania została pieśń „Boże coś Polskę” śpiewana, lecz na zebraniu zeszłym nie została na zakończenie żadna pieśń śpiewana. Błąd sprostowano. P. Nowak Franciszek zabrawszy głos z prośbą o wyjaśnienie, dlaczego nie jest sprawa teatru z dnia 26/II 1922 w protokóle zaznaczona, na co odpowiedź członków, że p. Nowak sprawę tę poruszył dopiero po zamknięciu zebrania, więc z tego powodu nie została w protokóle umieszczona. Następnie miał prezes p. Matecki odczyt na temat „Jak podróżuje i podróżował człowiek”.

Wolne głosy. Jako kandydaci na członków Tow. Jedność zgłosili się p. Kujawska Marja i p. Kujawski Stefan. W końcu referował nam prezes w sprawie odbycia uroczystości Trzeciego Maja. Rano o godz. 6 pobudka koło pomnika, o godz. 11 zbiórka, o godz. ½ 12 uroczysta msza św. w kościele. Potem o godz. 4 po południu koncert na Dębowej górze. Wieczorem o godz. ½ 9 teatr. Po teatrze tańcówka.

Z odśpiewaniem pieśni „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zebranie zamknięto.

Prezes: *(brak podpisu)*

Patron: Ks. Niedbał

Sekretarka: Grondkowska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego w dniu 30 kwietnia b.r. na sali p. Szalińskiego w Miasteczku.

Zebranie dzisiejsze zagał Ks. patron Tow. Jednoś z staropolskiem pozdrowieniem i z odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę”, poczem ogłosił następujący program zebrania:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. Odczyt Ks. patrona.
4. Przyjęcie nowych członków.
5. Zmianienie programu w sprawie przyjęcia Ks. Kardynała.
6. Składka w dzień 3 Maja na cel Czytelni Ludowych.
7. Wolne głosy.
8. Zakończenie.

Wskutek nieobecności sekretarki odczytał protokół zast. p. prezesa p. Mikołajewski, który został przyjęty.

Punkt III. Potem nastąpił odczyt przez Ks. patrona o naszym wieszczu poecie Teofilu Lenartowiczu, który obchodził stuletnią rocznicę urodzin. Rodził się dnia 27 lutego 1822 na Mazowszu.

Punkt IV. Jako kandydatka na członka Tow. Jednoś zgłosiła się pani Hutkowa Marja.

Punkt V. Program przyjęcia Ks. Kardynała został tyle zmieniony, że urzędnicy celni nie ciągną Ks. Kardynała powózką od poczty do organistówki, jeno zostanie witany na rynku.

Punkt Vi. Uchwalono, aby w każdy rok w dzień 3 Maja zbieraną została składka na Czytelnię Ludową. Na propozycję pana Mikołajewskiego Nepomucena, aby ofiarowano jaką kwotę na cel powyższy, uchwalono 5000 mk. Złożyć.

Wolne głosy. Patron Ks. proboszcz proponował, aby na przyszłość Tow. nasze zabawy swoje samo dla siebie urządziło. Zakończenie z odśpiewaniem pieśni „Wszystkie nasze dzienne sprawy”, zebranie zamknięto.

Prezes: Mikołajewski

Patron: Ks. Niedbał

Sekretarka: Grondkowska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego w dniu 28 maja b.r. na sali p. Szalińskiego w Miasteczku.

Zebranie dzisiejsze zagał z powodu nieobecności p. prezesa patron Tow. Ks. prob. staropolskiem pozdrowieniem i z odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę. Następnie przemówił Ks. patron w krótkich słowach o Adamie Mickiewiczu, który się w roku 1798 na Litwie rodził, a zmarł w roku 1855 w Konstantynopolu stolicy tureckiej. Zwłoki jego spoczywają na Wawelu. Potem ogłosił następujący program zebrania:

1. Zagajenie.
2. Odczyt protokołu.
3. Referat o przyjęciu Ks. Kardynała.
4. Odezwa Tow. Steli z Poznania.

5. Odezwa z Czerwonego Krzyża.
6. Odczyt.
7. Wolne głosy.
8. Zakończenie.

Odczytany protokół przyjęto.

Punkt III. Ks. patron referował nam o przyjęciu Ks. Kardynała i w ogóle o przebiegu całej uroczystości. Ks. patron wszystkim, którzy się przyczynili ku upiększeniu uroczystości i godnym przyjęciu Ks. Kardynała serdecznymi słowy dziękował. Cieszy się, że się wszystko tak dobrze udało. Co rok w 16 lub 17 niedzielę po Zielonych Świątkach odbędzie się pamiątka konsekracji naszego kościoła. Zastępca p. prezesa p. Mikołajewski poruszył w referacie Dz. Bydgoskiego i Kurj. Pozn. w sprawie przyjęcia Ks. Kardynała, iż zaszło tam wiele niedokładności. Proponował by takowe sprostować kazano. Lecz Ks. patron wiedząc, że się Ks. Kardynałowi dobrze podobało nie był za tem by powyższe uczyniono. P. Kaja zabrawszy głos ubolewał nad tem, że się tak mało osób, a zwłaszcza panie urzędniczki, przyczyniło ku upiększeniu ulic.

Punkt IV. Ks. patron otrzymał list z Tow. Steli z Poznania z prośbą, by zachęcał parafian do przyjęcia dzieci z miasta przez wakacje na wieś. Wysłane będą tylko dzieci zdrowe. W tej sprawie prosił Ks. patron, że gdyby kto z członków miał zamiar i jest w stanie umieścić jedno dziecko przez czas wakacji, zgłosił się do niego.

Punkt V. Odezwa Czerwonego Krzyża. Ks. proboszcz i pan Mikołajewski proponowali by założyć Czerwony Krzyż w Miasteczku. Lecz nie uchwalono jeszcze nic. Potem nastąpił odczyt wszystkich miast w których już został założony Czerwony Krzyż.

Punkt VI. Odczyt z gazety Postęp o podróży do Ameryki przez księdza patrona.

Wolne głosy. Dochód z zabawy 3 Maja jest 119000 marek. Oprócz wszystkich wydatków przypadło na każde Tow. to jest Lutnia i Jedność 12000 marek.

Z odśpiewaniem pieśni „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zebranie zamknięto.

Prezes: *(brak podpisu)*

Patron: *(brak podpisu)*

Sekretarka: Grondkowska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego w dniu 25 czerwca b.r. na sali pana Szalińskiego w Miasteczku.

Zebranie dzisiejsze zagał pan prezes z staropolskiem pozdrowieniem i z odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę”, poczem ogłosił następujący program zebrania:

1. Zagajenie.
2. Odczyt protokołu.
3. Odczyt.
4. Wolne głosy.
5. Zakończenie.

Odczytany protokół przyjęto.

Punkt III. Pan prezes miał odczyt o zmartwychwstaniu Polski.

Wolne głosy. Pan Kaja zabrawszy głos zachęcał członków do miewania wykładów, odczytów lub t.p. Przez to byśmy się uczyli oświaty. Proponował, żeby ktoś z grona członków podjął się na przyszłym posiedzeniu wykładu lub odczytu. Pan Kaja sam chce się ofiarować na przyszłym posiedzeniu mówić o historii, o królach. Pan prezes za to panu Kaji serdecznymi słowy dziękował. Aby mieć cokolwiek urozmaicenia w Towarzystwie, proponował pan prezes, aby urządzić zabawę latową. Wszyscy członkowie się chętnie na to zgodzili. Zabawa odbędzie się 16 lipca b.r. na Górze Dębowej w Miasteczku. Po południu o godzinie 4tej rozpocznie się koncert. Zarazem będzie strzelanie do tarczy i różne zabawy dla pań. Wieczorem tańcówka. Za wstęp do ogrodu pobiera się 50 marek, za wstęp do Sali od członków, od panów 200 marek, od pań 100 marek. od nieczłonków, panów 300 marek, od pań 150 marek. Odznaki do ogrodu są dla nieczłonków zielone, członkowie żadne. Odznaki do sali dla członków, panów i panien są białe ze stemplem Tow. Jedność, dla nieczłonków panów białe, panie czerwone. Tow. Jedność uchwaliło 3 nagrody do strzelania dla panów: I po 1000 mk., II po 700 mk., III po 500 mk. Tak samo uchwalono dla pań 3 nagrody: I po 1000 mk., II po 700 mk., III po 500 mk. Strzelaniem do tarczy zajmie się pan Mikołajewski, do kontroli przy koncercie panowie Mucha i Gonigroszek, do porządku na Sali p. M. Kaszuba i Szczepaniak, do kasy panowie Tadych i Grondkowski.

Zakończenie. Z Pieśnią „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zebranie zakończono.

Prezes: Matecki

Patron: *(brak podpisu)*

Sekretarka: w. z. Wieczorek

Protokół z ostatniego zebrania odbytego w dniu 30 lipca 1922 na sali p. Szalińskiego w Miasteczku.

Zebranie dzisiejsze zagał prezes Tow. p. Matecki staropolskim pozdrowieniem i odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę”. Potem ogłosił następujący program zebrania:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. Omówienie zabawy latowej.
4. Wolne głosy.
5. Zakończenie.

Po przeczytaniu protokołu, który przyjęto, objaśnił p. prezes w krótkich słowach dlaczego uchwalona na 16 lipca zabawa latowa odbyć się nie mogła (z powodu niepogody) i proponował, by w niedzielę 6 sierpnia b.r. zabawę urządzić bez względu na pogodę, na co się członkowie jednogłośnie zgodzili.

Punkt 4. Ponieważ przy wolnych głosach nikt głosu nie zabierał, zgodzono się na odczyt, który wyłożył członek Wieczorek Józef pod nazwą „Rozwój klasy robotniczej w Polsce”.

Zakończenie. Z Pieśnią „Nie rzucim ziemi” zebranie zamknięto.

Prezes: *(brak podpisu)*

Patron: *(brak podpisu)*

Sekretarka: Grondkowska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego w dniu 27 sierpnia b.r. na sali p. Szalińskiego w Miasteczku.

Z powodu nieobecności p. prezesa zagaił zebranie dzisiejsze Ks. proboszcz z staropolskim pozdrowieniem i z odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę”, poczem ogłosił następujący program zebrania:

1. Zagajenie.
2. Odczyt protokołu.
3. Przemowa Ks. prob.
4. Referat kasjera.
5. Komunikat Hallerczyków z Nakła.
6. Ostatnie korespondencje.
7. Wolne głosy.
8. Zakończenie.

Odczytany protokół przyjęto. Potem nastąpił odczyt Ks. prob. o obchodzie złączenia Górnego Śląska z macierzą naszą w dniu 15 lipca i o odparciu bolszewików przez Polaków, obchodzonego 15 sierpnia na Górze Dębowej. Po odczycie wstano z miejsc i wydano okrzyk na cześć Górnego Śląska.

Punkt 4. Sprawozdanie kasjera wykazało, że z ostatniej zabawy z dnia 16 lipca było:

dochodu marek 46300

rozchodu marek 37070

czystego zysku marek 9230.

Punkt 5. Ks prob. przeczytał nam przesłany od Hallerczyków z Nakła program w sprawie przybycia i przyjęcia generała Hallera na poświęcenie sztandaru Hallerczyków w Nakle. Co do powyższego komunikatu proponował Ks. prob., żeby ktoś z członków Tow. Jedność brał udział w tej uroczystości. Zgłosiły się następujące osoby: Mikołajewski, Tadych, Mikołajewski Szczepan, Radke i Jagodziński, którzy mają zamiar jechać do Nakła.

Punkt 6. Co do ostatniej korespondencji w Dzienniku Bydgoskiem o własnej osobie, dziękuję Ks. prob. i członkom, że mimo wszystkiego co napisali o nim w gazecie mają zaufanie do niego. Odmawia korespondentowi prawa posądzania jego osoby z tego powodu, że go nie zna. Autora zapewnić uważa, że wszystko jest kłamstwem. Zastępca p. prezesa, p. Mikołajewski, jak również wszyscy członkowie byli za tem, żeby się Ks. prob. odwołał, żeby błędy usunięto. Lecz Ks. prob. się na to nie godził, życzył sobie, żeby członkowie jeśli chcą sami za niem się wstawili. Ks. rob. Ze swej strony nie chciałby nic przeciw temu zrobić. Na propozycję Ks. prob. utworzono Komisję z następujących panów: Kaja, Mikołajewski i Jagodziński. Wyżej wymienieni panowie wraz z Ks. prob. po zamknięciu zebrania sprawę załatwią. Na końcu zebrania Ks. prob. wszystkim członkom dziękuje, szczególnie panu Mikołajewskiemu za dobrą radę.

Z odśpiewaniem pieśni „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zebranie zamknięto.

Prezes: Matecki

Patron: Ks. Niedbał

Sekretarka: Grondkowska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego w dniu 24 września b.r. na sali pana Szalińskiego w Miasteczku.

Z powodu bardzo szczupłej liczby członków 15 przybyłych na posiedzenie, zebranie się nie odbyło. Odśpiewano pieśń „Boże coś Polskę”.

Prezes: Matecki

Patron: Ks. Niedbał

Sekretarka: Grondkowska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego w dniu 29 października b.r. na sali p. Szalińskiego w Miasteczku.

Zebranie dzisiejsze zagał prezes Towarzystwa p. Matecki z staropolskim pozdrowieniem i z odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę”, poczem ogłosił następujący program zebrania:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. Odczyt p. Kaji.
4. Wolne głosy.
5. Zakończenie.

Odczytany protokół przyjęto. Potem nastąpił odczyt pana Kaji pod nazwą „Jak naród nasz żył i cierpiał”.

Punkt III. Wolne głosy. W sprawie renty p. Szymkowiakowej zapytał się jej Ks. pro. Czy już takową odbiera, na co usłyszał, że nie. Postanowiono w tej sprawie jakiegokolwiek kroki poczynić. Pan Kaja zobowiązał się do napisania wniosku celem wysłania go do Poznania. Ks. prob. stawiał propozycję, aby w styczniu grano teatr. Wszyscy się na propozycję Ks. proboszcza godzili. Ks. proboszcz przedłożył członkom trzy sztuczki celem wyboru. Na reżysera wybrano prezesa p. Mateckiego. Prezesowi do pomocy wybrano p. Jagodzińskiego. Na przyszłym posiedzeniu jest zadaniem reżysera referować o stanie teatru, jaką sztukę wybrano. Potem Ks. prob. przedłożył członkom obraz Matki Boskiej Częstochowskiej. Jeden obraz kosztuje 400 marek. kto z członków ma w zamiarze kupić takowy, może się zgłosić do Ks. prob. Na zakończenie upomniał Ks. prob. wszystkich członków, którzy mają prawo do głosowania, aby głosowali wedle sumienia.

Z odśpiewaniem pieśni „Nie rzucim ziemi” zebranie zamknięto.

Prezes: *(brak podpisu)*

Patron: *(brak podpisu)*

Sekretarka: Grondkowska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego w dniu 26 listopada b.r. na sali p. Szalińskiego w Miasteczku.

Zebranie dzisiejsze zagał Ks. prob. z staropolskim pozdrowieniem i z odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę”, poczem ogłosił następujący program zebrania:

1. Zagajenie.
2. Odczyt protokołu.
3. Sprawa teatru.
4. Odczyt.
5. Wolne głosy.
6. Zakończenie.

Odczytany protokół przyjęto.

Punkt III. Sprawa teatru nie mogła być omówiona, ponieważ odnośnych panów, którzy mają zamiar teatr wyprowadzić nie było obecnych. Sprawa teatru zostanie w przyszłym tygodniu załatwiona.

Punkt IV. Potem nastąpił odczyt przez Ks. prob. o jednym z naszych poetów, Janie Kochanowskim. Jan Kochanowski urodził się w roku 1530 w Sycynie w jednej z wiosek Polski. W roku 1567 osiedlił się w Czarnolesiu, gdzie poślubił żonę Hanią zwaną. Miał sześć córek, z których Urszulkę najmłodszą najbardziej kochał. Lecz ona niestety już w młodym wieku zmarła. Z powodu śmierci Urszulki ułożył treny, ułożył również psalmy Dawida. Jan Kochanowski zmarł w sierpniu roku 1587.

Wolne głosy. Ks. prob. poruszył sprawę o bibliotecę parafjalnej. Życzyłby sobie, żeby i nasze Towarzystwo się do tego przyczyniło i dało pewną ofiarę na ten cel. Na gwiazdkę ma zamiar urządzić kolektę na bibliotecę. Pan Mikołajewski proponował, aby Towarzystwo już teraz cokolwiek uchwaliło. Członkowie godzili się na to. Uchwalono więc 2000 marek na cel powyższy ofiarować. Pan Wieczorek proponował, ażeby prócz wyżej wymienionej biblioteki utworzono również bibliotecę własną. Sprawa ta została odroczone na walne zebranie. Na końcu prosił Ks. prob., żeby się członkowie liczniej stawiali na zebrania miesięczne, bo w przeciwnym razie Towarzystwo upadnie.

Z pieśnią „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zebranie zamknięto.

Prezes: Matecki

Patron: *(brak podpisu)*

Sekretarka: Grondkowska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego w dniu 17 grudnia 1922 na sali p. Szalińskiego w Miasteczku.

Zebranie dzisiejsze zagał Ks. prob. z staropolskim pozdrowieniem i krótkim przemówieniem o naszym nowym Prezydencie śp. Narutowiczu, który w tak ohydny sposób zamordowany został. Potem ogłosił następujący program zebrania:

1. Odczyt protokołu.
2. Sprawa teatru.
3. Wolne głosy.

4. Zakończenie.

Odczytany protokół przyjęto. Przystąpiono do sprawy teatru. Teatr odbędzie się dnia 7 stycznia 1923 na sali p. Vorköpera w Miasteczku. Początek będzie o godz. 7mej wieczorem. Za miejsca uchwalono brać od obcych za miejsce I 600 marek, za II 500 marek, za III 300 marek. członkowie mają na każdym miejscu 100 marek zniżki. Za taniec płącą panowie 1000 marek, panie 500 marek. Członkowie Towarzystwa są wolni. Do kasy wybrano kasjera Towarzystwa p. Tadycha i p. Nowaka Franciszka, do rewidowania biletów p. Wolińskiego, do wskazywania miejsc i trzymania porządku na sali następujących panów: Mikołajewskiego Szczepana, Kaszubę Michała, Piechowiaka Wincentego i Gonigroszka. Bilety są do nabycia u pana Tadycha. Odznaki do tańca będą z białego papieru, zaopatrzone w stempel Towarzystwa Jedność.

Wolne głosy. Pan Mikołajewski proponował, aby ubogich członków Towarzystwa Jedność obdarzono gwiazdką. Po dłuższej dyskusji uchwalono, aby sporządzono kurendę i obesłano po członkach Towarzystwa w sprawie zbierania datków na oznaczony cel. Zbieraniem składek zajmie się Kempka Franciszek, który będzie zaopatrzonej w odpowiednią legitymację. Zebrane datki rozdzieli na prośbę członków Ks. prob. i to jeszcze przed świętami. Zebrano zaraz po zebraniu 836 marek na ubogich, za co Ks. prob. wszystkim ofiarodawcom dziękował. Na zakończenie życzył Ks. prob. całemu Towarzystwu szczęśliwego nowego roku.

Z odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę” zebranie zamknięto.

Prezes: *(brak podpisu)*

Patron: *(brak podpisu)*

Sekretarka: Grondkowska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego w dniu 28 stycznia 1923 na sali p. Szalińskiego w Miasteczku.

Zebranie dzisiejsze zagał prezes Towarzystwa p. Matecki staropolskiem pozdrowieniem i wygłosił następujący porządek obrad:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. Sprawozdanie z odbytej zabawy.
4. Wykład p. Kaji.
5. Wolne głosy.
6. Zakończenie.

Odczytany protokół przyjęto.

Punkt III. Z powodu nieobecności skarbnika, nie złożono obszernego sprawozdania dotyczącego ostatniej zabawy. P. prezes natomiast referował, że dochodu było marek 195100. Czystego zysku pozostało 60 310 marek. P. prezes podziękował amatorom za odegranie teatru i wszystkim tym, którzy przyczynili się swą pracą do upiększenia takowego.

Punkt IV. Następnie wygłosił p. Kaja obszerny wykład o historii Polski, o dziejach bajecznych.

Wolne głosy. Zebrano dla ubogich Towarzystwa Jedność na gwiazdkę marek 13960, za co p. prezes wszystkim ofiarodawcom serdecznie dziękował. P. Mikołajewski Szczepan stawił wniosek o podwyższenie składek miesięcznych w tem celu, aby z osiągniętej nadwyżki zakupiono odznaki, legitymacje i kwitarjusze dla członków. Nie przyszło w tej sprawie do uchwały. Na końcu uwiadomił p. prezes członków, że przysłą razą odbędzie się walne zebranie.

Z odśpiewaniem pieśni „wszystkie nasze dzienne sprawy” zebranie zamknięto.

Prezes: Matecki

Patron: *(brak podpisu)*

Sekretarka: Grondkowska

Protokół z walnego zebrania odbytego dnia 25 lutego 1923 na sali p. Szalińskiego w Miasteczku.

Dzisiejsze walne zebranie zagał prezes Towarzystwa pan Matecki z staropolskiem pozdrowieniem i odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę”, poczem ogłosił następujący program zebrania:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. Sprawozdanie sekretarki.
4. Sprawozdanie skarbnika.
5. Wniosek p. Szczepana Mikołajewskiego w sprawie zakupu Ustaw dla członków Towarzystwa Jedność.
6. Wybór zarządu.
7. Podwyższenie składek miesięcznych.
8. podwyższenie pośmiertnego.
9. Wolne głosy.
10. Zakończenie.

Odczytany protokół przyjęto.

Punkt III ominięto, ponieważ sekretarka rocznego sprawozdania nie wypracowała. Protokół ten zostanie na przyszłym posiedzeniu odczytany.

Punkt IV. Ze sprawozdania skarbnika okazało się, że dochód roku ubiegłego wynosił 93983,50 marek. Rozchód 33000,35 marek. obecnie posiada Towarzystwo nasze blisko 100000 marek majątku. Kwota ta jest złożona w Banku Pożyczkowym Filji w Miasteczku.

Punkt V. Wniosek pana Mikołajewskiego w sprawie zakupu Ustaw został przyjęty. Ks. prob. dziękował p. Mikołajewskiemu za poruszenie tej sprawy, potem przedłożył Ustawy Tow. ludowego z Pelplina na Pomorzu, z których jeden egzemplarz będzie mniej więcej 500 marek kosztował. Po przeczytaniu tychże Ustaw Tow. Jedność przez p. prezesa okazało się, że tekst Ustaw Tow. Ludowego z Pelplina z naszymi się mniej więcej zgadza. Postanowiono więc Ustawy te dla Towarzystwa zakupić, potem debatowano nad tem, kto Ustawy zakupi. Czy mają być sprowadzone na koszt członków, czy Towarzystwa. Niektórzy członkowie byli za tem, aby sobie każdy na swój koszt Ustawy zakupił oprócz biedniejszych, dla których miały być zakupione z kasy Towarzystwa. Drudzy znów, żeby urządzić dobrowolną składkę.

Ostatecznie proponował p. prezes, żeby dać pod głosowanie na czyj koszt mają Ustawy być zamówione. Uchwalono jednomyślnie Ustawy na koszt Towarzystwa zakupić.

Punkt VI. Wybór zarządu. P. prezes złożył swój urząd tłumacząc się tem, że się niektórzy członkowie na niego uskarżają. Na prośbę Ks. prob. i całego Towarzystwa, żeby nadal został prezesem, przyjął p. Matecki prezesurę na nowo. Wobec tego, że dalej żaden z członków zarządu urzędu nie złożył, zapytał się Ks. prob. wszystkich zebranych, czy się godzą na to, aby stary zarząd nadal urzędował, na co orzeczono, że tak. Na zastępcę sekretarki wybrano p. Piechowiaka Kazimierza, który urząd ten przyjął. Ks. prob. podziękował zarządowi za pracę zeszłoroczną.

Punkt VII. Uchwalono jednogłośnie powiększyć wstępne na 500 marek. Dalej proponował prezes żeby każdy członek przy I wypadku śmierci ofiarował dobrowolną składkę w wysokości 500 marek, co jednomyślnie przyjęto. Ks. prob. ofiarował dobrowolnie 500 marek na pośmiertne, tak samo p. Recki 500 marek. Sumę tę złożono na ręce p. skarbnika.

Wolne głosy. Jako nowi członkowie Tow. Jedność zgłosiły się następujące osoby: Józef Kuss i Juss Józefa, którzy zostali zaraz przyjęci. Ks. prob. prosił członków, żeby na pogrzeby Towarzystwa uczęszczali i po drugie, żeby Towarzystwo wspólnie do Sakramentu Świętego przystępowało, na co się wszyscy godzili. W jakim czasie przystąpi, zostanie ogłoszone z ambony. Dalej oświadczył p. Piechowiak, że nie chce nadal pozostawać chorązym, lecz na prośbę zebranych przyjął urząd ten z powrotem. Wybrano na I marszałka p. Mellentin, II marszałek p. Kühn pozostaje nadal. Uchwalono również zakupić krepę na sztandar Towarzystwa, jako niezbędną przy pogrzebie członków Towarzystwa. Na końcu zebrania podziękował p. prezes wszystkim członkom za przybycie.

Prezes: Matecki

Patron: *(brak podpisu)*

Sekretarka: Grondkowska

Sprawozdanie roczne Towarzystwa Jedność w Miasteczku.

Cel Towarzystwa Jedność jest popieranie i szerzenie religijności, moralności i bycia w ścisłym związku z kościołem, tak samo popieranie wszystkich dobrych zasad. Tak samo jest obowiązkiem każdego członka regularne uczęszczanie na zebrania miesięczne. Od ostatniego walnego zebrania było zebrań 13. Jedno posiedzenie nie odbyło się z powodu szczupłej liczby przybyłych członków. Zebrania były przeciętnie dosyć licznie stwierdzone. Podczas odbytych zebrań było dużo pouczających odczytów i wykładów, jak np. „O historii Polski”, „Poecie Teofilu Lenartowiczu”, „Poecie Janie Kochanowskim”, „O życiu i cierpieniu narodu naszego” i wiele innych. Aby członkowie mieli urozmaicenie i rozrywkę w Towarzystwie urządzono dwa razy przedstawienia amatorskie i zabawę latową. Dochód zeszłoroczny wynosił 93983,50 marek, rozchód 33000,35 marek. Obecnie posiada Towarzystwo nasze blisko 100000 marek majątku. Stan członków: w ciągu roku wyprowadziła się z Towarzystwa naszego 1 osoba, 12 osób zostało z powodu niepłacenia składek miesięcznych skreślonych, jeden członek śp. Andrzej Kużajczyk zmarł. Obecnie liczy Towarzystwo Jedność 88 członków.

Prezes: Matecki

Patron: *(brak podpisu)*

Sekretarka: Grondkowska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego w dniu 25 marca 1923 na sali p. Szalińskiego w Miasteczku.

Zebranie dzisiejsze zagał p. prezes z staropolskiem pozdrowieniem i z odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę”, potem ogłosił następujący program zebrania:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. O obchodzie dzisiejszem.
4. Odczyt p. Kaji.
5. Doniesienie zarządu.
6. Wybór marszałka i 4 mężczyzn do niesienia baldachimu.
7. Wolne głosy.
8. Zakończenie.

Odczytane protokoły przyjęto.

Punkt III. Pan prezes przemówił w krótkich słowach o obchodzie dzisiejszem, to jest wytknięcia granic na wschodzie, poczem wstano z miejsc i wydano okrzyk na Rzeczpospolitą Polską.

Punkt IV. Potem miał pan Kaja obszerny odczyt o wulkanach. P. prezes dziękował p. Kaji za tak piękny odczyt.

Punkt V. P. prezes uwiadomił członków, że Ustawy są zakupione i już nadeszły, na przyszłym posiedzeniu zostaną wydane.

Punkt VI. Życzeniem Ks. prob. było, żeby wybrano 4 mężczyzn do niesienia baldachimu podczas procesji i szwajcara kościelnego do niesienia balii podczas Świąt Wielkanocnych. Wybrano następujących panów: Wieczorka, Tadycha, Mikołajewskiego Szczepana i Nowaka Franciszka. Na przyszłym posiedzeniu omówione zostanie, kto na czas oktawy wybranym zostanie. Na szwajcara wybrano p. Wolińskiego, który urząd ten przyjął.

Wolne głosy. P. prezes uwiadomił członków o zaproszeniu Tow. Jedność na zabawę przez Tow. „Lutnia”, następnie o uroczystości 3 Maja, którą wszystkie Towarzystwa razem obchodzić będą. P. kaja żalił się na dzieci szkolne, które nie pozdrawiają i rozmawiają z sobą po niemiecku. Prosił rodziców, żeby w dzieci swoje wpajali uszanowanie dla drugich i rozmawiali z nimi w domu po polsku.

Zakończenie. Z odśpiewaniem pieśni „Nie rzucim ziemi skąd nasz ród” zebranie zamknięto.

Prezes: *(brak podpisu)*

Patron: *(brak podpisu)*

Sekretarka: Grondkowska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego dnia 23 kwietnia 1923 na sali p. Szalińskiego w Miasteczku.

Zebranie dzisiejsze zagał p. prezes z staropolskiem pozdrowieniem i z odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę”, poczem ogłosił następujący program zebrania:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. Odczyt.
4. Sprawa 3 Maja.
5. Wolne głosy.
6. Zakończenie.

Odczytany protokół przyjęto.

Potem nastąpił odczyt przez p. prezesa o masonach, którzy mają tylko na myśli zniszczyć kościół katolicki.

Punkt IV został na razie ominięty, ponieważ oczekiwano panów z Komitetu 3 Maja, którzy złożą nam obszerny referat dotyczący programu uroczystości 3 Maja.

Wolne głosy. I marszałkiem został p. Kaszuba Michał, II Woliński Augustyn, co p. prezes podaje wszystkim członkom do wiadomości. P. prezes proponował, żeby wybrano mężczyzn do niesienia baldachimu podczas procesji w oktawie Bożego Ciała. W której sprawie proponował znów p. Szczepan Mikołajewski, żeby wybrano choć nieobecnych członków i się ich zapytać czy urząd przyjmują czy nie. Propozycję p. Mikołajewskiego przyjęto. Następnie wybrano panów Kühn, Mellentin, Tadych, Radke i Mikołajewski. Panowie Tadych, Radke i Mikołajewski urząd przyjęli. Panowie Kühn i Mellentin nie byli obecni.

Dalej proponowała pani Wieczorkowa, żeby wybrano parę panien, któreby czuwały nad porządkiem pomiędzy dziećmi przy posypywaniu kwiatów. Niektórzy znów byli przeciw temu. P. Mikołajewski był tej myśli, żeby nauczyciel sprawą kierował w danym razie by sobie wybrał kogo do pomocy. P. Wieczorek znów, że sprawa ta nauczyciela nic nie obchodzi. Nie przyszło do żadnej uchwały i sprawę powyższą odroczone.

Punkt IV. Z powodu tego, że w międzyczasie odnośni panowie z Komitetu 3 Maja się nie stawili ogłosił pan prezes mniej więcej program uroczystości 3 Maja. O szóstej godzinie rano pobudka, o godz. 9 zbiórka przed pomnikiem, potem wyruszy pochód do kościoła, gdzie odbędzie się uroczyste nabożeństwo. Po nabożeństwie z muzyką na czele na rynek przed pomnik, gdzie nastąpi śpiew Tow. „Lutnia”. Następnie pochód przez ulice i z powrotem przed pomnik, gdzie pan Szantryczek wygłosi mowę. Po południu o godz. 4 koncert na Dębowej Górze i strzelanie do tarczy. O godz. 7 wieczorem tamże mowa wstępna, deklamacja i śpiew, o godz. 8 przedstawienie amatorskie. Po skończeniu tegoż tańcówka.

Punkt VI. Zakończenie. Z pieśnią „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zebranie zamknięto.

Prezes: *(brak podpisu)*

Patron: Niedbał

Sekretarka: Grondkowska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego dnia 27 maja 1923 na sali p. Szalińskiego w Miasteczku.

Zebranie dzisiejsze zagał Ks. proboszcz z staropolskim pozdrowieniem i z odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę”, poczem ogłosił następujący program zebrania:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. Omówienie uroczystości Bożego Ciała.
4. Odczyt.
5. Wolne głosy.
6. Zakończenie.

Odczytany protokół przyjęto.

Punkt III. Omówienie uroczystości Bożego Ciała. Ks. prob. zachęcał członków do brania udziału w procesji i udekorowania ulic i domów. Dalej oznajmił, że dzieci się już uczą posypywania kwiatków i że już dobrze umieją. Dziećmi zajmą się panie Gostomska i Nowakowa. Do noszenia baldachimu zostali następujący panowie wybrani: Jagodziński, Tadych, Radke, Recki, Grützmacher i Mikołajewski Szczepan, którzy ten urząd przyjęli. Potem rozprawiano nad dostarczeniem zielonego. Pomiędzy tym prosił p. Mikołajewski Nepomucen Ks. prob., żeby się skomunikował z p. nadleśniczym w tej sprawie. Ks. prob. przyrzekł wszystko dotyczące dostarczenia zielonego sam załatwić. Zielone będzie dostarczone z czego każdy wedle zapotrzebowania może sobie odebrać. Ks. prob. radził się członkom w jakim porządku sobie pochodź zyczą. P. Kaszuba proponował, żeby wszyscy szli w zamkniętym pochodzie i żeby wybrano kogo do trzymania porządku. Ks. prob. proponował zarazem p. Kaszubę do trzymania porządku w pochodzie, na co p. Kaszuba się godził i zarazem prosił, żeby mu wybrano dwóch panów do pomocy. Ks. prob. wyznaczył do tego panów Słomowicza i Rajka, nieczłonków Tow. Jedność, którzy jednakowoż co rok podczas procesji Bożego Ciała tę służbę pełnią. Członkowie godzili się wszyscy na propozycję Ks. prob. i p. Kaszuby. W pochodzie pójdą najprzód świeckie, potem kościelne Towarzystwa.

Punkt IV. Potem nastąpił odczyt przez Ks. prob. o mówcach i kaznodziejach. Karól Antoniewicz najważniejszy krasomówca w Lwowie pracował w Wlkp. i na Śląsku. Po śmierci żony jego wstąpił do klasztoru, gdzie później odebrał święcenia kapłańskie (zmarł we wsi Obrze). Pisał wiele książek i wiersze. Hieronim Kajsiewicz II poeta wystąpił przeciw niewierze, brał również udział w powstaniu. Ks. biskup Janiszewski zmarł w Poznaniu, był wielkim kaznodzieją. Arcybiskup Florjan Stablewski był również wielkim mówcą. P. Mikołajewski Nepomucen dziękował Ks. prob. za tak piękny odczyt.

Wolne głosy. Na członka Tow. Jedność zgłosił się p. Żurek Michał, który za zgodą wszystkich zebranych został zaraz przyjęty. Dalej życzył sobie Ks. prob., żeby zostało założone Tow. robotników.

Zakończenie. Z odśpiewaniem pieśni „ Wszystkie nasze dzienne sprawy” zebranie zamknięto.

Prezes: Matecki

Patron: Niedbał

Sekretarka: Grondkowska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego dnia 24 czerwca 1923 na sali p. Szalińskiego w Miasteczku.

Zebranie dzisiejsze zagał prezes Tow. z staropolskiem pozdrowieniem i z odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę”, potem ogłosił następujący program zebrania:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. Obrady nad sztandarem.
4. Komunikat zarządu.
5. Uchwalenie kwoty na sztandar Tow. „Lutnia”.
6. Odczyt.
7. Wolne głosy.
8. Zakończenie.

Odczytany protokół przyjęto.

Przed przystąpieniem do punktu 3, przepraszał Ks. prob. zebranych, że cokolwiek późno ogłosił o posiedzeniu dzisiejszem, potem żalił się, że go wskazali przed wojewodą, a ten sam proponował, żeby Ks. prob. przesiedlono do Niemiec, na co p. prezes orzekł, że to tylko jednostki prześladują Ks. prob. i w dawnym czasie by do czego przyszło. On, co Ks. prob. bardzo dobrze zna zdać może o nim najlepsze świadectwo.

Punkt 3. Tow. Jedność odebrało w podarunku od p. Jagodzińskiego sztandar. Sztandar ten odebrał p. Jagodziński od Komitetu po jednym Towarzystwie, które rozwiązane zostało i to z daleka z Westfalji. Ks. prob. jest za to p. Jagodzińskiemu bardzo wdzięczny. Sztandar jest uszkodzony i zostanie naprawiony. Naprawą zajmie się p. Jagodziński. Kiedy się odbędzie uroczystość poświęcenia sztandaru jeszcze nie jest wiadomo, ponieważ po pierwsze sztandar nie jest gotowy, po drugie nie ma tak wysokiej sumy w kasie do urządzenia takiej uroczystości. Co do ustępu drugiego proponował p. prezes, żeby zrobiono kurendę i obsyłano po członkach celem zebrania potrzebnej kwoty, na co się wszyscy zebrani godzili. Obwieszczeniem kurend zajmie się p. Woliński. Po drugie proponował p. prezes, żeby przeznaczyć dl Komitetu w Westfalji jaką sumę, może 30000 marek jako odszkodowanie na co się wszyscy również godzili. Kwotę 30000 marek ofiaruje Ks. prob.

Punkt 4. Komunikat zarządu. Ks. prob. zaznaczył, że nie został w Ustawach jako członek zarządu zapisany. P. Mikołajewski proponował, żeby Ustawy cofnięto i poprawiono.

Punkt 5. P. prezes żalił się, że się członkowie w tak małej liczbie stawili na uroczystość poświęcenia sztandaru Tow. „Lutnia” i że chorąży nie był obecny. Dalej referował o gwoździu, że Ks. prob. ofiarował 20000 marek na ten cel, lecz do zakupu gwoźdza już było za późno. Proponował, żeby w miejsce gwoźdza ofiarowano 50000 marek. P. Mikołajewski popierał zdanie prezesa, wszyscy zgromadzeni się również jednogłośnie na to godzili.

Punkt 6. Potem nastąpił odczyt przez Ks. prob. o dostępie do morza, o znaczeniu morza dla Polski. P. prezes dziękował Ks. prob. za odczyt.

Punkt 7. Wolne głosy. Na członków Tow. Jedność zgłosiły się Panie Kolatówna i Jędrzejkówna, które za zgodą wszystkich przyjęte zostały. Potem odczytał Ks. prob. o bonach złotych i polecał zakupienie takowych.

Punkt 8. Z odśpiewaniem pieśni „Nie rzucim ziemi skąd nasz ród” zebranie zamknięto. Dodatkowo zawiadamia się wszystkich członków Tow. Jedność, że dnia 10 lipca 1923 rozstał

się z tem światem skarbnik naszego Towarzystwa, śp. Jan Tadych. Powyższe dano już swego czasu wszystkim członkom przed kurendą do wiadomości. Pogrzeb odbył się dnia 12.7.1923. Członkowie się licznie stawili.

Prezes: Matecki

Patron: *(brak podpisu)*

Sekretarka: Grondkowska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego dnia 29 lipca 1923 na sali p. Szalińskiego w Miasteczku.

Zebranie dzisiejsze zagał p. prezes z staropolskiem pozdrowieniem i z odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę”, poczem ogłosił następujący program zebrania.

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. Przemowa Ks. prob..
4. Wybór skarbnika.
5. Omówienie zabawy letowej.
6. Podwyższenie składek, wstępnego i pośmiertnego.
7. Wolne głosy.
8. Zakończenie.

Odczytany protokół przyjęto oprócz punktu 3 ustępu II, który został skreślony. Potem przemówił Ks. prob. o zmarłym skarbniku naszego Tow. śp. Janie Tadychu. Podczas przemowy wstano z miejsc. Wydatki na pogrzeb wynosiły za wieniec 40000, za wstęgi do wieńca 2850 marek, pośmiertne 50000 marek. Razem 118500 marek. Niektórzy byli tego mniemania, że wieniec został nieprawnie, to jest bez wiedzy członków zakupiony, na co p. Jagodziński proponował, żeby uchwalić pewną kwotę, którą zarząd sam w razie nagłej potrzeby rozporządzać może. Uchwalono zarządowi do dyspozycji kwotę w wysokości 200000 marek.

4. Wybór skarbnika. Propozycje padły na panów: Jagodzińskiego, Mellentina, Grondkowskiego i Kaszubę Józefa. Panowie Jagodziński, Grondkowski i Kaszuba urzędu nie przyjęli. Pan Mellentyn zaś przyjął urząd i został za zgodą wszystkich wybrany. P. prezes zdawszy kasę nowo wybranemu skarbnikowi proponował, żeby wybrać 2 rewizorów do kasy. P. Jagodziński znów, żeby wybrać rewizorów kasy na stałe, za co p. prezes p. Jagodzińskiemu dziękował. Proponowani zostali panowie Mikołajewski N. i Radke Fr. Proponowani urząd ten przyjęli i zostali jednogłośnie wybrani.

Punkt 5. P. Jagodziński był za tem, żeby urządzić zabawę letową, ponieważ stan finansowy jest marny, potem prosił zarząd, żeby przyspieszył tę sprawę i stawił wniosek do Magistratu o zwolnienie od podatków. Na urządzenie zabawy się wszyscy godzili. P. prezes proponował, żeby już po południu urządzić koncert, koło szczęścia i potem tańcówkę. P. Jagodziński znów był przeciwny temu. P. Mikołajewski N. proponował, żeby urządzić tylko tańcówkę na co się wszyscy godzili. Na propozycję p. Jagodzińskiego, żeby ceny ustalił zarząd również się godzono. Zatem zarząd ustalił ceny, członkowie płacą połowę. Zabawa odbędzie się w I

niedzielę po 1 wrześniu. W razie pogody na Górze Dębowej, w razie niepogody na sali p. Vorköpera.

Punkt 6. Podwyższenie składek wstępnego i pośmiertnego. Składki miesięczne uchwalono na 1000 marek, wstępne na 5000 marek. Co do pośmiertnego proponowali p. prezes na 100000 marek, p. Lasecki 300000 marek, p. Mikołajewski N. 150000 marek podwyższyć. Ks. prob. proponował, żeby każdy dobrowolnie ofiarował może 10000 marek, a wtenczas by można podwyższyć pośmiertne na 300000 marek. na to uchwalono dodatkowo składki miesięczne na 2000 marek podwyższyć, pośmiertne na 300000 marek, a w razie niedoboru ściągnąć brakującą sumę przez kurendę od poszczególnych członków. Potem uchwalono: kto 3 miesiące zalega ze składkami, traci wszelkie pretensje do Tow. i zostanie bez upomnienia wykreślony.

Wolne głosy. Ks. prob. uwiadomił członków, że Bank Pożyczkowy podarował Towarzystwu naszemu 250000 marek. Z tej kwoty 50000 marek podarował ubogiemu p. Kruszewskiemu. Odśpiewaniem pieśni „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zebranie zamknięto.

Prezes: Matecki

Patron: *(brak podpisu)*

Sekretarka: Grondkowska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego dnia 26.8.1923 na sali p. Szalińskiego w Miasteczku.

Zebranie dzisiejsze zagał p. prezes z staropolskiem pozdrowieniem i z odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę”, poczem ogłosił następujący program zebrania:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. Sprawa zabawy.
4. Wolne głosy.
5. Zakończenie.

Odczytany protokół przyjęto.

Punkt III. Sprawa zabawy. Zabawa Tow. Jedność odbędzie się 9.9.1923 na sali p. Vorköpera. Początek zabawy wieczorem o godz. 7mej. Za wstęp uchwalono brać od nieczłonków panów 7000 mk., od pań 3000 mk., od członków panów 3000 mk., od pań 2000 mk. Do porządku na Sali wybrano panów Mikołajewskiego Szczepana i Nowaka Franciszka. Kasjerowi do pomocy p. Grondkowskiego, do przypinania kokardek p. Szczepaniakową. Wszyscy wybrani urząd ten przyjęli.

Punkt IV. Przy wolnych głosach nikt głosu nie zabierał.

Zakończenie. Z odśpiewaniem pieśni „Nie rzucim ziemi skąd nasz ród” zebranie zamknięto.

Prezes: Matecki

Patron: *(brak podpisu)*

Sekretarka: Grondkowska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego dnia 30.9. b.r. na sali p. Szalińskiego w Miasteczku.

Zebranie dzisiejsze zagał p. prezes z staropolskim pozdrowieniem i z odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę”, potem ogłosił następujący program zebrania:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu.
3. Sprawozdanie skarbnika z odbytej zabawy.
4. Wolne głosy.
5. Zakończenie.

Odczytany protokół przyjęto.

Punkt III. Z sprawozdania skarbnika okazało się, że z odbytej zabawy było:

dochodu marek 1083000

rozchodu marek 705000

czystego zysku marek 378000

Dodatkowo dał nam skarbnik p. Mellentin pogląd na wszystkie dochody i rozchody w bieżącym roku. Dochodu mieliśmy w bieżącym roku marek 1719748,50. Rozchodu 843250. Czystego zysku 876498,50.

Punkt IV. Wolne głosy. P. Kaszuba zabrawszy głos poruszył sprawę o teatrze, ponieważ jeszcze dużo będzie potrzeba do wykończenia sztandaru. P. Nep. Mikołajewski proponował sprawę tę do przyszłego posiedzenia odroczyć jak będzie Ks. prob. obecny. Sprawę odroczone. Na końcu uskarżał się p. prezes, że tak mało członków bierze na zebraniach udział.

Zakończenie. Z pieśnią „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zebranie zakończono.

Prezes: w.z. Mikołajewski

Patron: *(brak podpisu)*

Sekretarka: w.z. Piechowiak

Protokół.

Działo się dnia 28 października na sali p Szalińskiego w Miasteczku.

Z powodu spóźnienia się p. prezesa zagał i kierował zebraniem patron Tow. Ks. prob. Niedbał, zaznaczając, że zebranie dzisiejsze poświęcone jest pamięci Stanisława Konarskiego i na jego cześć też odśpiewana została pieśń „Kto się w opiekę”, poczem ogłosił następujący porządek zebrania:

1. Zagajenie.
2. Odczyt protokołu.
3. Odczyt Ks. proboszcza.
4. Apel Ks. prob. do rodziców.
5. Sprawa teatru.
6. Wolne głosy i zakończenie.

Punkt drugi został bez poprawki przyjęty. Następował krótki lecz bardzo zajmujący odczyt Ks. prob. o życiu Stanisława Konarskiego. Nawiązując do punktu 4 Ks. prob. wyraził chęć i

potrzebę założenia Tow. młodzieży i to bardzo słusznie. Bo przecież przez Towarzystwa jedynie uchował naród polski najprzedniejsze ideały w czasie niewoli. Dalej Towarzystwo kształci i daje sposobność zaznajomienia się z literaturą polską. Apel Ks. prob. w tej sprawie nie powinien zostać bez skutku.

Punkt 4. Sprawa teatru. Uchwalono w rocznicę obejmowania władzy prob. tj. w styczniu ma się odbyć uroczyste poświęcenie nowego sztandaru Tow. Jedność w połączeniu z zabawą i przedstawieniem amatorskim. Sprawą tą do ukończenia zająć się ma zarząd Towarzystwa, by zdobyć brakujące fundusze potrzebne na wykończenie sztandaru, uchwalono urządzić jeszcze przed adwentem zabawę taneczną.

Przy wolnych głosach padło zapytanie, gdzie, dokąd i jak najlepiej lokuje się gotówkę Towarzystwa. Wobec niepomysłnych stosunków finansowych uchwalono nie jak dotąd chować majątek Tow. w gotówce lecz w towarach nie ulegających rychłemu zepsuciu. Sprawą tą zajmie się skarbnik. Na koniec nastąpiło pożegnanie się z Towarzystwem druha p. Kaji z powodu przesiedlenia go w inne miejsce. Ks. prob. żegnał odchodzącego, serdecznymi słowami dziękował za pracę, którą czynił dla Towarzystwa, polecając go Bogu, poczem zebranie zamknięto.

Prezes: Matecki

Patron: Niedbał

Sekretarka: w.z. Piechowiak

Protokół z ostatniego zebrania odbytego dnia 25 listopada 1923 na sali p. Szalińskiego w Miasteczku.

Z powodu spóźnienia się p. prezesa zagaił zebranie dzisiejsze Patron Tow. Ks. prob. krótką przemową o Powstaniu Listopadowym i z odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę”, potem zdał dalsze kierowanie p. prezesowi. P. prezes ogłosił następujący program zebrania:

1. Zagajenie.
2. Odczyt protokołu.
3. Sprawa teatru.
4. Komunikat zarządu.
5. Wolne głosy.
6. Zakończenie.

Odczytany protokół przyjęto.

Punkt III. Co do sprawy wyprowadzenia teatru wypowiedział Ks. prob. żal swój na nauczyciela p. Wawrockiego, który go w tej sprawie zawiódł nie dając żadnego znaku o sobie. natomiast prosił Ks. prob. p. Nowakównę Zofję, żeby się p. Cygańskiego zapytała czy nam sztuki wyprowadzi, co takowa była gotów załatwić. W czasie kiedy jeszcze nad sprawą tą jeszcze debatowano stawiał się p. Cygański i zaznajomiwszy się ze sprawą powyższą przyobiecał teatr wyprowadzić. Za podjęty trud jesteśmy wszyscy p. Cygańskiemu bardzo wdzięczni. Co do uroczystości poświęcenia sztandaru proponował Ks. Patron i wiceprezes p. Mikołajewski, żeby się odbyła dopiero na wiosnę, ponieważ teraz zimą by za mało niepomysłnie nie wypadła. P. prezes zaś prosił, żeby się już w styczniu odbyła. Ks. prob. przychylił się do prośby p. prezesa, tak samo wszyscy członkowie. Zatem odbędzie się

uroczystość poświęcenia sztandaru 20 stycznia 1924. Dalej co do sztandaru: orzeł już jest wyszyty, brakuje jeszcze nazwy i roku założenia Towarzystwa. Ks. prob. prosił, żeby się jedna z pań podjęła z wyszyciem tego napisu. Zgłosiła się p. Wieczorkowa Marja, która jest gotową tę sprawę załatwić. Ks. prob. p. Wieczorkowej serdecznymi słowami za to podziękował. Program uroczystości zostanie przez zarząd ułożony i na przyszłym zebraniu odczytany.

Punkt IV. Zarząd daje niniejszem do wiadomości, że wysłał p. Kaji jako dawniejszemu członkowi naszego Towarzystwa telegram na ślub jego, który się odbył w Ujściu. Dalej odczytano zaproszenie od harcerzy na obchód Powstania Listopadowego z poleceniem, żeby się członkowie także stawili. Następnie dziękował Ks. prob. rodzicom za to, że tak licznie przysłali dzieci swoje do nowo założonego Towarzystwa Młodzieży.

Wolne głosy. Podziękowanie Ks. prob. odebrał skarbnik p. Mellentin za to, że dobrze ulokował fundusz Towarzystwa zakupiwszy żyto, ponieważ na tem Towarzystwo nasze nie straci. Z dobrowolnej składki, którą z inicjatywy p. skarbnika urządzono wpłynęło do kasy 1150000 marek. do asysty przy sztandarze wybrano w miejsce p. Mellentina p. Żurka Michała. Zakończenie. Z pieśnią „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zebranie zamknięto.

Prezes: Matecki

Patron: *(brak podpisu)*

Sekretarka: Grondkowska

Protokół z nadzwyczajnego zebrania odbytego dnia 26.12.1923 na sali p. Szalińskiego w Miasteczku.

Zebranie dzisiejsze zagał Ks. prob. staropolskiem pozdrowieniem i z odśpiewaniem pieśni „W żłobie leży”, poczem życzył całemu Towarzystwu szczęśliwego nowego roku i ustalił następujący program zebrania:

1. Zagajenie.
2. Odczyt protokołu.
3. Sprawa zakupu frędzli do sztandaru.
4. Komunikat zarządu.
5. Wolne głosy.
6. Zakończenie.

Z powodu nieobecności sekretarki jak i zastępcy tejże, nie został protokół odczytany.

Punkt 3. Uchwalono zakupić do sztandaru złotych frędzli, które są obecnie w cenie po 7½ miliona za metr. W tem celu uchwalono obesać po członkach kurendę z prośbą o złożenie dobrowolnej ofiary na ten cel.

Punkt 4. Program uroczystości poświęcenia sztandaru ustalono jak następuje: o godz. 9⁴⁵ zbiórka na sali p. Vorköpera, o godz. 10¹⁵ wymarsz z muzyką do kościoła, o godzinie 10³⁰ uroczyste poświęcenie sztandaru. Po nabożeństwie uroczyste poświęcenie na sali Vorköpera z następującym porządkiem dziennym: I – zagajenie przez p. prezesa, II – odczyt protokołu o działalności naszego Towarzystwa, III – odczyt Ks. prob., IV - przemówienia pojedynczych Towarzystw, V – zamknięcie. Orkiestra składa się z kolejarzy z Bydgoszczy. Zaproszenia wysłano do wszystkich Towarzystw w parafji naszej, oprócz tego p. Piosikowi w Wyrzysku jako pierwszemu prezesowi naszego Towarzystwa. Jako chrzestnych wybrano panie

Romanowską, Wegnerową, Milewską, Kajową, Smoczyńską oraz panów Zborowskiego, Reckiego, Szantruczka i Kłosa. Pomyślną odpowiedź nadesłały panie Milewska, kajowa oraz panowie Zborowski i Recki. Odmowną pani Romanowska i Wegnerowa. O pani Smoczyńskiej i panach Szantruczku i Kłosie nie wiemy jeszcze nic decydującego. Co do frędzli do sztandaru uchwalił zarząd z powodu coraz bardziej wzrastającej drożyzny takowych nie zakupić.

Wolne głosy. P. prezes zabrawszy głos wytłumaczył chorążemu p. Piechowiakowi, że się niektórzy członkowie użalają na niego z powodu tego, że tak mało uczęszcza na zebrania, na co chorąży natychmiast swój urząd złożył. Nowy chorąży zostanie na przyszłym posiedzeniu wybrany.

Zakończenie. Z pieśnią „Boże coś Polskę” zebranie zamknięto.

Prezes: Matecki

Patron: *(brak podpisu)*

Sekretarka: Grondkowska

Sprawozdanie z działalności Towarzystwa „Jedność”.

Najpierwszym polskim Towarzystwem naszego miasta i okolicy jest Towarzystwo „Jedność”, które zostało założone krótko przed przejściem dzielnic naszych przez wojsko polskie. Dzielni organizatorzy tegoż, tutejsza Rada Ludowa składająca się z panów Piosika, Mikołajewskiego i Nowaka, przeczuwając bliskie zmartwychwstanie naszej ukochanej ojczyzny, uważali za swój obowiązek i konieczność założenia polskiego Towarzystwa w Miasteczku, gdzie polskość ze strony niemieckiej doznała dotkliwych szkód. Zebranie konstytucyjne odbyło się dnia 26.10.1919 przy udziale 38 osób na sali p. Szalińskiego w Miasteczku. Przewodniczący tego zebrania p. Piosik Bolesław wybrany przez przybyłych, wyjaśnił cel i konieczność założenia Towarzystwa zwłaszcza w Miasteczku, gdzie obyczaje i język polski wiele ucierpiały i zachęcał wszystkich zebranych do wspólnej pracy dla Ojczyzny. Potem nastąpił wybór zarządu w skład którego weszli: Ks. prob. Niedbał jako Patron Towarzystwa, p. Piosik jako prezes, p. Piechowiak jako sekretarz i p. Nowak jako skarbnik. Pierwszym zadaniem Towarzystwa Jedność było przyjęcie wojsk polskich. Działo się dnia 23.01.1920, gdzie na rynku zgromadzona polonia Miasteczka pod sztandarem Towarzystwa Jedność oczekiwała z wielką tęsknotą przybycia wojska polskiego, tych wybawicieli naszych dzielnic. Wtem o godzinie 3⁰⁰ po południu rozeszła się radosna wiadomość, że się wojsko zbliża i faktycznie nadjeżdżał 7 pułk piechoty wielkopolskiej z kapitanem Szymanem na czele. Zostało ono przez członkinie naszego Towarzystwa panie Mikołajewską i Tadychową przywitane i to podaniem chleba i soli na znak polskiej gościnności. Potem nastąpiła przywitalna mowa naszego Ks. prob. Niedbała. Po ukończeniu tejże i podziękowaniu Ks. proboszczowi przez kapitana, wszyscy się rozeszli. Akt uroczystego przyjęcia wojska polskiego skończył się wspólną kolacją na salce p. Szalińskiego urządzoną w pierwszą niedzielę ich pobytu i zarazem zabawą taneczną na sali p. Vorkoepera. Towarzystwo nasze jest Towarzystwem kulturalno-oświatowym. Na zebraniach będą miewane wykłady i odczyty o historii polskiej. Na szczególne uznanie zasługują pod tem względem Patron naszego Towarzystwa Ks. prob. Niedbał i dawniejszy nauczyciel

Miasteczka p. Kaja, którzy się z wielkim zapałem i ofiarnością poświęcali na miewanie wykładów i odczytów. Dla urozmaicenia i harmonji w Towarzystwie urządzano rokrocznie przedstawienia amatorskie oraz zabawy latowe i tańcówki. Towarzystwo nasze przyczyniło się także do zakupu książek dla biblioteki parafjalnej składającej się ze 100 egzemplarzy. Umieszczoną została w kancelarji parafjalnej. Towarzystwo liczy obecnie 85 członków. Najważniejszym szczegółem w naszym Towarzystwie jest istnienie kasy pośmiertnej założonej na życzenie ogółu, z której każda rodzina zmarłego członka otrzymuje pewną zapomogę, której wysokość uchwała całe Towarzystwo. Zebrania miesięczne bywają przeciętnie dość licznie odwiedzane. Już dłuższy czas debatowano nad wyporządzeniem a następnie nad poświęceniem sztandaru. Sztandar ten już nie zupełnie nowy pochodzi z Detwig w Niemczech z jednego Towarzystwa, które tam rozwiązane zostało. Towarzystwo nasze odebrało go w podarunku od p. Jagodzińskiego, członka Towarzystwa Jedność i prezesa Sokoła w Miasteczku. Dzisiaj, kiedy obchodzimy uroczystość poświęcenia sztandaru jesteśmy p. Jagodzińskiemu bardzo wdzięczni, żeśmy przez tak łatwy sposób przysli w posiadanie jego a niemniejsze podziękowanie wyrażamy p. Wieczorkowej za sporządzenie sztandaru.

Prezes: Matecki

Patron: *(brak podpisu)*

Sekretarka: Grondkowska

Protokół z nadzwyczajnego zebrania odbytego dnia 13.01.1924 na sali p. Szalińskiego w Miasteczku.

Niniejsze nadzwyczajne zebranie zagał prezes Towarzystwa z staropolskiem pozdrowieniem i z odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę”, potem ogłosił następujący program zebrania:

1. Zagajenie.
2. Odczyt protokołu.
3. Przywitanie gości.
4. Sprawa uroczystości poświęcenia sztandaru.
5. Przyjęcie nowych członków.
6. Zakończenie.

Odczytany protokół przyjęto.

Punkt 3. Potem przywitał p. prezes wszystkich gości przybyłych na posiedzenie.

Punkt 4. W pierwszym rzędzie przystąpiono do wyboru porządkowych podczas pochodu. Proponowani zostali pp. Kaszuba Michał i Mikołajewski Szczepan. P. Kaszuba Michał funkcji tej nie przyjął, ponieważ jest zastępcą chorążego w Tow. Śpiewu „Lutnia”. P. Mikołajewski Szcz. zaś urząd ten przyjął. Wybrany porządkowy dbać winien o to, by Towarzystwa podług starszeństwa ugrupować. Towarzystwo Powstańców winno mieć pierwszeństwo. Na chorążego proponowano p. Nowaka Franciszka, do asysty pp. Kaszubę Józefa i Radkego Franciszka, którzy powierzony im urząd przyjęli i jednogłośnie wybrani zostali. Do porządku na sali wybrano pp. Kaszubę Michała i Mikołajewskiego Szczepana. Do kasy oprócz skarbnika pp. Grondkowską i Stróżykową Władysławę, gospodarzem zabawy został p. Pankau. O odznaki do tańca postara się p. prezes. Wstępne do teatru dla gości ustalono jak następuje: I miejsce 1000000 mk., II miejsce 800000 mk., III miejsce 600000

mk.; dla członków I miejsce jak powyżej to jest 1000000 mk., II miejsce 400000 mk., III miejsce 300000 mk. Biedniejsi członkowie mają wstęp wolny. Co do tańca proponował p. wiceprezes, żeby pobrać od gości panów 1000000 mk., od pań 500000 mk., a w razie niedoboru kasy z przedstawienia ceny odpowiednio podwyższyć, na co się jednogłośnie godzono. Członkowie panowie płacą 500000 mk., panie są wolne. Uchwalono również dać gospodarzowi sali p. Szalińskiemu wolny wstęp na przedstawienie. Generalna próba odbędzie się w piątek dnia 18.01.1924 o godzinie 17⁰⁰ wieczorem.

Punkt 5. Jako nowi członkowie Tow. Jedność zgłosili się pp. Włodarek Joanna, Boińska Helena, Pankauowa Wanda, pp. Franckowski Stanisław, Mateja Józef, którzy za zgodą całego Towarzystwa zaraz przyjęci zostali.

Zakończenie. Z pieśnią „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zebranie zamknięto.

Prezes: Matecki

Patron: *(brak podpisu)*

Sekretarka: Grondkowska

Sprawozdanie z odbytej uroczystości poświęcenia sztandaru w dniu 20.01.1924.

Z niecierpliwością wprost oczekiwano dnia poświęcenia naszego sztandaru. Punktualnie o godz. 9⁴⁵ była zbiórka na sali p. Vorkoepera. O godz. 10¹⁵ wyruszył pochód z muzyką na czele do kościoła. W kościele zagrała orkiestra pieśń „Kto się w opiekę”, potem nastąpiła obszerna przemowa Ks. prob. i Patrona naszego Towarzystwa i następnie poświęcenie sztandaru. Po odbytem nabożeństwie ruszył pochód z powrotem na salę p. Vorkoepera, gdzie się odbyło uroczyste posiedzenie. Sala była gośćmi przepełniona. Zebranie zagał Patron Towarzystwa Ks. Niedbał witając wszystkich i wydając okrzyk na Ojca św. i Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Dalsze prowadzenie zebrania zdał w ręce p. prezesa, który ogłosił następujący porządek dzienny:

I. Zagajenie, które już nastąpiło.

II. Odczyt protokołu.

III. Odczyt p. wiceprezesa.

IV. Przemówienia Towarzystw i wbijanie gwoździ.

V. Zamknięcie.

Po ogłoszeniu porządku dziennego odczytała sekretarka sprawozdanie o działalności naszego Towarzystwa, potem nastąpił dłuższy odczyt przez p. wiceprezesa.

Punkt IV. Życzenia złożyli Towarzystwu naszemu p. burmistrz w imieniu Rady Miejskiej, prezes Towarzystwa Śpiewu „Lutnia” p. Mateja w imieniu Towarzystwa „Lutni” ofiarowując zarazem gwoździe do sztandaru, który zaraz umieszczono i p. Kaczmarek w imieniu Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” zawiadamiając zarazem o gwoździu, który cokolwiek później odbierzemy. Ks. prob. wszystkim składającym życzenia i ofiarodawcom serdecznymi słowy podziękował, potem oddał sztandar nowo poświęcony p. prezesowi, p. prezes zaś chorążemu p. Franciszkowi Nowakowi z nadmienieniem, aby go nosił i strzegł jako symbolu naszego Towarzystwa. Na końcu wyraził Ks. prob. wszystkim swoje podziękowanie za tak liczny udział, zapraszając zarazem o przybycie na wieczorne przedstawienie amatorskie.

Z pieśnią „Nie rzucim ziemi skąd nasz ród” zebranie zamknięto.

Wieczorem o godz. 7⁰⁰ rozpoczęło się przedstawienie. Odegrane zostały sztuki „Bolszewicy pod Warszawą” (dramat) i „Kalosze” (humorystka). Teatr wypadł ku ogólnemu zadowoleniu. Po przedstawieniu nastąpiły tańce. Sala była tak na przedstawieniu, jak i tańcówce napelniona, to też kasa dopisała.

Prezes: Matecki

Patron: Niedbał

Sekretarka: Grondkowska

Protokół z ostatniego zebrania odbytego dnia 27 stycznia 1924 na sali p. Szalińskiego w Miasteczku.

Zebranie dzisiejsze zagał p. prezes z staropolskim pozdrowieniem i z odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę”, następnie zawiadomił zebranych o śmierci członkini naszego Towarzystwa śp. Juljanny Grondkowskiej. Ku uczczeniu pamięci śp. J. Grondkowskiej wstano na krótki czas z miejsc. Potem ogłosił następujący program zebrania:

1. Zagajenie.
2. Odczyt protokołu.
3. Doniesienia zarządu.
4. Ulokowanie pieniędzy.
5. Podwyższenie składek wstępnego, miesięcznych i pośmiertnego.
6. Wolne głosy.
7. Zakończenie.

Do punktu 2. Protokół nie został odczytany, poczem wyraził p. prezes chrzestnym swoje podziękowanie tak samo amatorom za odegranie teatru i wszystkim tym, którzy się przyczynili ku upiększeniu uroczystości. Sprawa ewentualnego wynagrodzenia dla amatorów zostanie na walnem zebraniu omówiona.

Punkt 3. Doniesienia zarządu: budżet z dnia poświęcenia sztandaru wynosił marek 313990000, rozchód około 198275000. Pozostaje czystego zysku marek 115715000.

Punkt 4. Ulokowanie pieniędzy: pp. Nowak i Mikołajewski stawili propozycję, by ulokować ją w życie, na co p. prezes prosił żeby się kto z członków celem ulokowania tej kwoty zgłosił. Ta osoba zaś, której się sumę tę powierzy spłaci ją przy zwrocie w wartości żyta bez względu na to jaka cena wtenczas będzie. Zgłosili się pp. Mellentin i Recki. Przyszło teraz pod głosowanie kto ją ma odebrać. Większością głosów uchwalono ją p. skarbnikowi Mellentinowi przydzielić.

Punkt 5. Wstępne uchwalono na 200000 mk. Podwyższyć, składki miesięczne na 50000 mk. Co do podwyższenia kasy pośmiertnej padły propozycje na 50000000, 30000000 i 20000000 mk., tak samo jeszcze, żeby urządzić osobną kasę pośmiertną. Pośmiertne uchwalono na 30000000 mk. Podwyższyć. Od urządzenia osobnej kasy pośmiertnej odstąpiono. Pośmiertne dla rodziny zmarłej członkini śp. Juljanny Grondkowskiej uchwalono większością głosów w kwocie 30 milj. mk. wypłacić.

Przyjęcie nowych członków. Jako nowi członkowie Towarzystwa Jedność zgłosili się następujące osoby: Przybylski Franciszek, Czywczyński Ignacy, Żywczyńska Walentyna,

Pietrzakówna Antonina i Jarmulewski Jan, którzy za zgodą całego Towarzystwa zaraz przyjęci zostali.

Wolne głosy. P. prezes był za tem, żeby się wystarać o inną salkę posiedzeń, bo nasza się zarywa. P. Przybylski popierał zdanie p. prezesa proponując salkę u p. Reckiego, na co się p. Recki orzekł, że na razie nie ma wolnego pokoju lecz skoro to nastąpi chętnie go odda do dyspozycji Towarzystwa. P. chorąży prosił o wyjaśnienie u kogo się ma sztandar znajdować. W tej kwestji prosił p. prezes, żeby odczekał aż do walnego zebrania, gdzie ta sprawa omówiona zostanie. O krepę na sztandar wystara się p. Milewska. Z pieśnią „Nie rzucim ziemi skąd nasz ród” zebranie zamknięto.

Prezes: Matecki

Patron: Niedbał

Sekretarka: Grondkowska

Sprawozdanie roczne Towarzystwa Jedność w Miasteczku.

Od ostatniego walnego zebrania było zebrań 13 w tem 9 zwyczajnych, 3 nadzwyczajne i jedno uroczyste posiedzenie. Zebrań były przeciętnie dosyć licznie odwiedzane. Na zebraniach zaofiarowali się przeważnie Patron naszego Towarzystwa Ks. prob. i dawniejszy członek Towarzystwa nauczyciel p. Kaja z wykładami i odczytami z których można było się bardzo dużo nauczyć. W ciągu roku odbyło się 1 przedstawienie amatorskie i dwie tańcówki, przez które osiągnęliśmy dosyć ładne zyski i polepszyliśmy znacznie stan finansowy naszego Towarzystwa. Największą uroczystość obchodziło nasze Towarzystwo dnia 20 stycznia 1924 i to poświęcenie sztandaru o którym już dawno marzono i która się nadzwyczaj dobrze udała. Stan członków w ciągu roku straciliśmy 2 członków naszego Towarzystwa, ponieważ Panu Bogu spodobało się powołać ich do siebie. Są nimi członek zarządu śp. Jan Tadych i członkini śp. Juljanna Grondkowska. Obecnie liczy Towarzystwo nasze 90 członków. Towarzystwo brało również udział w uroczystości poświęcenia sztandaru Towarzystwa Śpiewu „Lutnia” w dniu 17.6.1923.

Prezes: Matecki

Patron: Niedbał

Sekretarka: Grondkowska

Protokół z ostatniego zebrania Towarzystwa „Jedność” w Miasteczku odbytego w dniu 24 lutego 1924 na salce posiedzeń u p. Szalińskiego.

Dzisiejsze walne zebranie zagał prezes Towarzystwa p. Matecki staropolskim pozdrowieniem „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus”. Po zaśpiewaniu jednej zwrotki „Boże coś Polskę” oddał przewodniczący przewodnictwo w ręce Ks. Patrona. Ks. Patron w krótkich słowach przywitał zebranych członków i gości i ubolewał sobie, że tak mała liczba członków się zebrała na walnym zebraniu, następnie ogłosił porządek dzisiejszego zebrania:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokółów z dwóch ostatnich zebrań.

3. Sprawozdanie z rocznej działalności Towarzystwa.
4. Sprawozdanie skarbnika ze stanu kasy.
5. Wolne głosy.
6. Wybór nowego zarządu.
7. Sprawa wynagrodzenia amatorom za odegranie teatru.
8. Zakończenie.

2-3. Po przeczytaniu protokółów z dwóch ostatnich zebrań i całorocznej działalności Towarzystwa, zabrał głos prezes Towarzystwa i wyjaśnił zebrany, że krepa została już zakupiona.

4. Ze sprawozdania skarbnika dowiedzieliśmy się o stanie naszej kasy. Na rok 1924 przechodzi 20600000 mk. gotówki i 8 cetnarów żyta.

5. Wolne głosy. Zabrał głos p. Matecki, który dziękował Ks. proboszczowi za poniesiony trud przy uroczystości poświęcenia sztandaru. Ks. Patron poruszył sprawę wieńca w razie wypadku śmierci członka i proponuje, by kasa Towarzystwa zanadto nie cierpiała, na takie nadzwyczajne wydatki zebrać odnośną kwotę od członków. P. Kaszuba jest przychylny wnioskowi i proponuje po każdorazowym wypadku śmierci członka dobrowolną składkę na ten cel. W tej kwestji zabierali głos liczni członkowie. Uchwalono, by po każdym wypadku śmierci ściągano od każdego członka pewną kwotę na pokrycie wydatków.

6. Wybór nowego zarządu odbył się przez aklamację. Wybrano jednogłośnie p. Mateckiego – prezesem, p. Mikołajewskiego Nep. – zastępcą prezesa, p. Wieczorka Józefa – sekretarzem, Czywczyńskiego Ig. – zastępcą sekretarza, Mellentina – skarbnikiem, p. Frankowskiego Stan. i Hutkową Marję – rewizorami kasy.

7. Pod względem wynagrodzenia amatorom uchwalono by zarząd osobiście podziękował amatorom za poniesione trudy i ewentualnie załatwił odszkodowanie.

Po wyczerpaniu porządku dziennego zamknął Ks. Patron dzisiejsze walne zebranie słowami „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus”.

Prezes: Matecki

Patron: Niedbał

Sekretarka: Grondkowska

Protokół ze zwyczajnego zebrania Towarzystwa „Jedność” w Miasteczku odbytego dnia 30 marca 1924 na salce posiedzeń p. Szalińskiego w Miasteczku.

Dzisiejsze zebranie zagał przew. p. Matecki staropolskim pozdrowieniem „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus” i ogłosił następujący porządek dzienny:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego walnego zebrania.
3. Odczyt Ks. Patrona.
4. Złożenie prezesury przez p. Mateckiego.
5. Wybór nowego prezesa.
6. Wolne głosy.
7. Zakończenie i śpiew.

Po przeczytaniu protokołu z walnego zebrania, który bez poprawek przyjęto, odczytał Ks. Patron ustęp z walki kulturalnej dotyczący osoby św. pamięci Ks. Kardynała Ledóchowskiego, jak walczył i co wycierpiał dla wiary świętej i Kościoła.

Punkt 4. Pan prezes Matecki daje członkom do wiadomości, że jest zmuszony złożyć prezesurę i podaje powody dlaczego. Ks. Patron zabiera głos ubolewając nad tą niespodziewaną wiadomością, p. prezesowi dziękuje za gorliwość i usilną pracę około Towarzystwa. Pan Mikołajewski zabiera głos i proponuje, aby na razie prezes prezesury nie składał i odczekał z decyzją. Po przeprowadzonej dyskusji w tej kwestji zgodzono się jednogłośnie na to, by na razie pozostać przy starym ustroju.

Punkt 6. Przy wolnych głosach zabrał głos Ks. Patron i mówił o proponowanej w Sejmie redukcji świąt katolickich i przeczytał protest wystosowany przez Ligę Katolicką. Członkowie się jednomyślnie do protestu przyłączyli i podpisali gremialnie przedłożony protest.

Na nowego członka zgłosiła się p. Stanisława Roczniwska z Brzostowa.

Pieśnią „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zakończono dzisiejsze zebranie.

Prezes: Mikołajewski

Patron: *(brak podpisu)*

Sekretarka: Grondkowska

Protokół ze zwyczajnego zebrania Towarzystwa „Jedność” w Miasteczku odbytego dnia 27.4.1924 na salce posiedzeń p. Schalinskiego w Miasteczku.

Dzisiejsze zebranie zagał wiceprezes Mikołajewski staropolskim pozdrowieniem „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus”. Po odśpiewaniu jednej zwrotki „Boże coś Polskę” ogłosił wiceprezes porządek dzienny zebrania, który się składa z następujących punktów:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
3. Odczyt.
4. Przyjmowanie nowych członków.
5. Sprawa obchodu 3 Maja.
6. Wolne głosy.
7. Zakończenie.

Po przeczytaniu protokołu przez sekretarza, który bez poprawek przyjęto, zakomunikował wiceprezes zebraniem, że Bractwo Strzeleckie w Miasteczku pożyczyło nasze zaoszczędzone pieniądze na reparację swojej sali, a że pomoc była nagła i koniecznie potrzebna, zarząd jednogłośnie zadecydował sam pożyczki udzielić. Zebrani jednogłośnie okazali swą zgodność do udzielonej pożyczki.

3. Odczyt pod tytułem „Co Polska zawdzięcza Kościołowi” miał sekretarz Towarzystwa. Członkowie z uwagą wysłuchali odczytu.

4. Sprawa obchodu 3 Maja. Uchwalono jednogłośnie brać udział ze sztandarem w pochodzie w dniu 3 Maja.

Po wyczerpaniu porządku dziennego pieśnią „Wszystkie nasze dzienne sprawy” i pochwaleniem Pana Boga salwował wiceprezes dzisiejsze zebranie.

Miasteczko, dnia 27.4.1924

Prezes: Mikołajewski

Patron: *(brak podpisu)*

Sekretarka: Grondkowska

Protokół z ostatniego zebrania Towarzystwa „Jedność” w Miasteczku odbytego 25.5.1924 w salce posiedzeń p. Schalinskiego.

O godzinie 5 po poł. Zagaił dzisiejsze zebranie wiceprezes p. Mikołajewski staropolskim pozdrowieniem i odśpiewaniem jednej zwrotki „Serdeczna Matko opiekunko ludzi” i ogłosił następujący porządek dzienny:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
3. Sprawa starego sztandaru Towarzystwa „Jedność”.
4. Uregulowanie składek i wstępnego stosownie do zlp.
5. Przyjęcie nowych członków.
6. Wolne głosy.
7. Zamknięcie.

Po przeczytaniu protokołu z ostatniego zebrania, który bez poprawek przyjęto przystąpiono do punktu 3, to jest sprawy starego sztandaru. Co z nim zrobić lub gdzie go umieścić? P. Grondkowski proponuje sztandar umieścić w kościele. Za zgodą zebranych uchwalono z Ks. proboszczem pertraktować w tej kwestji czy zezwoli na umieszczenie sztandaru w kościele.

Punkt 4. Uregulowanie składek odłożono do następnego zebrania, bo wtenczas na pewno będziemy mieli tak złote jak i grosze.

Punkt 5. Na nowych członków nikt się nie zgłosił. W to miejsce miał wiceprezes odczyt pod tytułem „Kwestja żydowska”. Odczytu wiceprezesa zastosowanego do czasów obecnych wysłuchali członkowie z wielką uwagą.

Przy wolnych głosach proponowano wspólną wycieczkę do lasu, a wieczorem tańcówkę w pierwszą niedzielę po 1 lipcu 1924 urządzić.

Pieśnią „Wszystkie nasze dzienne sprawy” i pochwaleniem Pana Boga salwował wiceprezes dzisiejsze zebranie.

Miasteczko, dnia 25 maja 1924.

Prezes: Mikołajewski

Patron: Ks. Niedbał

Sekretarka: Grondkowska

Protokół ze zebrania Tow. „Jedność” w Miasteczku odbytego dnia 29 czerwca 1924 w salce posiedzeń p. Schalinskiego.

O godz. 5 po poł. zagał dzisiejsze zebranie wiceprezes p. Mikołajewski staropolskim pozdrowieniem i odśpiewaniem jednej zwrotki „Boże coś Polskę” i ogłosił następujący porządek obrad:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
3. Uregulowanie składek miesięcznych, wstępnego i pośmiertnego.
4. Wybór prezesa.
5. Sprawa zabawy letowej.
6. Przyjęcie nowych członków.
7. Odczyt Ks. Patrona.
8. Wolne głosy.
9. Zamknięcie.

Po przeczytaniu protokołu, który bez poprawek przyjęto, przystąpiono do uregulowania składek, wstępnego i pośmiertnego. Po dłuższej dyskusji na ten temat uchwalono jednogłośnie z dniem 1.7.1924 pobierać 10 groszy składek miesięcznych, większością głosów 1 złoty wstępnego i 15 pośmiertnego.

Punkt 4. Na prezesa proponowano p. Czywczyńskiego Ignacego, którego też jednogłośnie wybrano..

Punkt 5. Zabawę letową uchwalono jednogłośnie w dniu 6.7.1924 na Górze Dębowej urządzić. Proponowano pobierać od członków panów ½ zł, panie taniec wolny, dla gości panów 1 zł, a dla pań ½ zł.

Punkt 6. Na nowych członków nikt się nie zgłosił.

Punkt 7. Odczytu Ks. Patrona pod tytułem „Koncert” słuchali członkowie z wielką uwagą.

Punkt 8. Przy wolnych głosach poruszył Ks. Patron sprawę pożyczki udzielonej Bractwu Strzeleckiemu w Miasteczku. Zarząd Jedności dał Ks. Patronowi i Towarzystwu wyjaśnienie w tej kwestji. Pani Bembnistowa dziękowała Ks. Patronowi za poniesione trudy podczas Misji św. i za zgotowanie parafjanom tak ważnej i chwalebnej uczty duchowej jaką jest Misja święta. Członkowie się gromadnie przyłączyli do złożonego podziękowania. Po wyczerpaniu porządku dziennego, zaśpiewano na zakończenie jedną zwrotkę „Wszystkie naszeienne sprawy”.

Miasteczko, dnia 29.6.1924.

Prezes: Czywczyński

Patron: Ks. Niedbał

Sekretarz: Wieczorek

Protokół z ostatniego zebrania Tow. „Jedność” w Miasteczku odbytego dnia 27.7.1924 w salce posiedzeń p. Schalinskiego.

O godzinie 5 po poł. zagał przewodniczący dzisiejsze zebranie pochwaleniem Pana Boga i odśpiewaniem jednej zwrotki „Nie rzucim ziemi skąd nasz ród”. Następnie ogłosił następujący porządek dzienny:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
3. Sprawozdanie zarządu z odbytej zabawy.
4. Odczyt prezesa.
5. Dyskusja nad odczytem.
6. Przyjmowanie nowych członków.
7. Wolne głosy.
8. Zamknięcie.

Po przeczytaniu protokołu z ostatniego zebrania, który bez poprawek przyjęto, zdał skarbnik p. Millentyn sprawozdanie z odbytej zabawy. Czysty zysk wyniósł 22,53 zł. Następnie zabrał głos przewod. i ubolewał sobie, że członkowie tak marny udział brali w zabawie, nadmieniając, że się nie opłaci zabawy urządzać bo zabiegów dużo, a zysk mały. Więcej jeszcze dlatego, że członkowie sami nie popierają.

Odczyt z geografji polskiej wygłoszony przez prezesa zainteresował członków tak, że wyrażono życzenie, by na ten temat więcej razy odczyt miano. Ponieważ kandydatów na nowych członków nie było, przystąpiono do punktu 7.

Wolne głosy. Tutaj daje przew. członkom do wiadomości, że zarząd proponuje zakupić mszą św. za zmarłych członków. Uchwalono jednogłośnie mszą św. w listopadzie zakupić. Dalej proponuje zarząd, by nasze Towarzystwo jako katolickie przystąpiło do wspólnej spowiedzi i komunji św. P. Jagodziński zabiera głos i zaznacza, że to jest rzeczą zarządu, by termin ogłosić i ustalić, a pod głosowanie tego wcale nie brać. Wobec tego nad tem punktem nie głosowano. P. prezes zakomunikował o zaproszeniu Tow. Młodzieży Polskiej na poświęcenie sztandaru w dniu 15.8.1924. uchwalono jednogłośnie bez dłuższej debaty brać udział i prócz tego zakupić pamiątkowy gwóźdź i ofiarować młodemu towarzystwu.

Po wyczerpaniu porządku dziennego, zwrotką „Wszystkie nasze dzienne sprawy” salwował prezes dzisiejsze zebranie.

Prezes: Czywczyński

Patron: Ks. Niedbał

Sekretarz: Wieczorek

Protokół z ostatniego zebrania Tow. „Jedność” w Miasteczku odbytego dnia 31.8.1924 w salce posiedzeń p. Schalinskiego.

O godzinie 4½ po poł. zagał dzisiejsze zebranie p. prezes pochwaleniem Pana Boga i odśpiewaniem jednej zwrotki „Serdeczna Matko opiekunko ludzi” i ogłosił następujący porządek dzienny:

1. Zagajenie.

2. Przeczytanie protokołu.
3. Odczyt prezesa.
4. Przyjmowanie nowych członków.
5. Wolne głosy i wnioski.
6. Zamknięcie.

Po przeczytaniu protokołu, który bez poprawek przyjęto, miał prezes odczyt z piśmiennictwa polskiego. Na nowych członków nikt się nie zgłosił.

Przy wolnych głosach zabrał głos. P. Mikołajewski i zapytał się, jak się przedstawia sprawa pożyczki udzielonej Bractwu Strzeleckiemu i ile pieniędzy jest w kasie, by nie leżały bezprocentowo w kasie. Do pierwszego i drugiego dał przewodniczący wyjaśnienie.

Zwrotką „Wszystkie nasze dzienne sprawy” salwował prezes dzisiejsze zebranie.

M. 31.98.1924.

Prezes: Czywczyński

Patron: Ks. Niedbał

Sekretarz: Wieczorek

Protokół z ostatniego zebrania Tow. „Jedność” w Miasteczku odbytego dnia 28 września 1924 w salce posiedzeń p. Schalinskiego.

O godzinie wpół do piątej po południu zagaił dzisiejsze zebranie p. prezes pochwaleniem Pana Boga i podał następujący porządek dzienny:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
3. Wykład Ks. Patrona.
4. Komunikaty zarządu.
5. Przyjmowanie nowych członków i uregulowanie składek miesięcznych.
6. Wolne głosy.
7. Zamknięcie.

Po przeczytaniu protokołu z ostatniego zebrania, który bez poprawek przyjęto, miał Ks. Patron odczyt o jednym z licznych powieściopisarzy polskich, Bolesławie Prusie. Odczytu przysłuchiwali się członkowie z wielką uwagą i zainteresowaniem.

P. 4. Komunikaty zarządu. 1) W sprawie pożyczki udzielonej Bractwu Strzeleckiemu w Miasteczku uchwalono, by takowe od 1.10.24 płaciło Towarzystwu naszemu procenta, a od 1.1.25 spłaciło zaciągnięty dług. 2) Towarzystwo Jedność odebrało zaproszenie na zabawę Sokoła w Miasteczku. P. prezes apelował do członków, by z powodu na wzniosły cel zabawy członkowie udział w niej brali. 3) Sprawa opłaty dzierżawy za salkę posiedzeń, p. prezes dał członkom do wiadomości, że p. Schalinski podwyższył opłatę 1,50 zł na 1,74 zł. W toku dyskusji nad tym punktem odzywały się głosy, by sobie inną salkę posiedzeń poszukać. Wreszcie postawiono na tym, by z p. Schalinskim w tej kwestji zarząd konferował, by ewentualnie coś utargować.

Przy wolnych głosach gdzie była mowa o podniesieniu składek, między innymi zabrała głos p. Boroska i apelowała do członków, by na razie z powodu niskich zarobków składek nie

podwyższać. Ks. Patron poruszył sprawę Szantruczka i prosił, by w przyszłości takie rzeczy jak zbieranie gremjalnych podpisów robiono ostrożnie i zarząd respektywnie prezes nie robił jak ostatnio ze Szantruczkiem samowładnie.

Po wyczerpaniu porządku dziennego pieśnią „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zakończył p. prezes dzisiejsze zebranie.

Miasteczko, dnia 28.9.24.

Prezes: Czywczyński

Patron: Ks. Niedbał

Sekretarz: Wieczorek

Protokół z ostatniego zebrania Tow. „Jedność” w Miasteczku odbytego dnia 26 października 1924 w salce posiedzeń p. Schalinskiego.

O godzinie wpół do piątej po południu zagał dzisiejsze zebranie p. prezes pochwaleniem Pana Boga. Po odśpiewaniu jednej zwrotki „Boże coś Polskę” podał następujący porządek dzienny:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
3. Odczyt prezesa.
4. Omówienie rocznicy Tow. „Jedność” i uchwalenie programu.
5. Przyjmowanie nowych członków.
6. Wolne głosy.
7. Zamknięcie.

Po przeczytaniu protokołu z ostatniego zebrania, który bez poprawek przyjęto, stawiał zapytanie p. Mikołajewski, jak się przedstawia rzecz z pożyczką udzieloną Bractwu Strzeleckiemu w Miasteczku i czy opłaca Bractwo jakiś procent.

Następnie miał p. prezes odczyt z życiorysu Henryka Sienkiewicza. Ks. Patron wygłosił również kilka słów o Sienkiewiczu, osobliwie o jego drugim pogrzebie. Przy tej okazji wspomniał o zmarłych członkach Tow. „Jedność” gorąco poruszając urządzić nabożeństwo żałobne za spokój ich dusz. Propozycja Ks. Patrona została jednogłośnie przyjętą i uchwalono w niedzielę 9.11.24 mszą św. na tę intencją zakupić.

Punkt 4. Sprawa rocznicy Towarzystwa. Po dłuższej debacie nad tym punktem uchwalono rocznicę urządzić w przedstawieniu amatorskim w pierwszą niedzielę lutego przyszłego roku. Wybór sztuki powierzono zarządowi wykonać. Następnie miał Ks. Patron wykład z historii kościoła w Miasteczku, który członków nadzwyczaj zainteresował.

Przy wolnych głosach poruszono sprawę krepy, gdzie one powinny się znajdować, by uniknąć nieprzyjemności jak przy ostatniej uroczystości w kościele, gdzie to z powodu braku krep nie można było ze sztandarem brać w nabożeństwie udziału. Na wniosek jednego z członków uchwalono jednogłośnie krepy umieścić przy sztandarze w kościele. Pan Piechowiak ubolewa sobie, że pomimo uchwalenia przed około pół rokiem, że stary sztandar miał zostać umieszczonym w kruchcie w kościele, dotychczas się jeszcze u niego znajduje. Uchwalono za zgodą Ks. Proboszcza stary sztandar złożyć w kruchcie w kościele.

Zwrotką „Wszystkie nasze dzienne sprawy” salwował przewodniczący dzisiejsze zebranie.

Miasteczko, dnia 26 października 1924.

Prezes: Czywczyński

Patron: Ks. Niedbał

Sekretarz: Wieczorek

Protokół z ostatniego zebrania Tow. „Jedność” w Miasteczku odbytego dnia 30.11.24 w salce posiedzeń p. Schalinskiego.

O godzinie 4 po południu zagał dzisiejsze zebranie p. prezes pochwaleniem Pana Boga. Po odśpiewaniu jednej zwrotki „Boże coś Polskę” ogłosił następujący porządek zebrania:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
3. Wykład prezesa o powstaniu Listopadowym.
4. Przyjmowanie nowych członków.
5. Wybór amatorów i obmówienie zabawy.
6. Wolne głosy.
7. Zakończenie.

Po przeczytaniu protokołu, który bez poprawek przyjęto, miał p. prezes wykład o powstaniu Listopadowym.

Punkt 4. Na nowego członka zgłosił się i został jednomyślnie za członka zaraz uznany p. Wiktor Bembnista z Miasteczka.

Punkt 5. Rocznica została przez zebranych uchwaloną i ustaloną na dzień 8 lutego 1925 r. Amatorów do odegrania sztuki teatralnej na rocznicę wybrano spośród członków.

Przy wolnych głosach nikt głosu nie zabierał.

Zwrotką „Serdeczna Matko” salwował p. prezes dzisiejsze zebranie.

Miasteczko, dnia 30.11.1924.

Prezes: Czywczyński

Patron: Ks. Niedbał

Sekretarz: Wieczorek

Protokół z ostatniego zebrania Tow. „Jedność” w Miasteczku odbytego dnia 28.12.1924 w salce posiedzeń p. Schalinskiego.

O godzinie 4 po poł. zagał dzisiejsze zebranie p. Prezes pochwaleniem Pana Boga i odśpiewaniem jednej zwrotki „Boże coś Polskę”. Następnie ogłosił następujący porządek obrad:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
3. Obmówienie programu zabawy.

4. Przyjmowanie nowych członków.
5. Wolne głosy.
6. Zamknięcie.

Po przeczytaniu protokołu, który bez poprawek przyjęto, przystąpiono do punktu 3, to jest omówienia sprawy rocznicy. Tutaj zabrał głos p. Mikołajewski i proponuje na dzień uroczystości zakupić mszę św. i urządzić pochód do kościoła. Propozycją p. Mikołajewskiego większością głosów odrzucono. Ceny miejsc na przedstawienie ustalono na propozycją członków większością głosów następująco: miejsce I – 1,50 zł, II – 1,00 zł, III – 0,50 zł, dla członków cena miejsc w połowie niższa. Taniec: dla panów 2,00 zł, dla pań 1,00 zł, członkowie panowie 1,00 zł, panie członkinie wolny taniec. Do kasy: skarbnik p. Mellentin i do pomocy p. Kołacka. Jako porządkowych wybrano pp. Piechowiaka i Kaszubę M., gospodarzem skarbnika Mellentin.

Przy wolnych głosach podał zebrany przewodniczący do wiadomości zaproszenie „Lutni” na rocznicę odbyć się mającą w dniu 4.1.1925. Równocześnie poruszono ze strony zarządu sprawę zmiany salki do zebrań, proponując salkę u p. Reckiego. Propozycję zarządu przyjęli zebrani jednogłośnie. P. Recki obecny na zebraniu oświadczył gotowość oddania swojej salki do zebrania Tow. „Jedność”.

Po wyczerpaniu porządku dziennego złożył p. Prezes zebrany serdeczne życzenia „Do siego roku”.

Zwrotką „Wszystkie nasze dzienne sprawy” salwował przewodniczący dzisiejsze zebranie.

Miasteczko, dnia 28.12.1925.

Prezes: Czywczyński

Patron: Ks. Niedbał

Sekretarz: Wieczorek

Sprawozdanie roczne z działalności Tow. „Jedność” w Miasteczku.

Zebrań zwyczajnych odbyło się 12, walnych 1, zarządu 5. Razem 18. Zebrania odbywały się regularnie. Większa część członków nie chodziła w ogóle na zebrania, co tu z ubolewaniem zaznaczyć trzeba, gdyż na zebrania uczęszczało zaledwie 30% członków i to ciągle ci sami, pomimo że zabrania były bardzo pouczające. Odczytów na temat „Walki kulturalnej”, „Z dziejów kościoła w Miasteczku”, „Z geografji polskiej”, „O powstaniu Listopadowym”, „O Henryku Sienkiewiczu” itp. Wygłoszono 10. W ciągu roku zaszła zmiana prezesa. Dawniejszy prezes p. Matecki wyprowadził się z Miasteczka, na jego miejsce wybrano jednogłośnie w czerwcu 1924 obecnego prezesa Czywczyńskiego. Towarzystwo brało udział w uroczystości 3 Maja, uroczystości poświęcenia sztandaru Tow. Młodzieży Polskiej w Miasteczku i w uroczystości poświęcenia biblioteki pracowników kolejowych w Miasteczku. Zaznaczyć wypada, że Towarzystwo nasze ofiarowało Tow. Młodzieży pamiątkowy gwóźdź. O zmarłych członkach naszego Towarzystwa również nie zapomniano. Za spokój ich dusz odbyło się uroczyste nabożeństwo w niedzielę dnia 9 listopada na sumie, Towarzystwo brało udział ze sztandarem. W ciągu roku 1924 nie umarł żaden członek, nowych zgłosiło się 4 członków. Obecnie mamy 80 członków. Wyprowadziło się 9 członków. Zabaw urządziło

Tow. w ciągu roku 2 – latową zabawę na Górze Dębowej i zimową z przedstawieniem amatorskim w sali p. Vorkoepera. Zmiana salki posiedzeń od p. Schalinskiego do p. Reckiego wpłynie korzystnie na dalszy rozwój Towarzystwa, czego dowodem była większa ilość członków na pierwszym zebraniu odbytem 25 stycznia 1925 u p. Reckiego.

Miasteczko, dnia 29 marca 1925.

Prezes: Czywczyński

Patron: Ks. Niedbał

Sekretarz: Wieczorek

Protokół z ostatniego zebrania Tow. „Jedność” w Miasteczku odbytego dnia 25 stycznia 1925 już na nowym miejscu, to jest u p. Reckiego.

O godzinie 4 po południu zagał przewodniczący przy udziale 36 członków dzisiejsze zwyczajne zebranie pochwaleniem Pana Boga i odśpiewaniem jednej zwrotki „Boże coś Polskę”. Następnie ogłosił następujący porządek zebrania:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
3. Odczyt.
4. Uregulowanie składek miesięcznych i przyjmowanie nowych członków.
5. Wolne głosy.
6. Zamknięcie.

Po przeczytaniu protokołu z ostatniego zebrania zabrał głos Ks. Patron i prosił o wyjaśnienie, dlaczego odrzucono propozycją p. Mikołajewskiego, dotyczącą uroczystości rocznicy Towarzystwa. Zarząd udzielił Ks. Patronowi wyjaśnienia, protokół uznano za prawomocny.

Punkt 3. Odczytu pod tytułem „Kto dziś miłuje Ojczyznę” dokonanego przez sekretarza przysłuchiwali się członkowie z wielką uwagą.

Punkt 4. Podczas uregulowania składek miesięcznych zgłosili się pp. Czyż Franciszek i Skrzypnik Leon na nowych członków. Panowie ci zostali jednogłośnie od zaraz na członków przyjęci.

Punkt 5. Wolne głosy. Nasamprzód przypomniał p. prezes zebranym o odbyć się mającej rocznicy Towarzystwa. Następnie poruszył sprawę pożyczki udzielonej Bractwu Strzeleckiemu. Sprawa ta nie bardzo różowo się przedstawia. Towarzystwo będzie zapewne musiało dłuższy czas poczekać zanim dostanie pożyczkę zwróconą. Dalej przewodniczący poddał ostrej krytyce chorążego, że zaniedbał pomimo uwiadomienia wystawić sztandar Towarzystwa w kościele podczas uroczystości żałobnej w dniu 23 stycznia 1925.

Po wyczerpaniu porządku dziennego zwrotką „Wszystkie nasze dzienne sprawy” salwował przewodniczący dzisiejsze zebranie.

Miasteczko, dnia 25 stycznia 1925.

Prezes: Czywczyński

Patron: Ks. Niedbał

Sekretarz: Wieczorek

Protokół z ostatniego zebrania Tow. „Jedność” odbytego dnia 22 lutego 1925 w salce posiedzeń p. Reckiego.

O godzinie 4 po poł. zagał dzisiejsze zwyczajne zebranie p. prezes pochwaleniem Pana Boga i ogłosił następujący porządek dzienny:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
3. Sprawozdanie kasjera z ostatniej zebrania.
4. Odczyt pod tytułem „My a Żydzi”.
5. Przyjęcie nowych członków i uregulowanie składek miesięcznych.
6. Sprawienie szarf dla chorążych.
7. Wolne głosy.
8. Zamknięcie.

Po przeczytaniu protokołu z ostatniego zebrania, który bez poprawek przyjęto, zdał skarbnik sprawozdanie z odbytej zabawy Tow. „Jedność” odbytej dnia 1.2.1928:

ogólnego zysku było: 207,80 zł

rozchodu było: 129,15 zł

czysty zysk wynosi: 78,65 zł

Ze sprawozdania skarbnika wynika, że zabawa się nadzwyczaj dobrze udała, co też p. prezes potwierdził i zarazem podał członkom do wiadomości ogólny stan kasy, proponując zebrany wypożyczyć 100 zł p. Mikołajewskiemu na procent obowiązujący w państwie. Po krótkiej dyskusji nad tym punktem, uchwalono jednogłośnie p. Mikołajewskiemu 100 zł pożyczyć.

P. 4. Odczyt pod tytułem „My a Żydzi” wygłosił p. prezes.

P. 5. Na nowego członka nikt się nie zgłosił. Po uregulowaniu składek miesięcznych przystąpiono do p. 6, to jest sprawy szarf dla chorążych. Przewodniczący objaśnił zebrany w krótkich słowach, że szarfy naszych chorążych są bardzo kiepskie i że teraz właśnie na dobry stan kasy jest stosowna pora nowe szarfy sprawić. Po krótkiej dyskusji uchwalono jednogłośnie nowe szarfy zakupić. P. Mikołajewskiemu polecono na rachunek Tow. zakupić potrzebny towar na szarfy, a p. Boińska zgłosiła się samorzutnie i bezinteresownie szarfy z tego towaru uszyć.

P. 7. Przy wolnych głosach podziękował przewodniczący amatorom za poświęcenie się i poniesione trudy około teatru. Poruszono również sprawę podwyższenia kasy pośmiertnej, jednakowoż do uchwał konkretnych nie przystąpiono z tego powodu, żeby na ważność sprawy dać możność członkom czas do namysłu i odłożono sprawę do następnego zebrania. Dalej przewodniczący poruszył sprawę zakupu przez Ks. proboszcza dzwonu. Zainteresowanie było duże, sprzeciwów nie było. Padła nawet propozycja ze strony p. Gruetzmachera propozycja, aby Tow. uchwaliło z kasy jakąś kwotę na ten cel. Sprawę ostatniej propozycji odłożono do walnego zebrania. Dalej poruszono również sprawę pożyczki udzielonej Bractwu Strzeleckiemu i to również odroczone do walnego zebrania.

Pieśnią „Boże coś Polskę” zakończył przew. dzisiejsze zebranie.

Miasteczko, dnia 22 lutego 1925.

Prezes: Czywczyński
Patron: Ks. Niedbał
Sekretarz: Wieczorek

Protokół z walnego zebrania Tow. „Jedność” odbytego w dniu 29.3.1925 w salce posiedzeń p. Reckiego.

O godzinie 4½ zagaił dzisiejsze roczne walne zebranie prezes Towarzystwa p. Czywczyński staropolskim pozdrowieniem „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus”. Po odśpiewaniu jednej zwrotki „Boże coś Polskę” ogłosił przew. następujący porządek obrad:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania i rocznego sprawozdania z działalności Towarzystwa i kasy.
3. Wybór przewodniczącego walnego zebrania.
4. Wybór nowego zarządu.
5. Objęcie urzędowania przez nowo wybrany zarząd.
6. Komunikaty zarządu.
7. Podwyższenie składek miesięcznych i wstępnego.
8. Przyjmowanie nowych członków i uregulowanie składek miesięcznych.
9. Wolne głosy.
10. Zamknięcie.

Protokół z ostatniego zebrania i roczne sprawozdanie z działalności Towarzystwa przyjęto. Ks. patron proponuje, aby ważniejsze wypadki dotyczące Towarzystwa, jak walne zebrania i t. p. ogłaszać w Dzienniku Bydgoskim. Zebrani członkowie do propozycji Ks. Patrona jednogłośnie się przyłączyli.

Następnie zdał skarbnik sprawozdanie o stanie kasy za rok 1924:

dochodu było: 260,33 zł

rozchodu było 137,15 zł

pozostaje czystego zysku na rok 1925: 123,18 zł

Skarbnikowi udzielono pokwitowania. Następnie stwierdzono obecnych na zebraniu członków przez przeczytanie listy członków. Obecnych było 38 członków.

Punkt 3. Przewodnictwo zebrania na ogólne życzenie objął czcigodny Ks. Patron i nasamprzód dziękował staremu zarządowi za intensywną pracę w roku ubiegłym, a na znak podziękowania i solidarności zarządu z członkami powstali ostatni z miejsc.

P. 4. Przystąpiono do wyboru nowego zarządu. Po dłuższej dyskusji wybrano jednogłośnie przez aklamację następujących p.p. do zarządu: Czywczyńskiego Ignacego – prezesem, Mikołajewskiego Nep. – zastępcą, Wieczorka Józefa – sekretarzem, Pietrzakównę Antoninę – zastępcą, Skrzypnika Leona – skarbnikiem, Gruetzmachera Jana i Boińską Helenę – rewizorami kasy, Nowaka Franciszka – chorążym, Kaszubę Józefa i Gruetzmachera Jana – podchorążymi. Nowo obrany zarząd objął urzędowanie i odtąd prezes p. Czywczyński kierował dalej zebraniem.

p. 6. Referat o obchodzie uroczystości 3 Maja wygłosił p. Mikołajewski nep. Zachęcając członków do gremialnego udziału w obchodzie.

p. 7. Składki miesięczne uchwalono jednogłośnie na 28 gr. Miesięcznie podwyższyć i 1 zł wstępnego z ważnością od 1.4.1925. Pośmiertnego uchwalono z dniem 1.4.1924 40 zł wypłacać pod warunkiem, że kto zalega ze składkami dłużej jak 3 miesiące traci prawo do pośmiertnego. Dalej uchwalono jednogłośnie, aby do wypożyczonej kwoty 44 zł Bractwu Strzeleckiemu dołożyć 6 zł z kasy Towarzystwa tak, aby po oddaniu długu móc razem 50 zł ofiarować kościołowi na dzwon. Do noszenia baldachimu wybrano na stałe następujących p.p.: Czywczyńskiego, Wieczorka, Nowaka i Grondkowskiego.

A nowo członka zgłosiła się dzisiaj p. Anna Jetkówna z Miasteczka.

Pieśnią „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zakończył przew. dzisiejsze zebranie.

Miasteczko, dnia 29.3.1925.

Prezes: Mikołajewski (wiceprezes)

Patron: *(brak podpisu)*

Sekretarz: Wieczorek

Protokół z ostatniego zebrania Tow. „Jedność” odbytego dnia 26.4.1925 w salce posiedzeń p. Reckiego.

O godzinie 5 po poł. zagaił dzisiejsze zebranie zastępca prezesa p. Mikołajewski pochwaleniem Pana Boga. Po odśpiewaniu jednej zwrotki „Boże coś Polskę” ogłosił zastępca prezesa następujący porządek dzienny:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z walnego zebrania.
3. Odczyt.
4. Przyjmowanie nowych członków i uregulowanie składek miesięcznych.
5. Wolne głosy.
6. Zakończenie.

Protokół z walnego zebrania przeczytano i przyjęto. Następnie miał sekretarz Jedności odczyt pod tytułem „Królowa Korony Polskiej”, którego zebrani z uwagą wysłuchali. Na nowego członka nikt się nie zgłosił. Po uregulowaniu składek miesięcznych przeczytał wiceprezes zaproszenie na obchód 3 Maja, prosząc członków o liczny udział w obchodzie.

Wolne głosy. Tutaj poruszono sprawy nowych szarf i pożyczki udzielonej Bractwu Strzeleckiemu. Do szarf wyjaśnił zastępca przewod., że będą do 3 Maja gotowe. Do pożyczki zabrał głos p. Mellentin i oświadczył, że Bractwo Strzeleckie posiada obecnie gotówkę i że takową można każdego czasu odebrać. Po takim oświadczeniu przypomniano uchwałę Jedności z walnego zebrania, aby po uzyskaniu pożyczki natychmiast dołożyć z kasy Towarzystwa 6 zł i oddać razem 50 zł do dyspozycji Ks. Proboszczowi na dzwon.

Po wyczerpaniu porządku dziennego i odśpiewaniu jednej zwrotki „Wszystkie nasze dzienne sprawy”, pochwaleniem Pana Boga zakończył zastępca przewod. dzisiejsze zebranie.

Miasteczko, dnia 26.4.1925.

Prezes: Czywczyński
Patron: Ks. Niedbał
Sekretarz: Wieczorek

Protokół z ostatniego zebrania Tow. „Jedność” odbytego dnia 24.5.1925 w salce posiedzeń p. Reckiego.

O godzinie 5 po poł. zagał dzisiejsze zebranie prezes Tow. p. Czywczyński pochwaleniem pana Boga. Po odśpiewaniu jednej zwrotki „Boże coś Polskę” ogłosił następujący porządek dzienny:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
3. komunikaty zarządu oraz dyskusja nad p. 3.
4. Przyjmowanie nowych członków i uregulowanie składek miesięcznych.
5. Wolne głosy.
6. Zamknięcie.

Po przeczytaniu protokołu z ostatniego zebrania, który bez poprawek przyjęto, poruszył Ks. patron sprawę pożyczki udzielonej Bractwu Strzeleckiemu. Okazało się, że sprawa jest na dobrej drodze i że wkrótce są widoki, że pożyczkę dostaniemy zwróconą. Następnie miał Ks. Patron odczyt pod tytułem „Wrażenia z pielgrzymki do Rzymu”. Odczytu zebrani przysłuchiwali się z wielką uwagą.

P. 3. Komunikaty zarządu. Prezes podał zebrany do wiadomości, że chorąży p. Nowak podziękował za chorążostwo i w ogóle występuje z Towarzystwa. Jako powód tego kroku podał p. Nowak, że członkowie podczas obchodów i pochodów nie biorą udziału pod sztandarem. Po dłuższej dyskusji na ten temat, sprawę tę odroczone do następnego zebrania z nadmienieniem, że p. Nowak ma osobiście się wytłumaczyć.

Na nowego członka nikt się nie zgłosił. Po uregulowaniu składek miesięcznych, przy wolnych głosach przeczytał Ks. Patron treść pisma wystosowanego do pierwszego Prezesa naszego Towarzystwa p. Piosika. Zebrani jednogłośnie się zgodzili na to. P. Mikołajewski proponuje wspólną wycieczkę do Ujścia razem z Lutnią. Członkowie jednogłośnie zgodzili się brać udział w wycieczce. Przy końcu pokazywał Ks. Patron zebrany różne ulotne broszurki różnych grasujących sekt w Polsce i ostrzegał przed niewinną wierzchnią szatą a tak zgubną treścią i prosił w razie pojawienia się jakichkolwiek pisemek w parafii, by oddawano takowe niezwłocznie Ks. proboszczowi.

Pieśnią „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zakończył prezes dzisiejsze zebranie.

Miasteczko, dnia 24.5.1925.

Prezes: Czywczyński
Patron: Ks. Niedbał
Sekretarz: Wieczorek

Protokół z ostatniego zebrania Tow. „Jedność” odbytego w dniu 28 czerwca 1925 w salce posiedzeń p. Reckiego.

O godzinie 5 po poł. zagał dzisiejsze zwyczajne zebranie prezes Tow. p. Czywczyński staropolskiem pochwaleniem Pana Boga i ogłosił następujący porządek dzienny:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
3. Odczyt Ks. patrona.
4. Przyjmowanie nowych członków i uregulowanie składek miesięcznych.
5. Wolne głosy.
6. Zamknięcie.

Po przeczytaniu protokołu z ostatniego zebrania, który bez poprawek przyjęto, miał Ks. Patron odczyt pod tytułem „O czarownicach w dawnej Polsce”. Odczytu tego wysłuchali zebrani z dużym zainteresowaniem. Na nowego członka nikt się nie zgłosił. Po uregulowaniu składek miesięcznych, przy wolnych głosach wytłumaczył p. prezes zebranym dlaczego wycieczka do Ujścia nie doszła do skutku. Powodem była za wysoka cena. Następnie Ks. Patron w imieniu prezesowej Polskiego Czerwonego Krzyża z Miasteczka miał odczyt o Czerwonym Krzyżu, o jego działalności w czasie pokoju, a w szczególności w czasie wojny i apelował do zebranych pań, by popierały Czerwony Krzyż. Następnie poruszył Ks. Patron wybryki kobiet na tle obecnej mody i prosił żeby nasze polskie niewiasty zawsze ubierały się przyzwoicie.

Pan prezes ubolewał sobie nad nikłą liczbą zebranych członków i prosił o więcej zainteresowania się zebraniem. Dodać należy, że zebranych członków było razem tylko 13. Po wyczerpaniu porządku dziennego zwrotką „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zakończył p. prezes dzisiejsze zebranie.

Miasteczko, dnia 28.6.1925.

Prezes: Mikołajewski - wiceprezes

Patron: *(brak podpisu)*

Sekretarz: Wieczorek

Protokół z ostatniego zebrania Tow. „Jedność” odbytego 26.7.1925 w salce posiedzeń p. Reckiego.

O godzinie 5 po poł. zagał dzisiejsze zwyczajne zebranie wiceprezes Tow. p. Mikołajewski staropolskiem pozdrowieniem Pana Boga i odśpiewaniem jednej zwrotki „Boże coś Polskę” i ogłosił następujący porządek dzienny:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
3. Komunikaty zarządu.
4. Uregulowanie składek miesięcznych.
5. Przyjmowanie nowych członków.
6. Wolne głosy.

7. Zamknięcie.

Po przeczytaniu protokołu z ostatniego zebrania, który bez poprawek przyjęto, dał wiceprezes zebranych do wiadomości o zaproszeniu Sokoła na uroczystość Sokoła odbyć się mającą w dniu 28.8.1925 i prosił członków o gremialny udział w obchodzie.

Po uregulowaniu składek miesięcznych miał sekretarz Tow. odczyt na temat „Młodzież polska we Francji”. Na tem wyczerpano porządek dzienny dzisiejszego zebrania. Pieśnią „Wszystkie nasze codzienne sprawy” zakończył wiceprezes dzisiejsze zebranie.

Miasteczko, dnia 26.7.1925.

Prezes: Czywczyński

Patron: Ks. Niedbał

Sekretarz: Wieczorek

Protokół z ostatniego zebrania Tow. „Jedność” odbytego dnia 30 sierpnia 1925 w salce posiedzeń p. Reckiego.

O godz. 5 po poł. zagaił dzisiejsze zwyczajne zebranie prezes Tow. p. Czywczyński. Po odśpiewaniu jednej zwrotki „Boże coś Polskę” ogłosił następujący porządek dzienny:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu.
3. Wykład Ks. patrona.
4. Przyjmowanie nowych członków.
5. Wolne głosy.
6. Zamknięcie.

Protokół z ostatniego zebrania przyjęto. Następnie miał Ks. Patron wykład o historii pochodzenia pierścionka i jak powstał węgiel kamienny. Wykładów tych wysłuchali członkowie z wielką uwagą.

Na nowego członka nikt się nie zgłosił. Po uregulowaniu składek miesięcznych, przy wolnych głosach zabrał głos Ks. patron i w krótkich i treściwych słowach przypomniał zebranych o obchodzonej uroczystości Matki Boskiej w dniu 15 sierpnia, w szczególności dla nas Polaków ważny dzień pogromu bolszewików czyli „cud nad Wisłą”. Dalej Ks. Patron poruszył kwestją istnienia Tow. naszego. Ubolewał sobie, że członkowie na zebrania nie uczęszczają, proponując ewentualnie rozwiązanie Towarzystwa. W kwestji tej zabierali liczni członkowie głos, wreszcie odłożono tę sprawę do następnego zebrania, by ewentualnie dalsze kroki przedsięwziąć.

Zwrotką „Wszystkie nasze codzienne sprawy” salwował przew. dzisiejsze zebranie.

Miasteczko, dnia 30.8.1925

Prezes: Czywczyński

Patron: *(brak podpisu)*

Sekretarz: Wieczorek

Protokół z ostatniego zebrania Tow. „Jedność” odbytego dnia 27.9.1925 w salce posiedzeń p. Reckiego.

O godzinie 4½ po poł. zagał dzisiejsze zwyczajne zebranie prezes Tow. p. Czywczyński pochwaleniem Pana Boga i ogłosił następujący porządek dzienny:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
3. Odczyt o powstaniu soli jadalnej.
4. Przyjmowanie nowych członków i uregulowanie składek miesięcznych.
5. Wolne głosy.
6. Zamknięcie.

Po przeczytaniu protokołu z ostatniego zebrania miał prezes Tow. odczyt o powstaniu soli jadalnej. Interesującego odczytu wysłuchali członkowie z wielką uwagą.

Przy wolnych głosach poruszył prezes kwestją ewentualnego rozwiązania Towarzystwa. Po skończonej dyskusji na ten temat, gdzie się głosy odzywały za i przeciw rozwiązaniu Towarzystwa, uchwalono jednogłośnie, by w tej kwestji zwołać walne zebranie w końcu grudnia b.r.

Po wyczerpaniu porządku dziennego zwrotką „Wszystkie nasze dzienne sprawy” salwował prezes dzisiejsze zebranie.

Miasteczko, dnia 27.10.1925.

Prezes: Czywczyński

Patron: Ks. Niedbał

Sekretarz: Wieczorek

Protokół z ostatniego zebrania Tow. „Jedność” odbytego dnia 25.10.1925 w salce posiedzeń p. Reckiego.

O godzinie 4 po poł. zagał dzisiejsze zwyczajne zebranie prezes Tow. p. Czywczyński pochwaleniem Pana Boga i ogłosił następujący porządek dzienny:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
3. Przyjmowanie nowych członków.
4. Wolne głosy.
5. Zamknięcie.

Protokół z ostatniego zebrania przyjęto, składki miesięczne uregulowano. Na nowego członka nikt się nie zgłosił. Przy wolnych głosach zabrał głos p. Kaszuba i zapytał, czy pożyczka udzielona Bractwu Strzeleckiemu jest już uregulowaną. P. Mikołajewski dał pod tym względem wyjaśnienie, że dotychczas i to z powodu braku gotówki jeszcze nie, lecz jest nadzieja osiągnięcia tego w krótkim już czasie.

Zwrotką „Wszystkie nasze dzienne sprawy” salwował prezes dzisiejsze zebranie.

Miasteczko, dnia 25.10.1925.

Prezes: Czywczyński
Patron: *(brak podpisu)*
Sekretarz: Wieczorek

Protokół z ostatniego zebrania Tow. „Jedność” odbytego dnia 29.11.1925 w salce posiedzeń p. Reckiego.

O godzinie 3 po poł. zagań dzisiejsze zwyczajne zebranie prezes Tow. p. Czywczyński pochwaleniem Pana Boga i odśpiewaniem jednej zwrotki „Boże coś Polskę”. Następnie ogłosił następujący porządek dzienny:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
3. Odczyt o Powstaniu Listopadowym.
4. Uregulowanie składek miesięcznych i przyjmowanie nowych członków.
5. Wolne głosy.
6. Zamknięcie.

Po przeczytaniu protokołu który przyjęto, miał p. prezes bardzo pouczający odczyt o Powstaniu Listopadowym. Składki miesięczne uregulowano, na nowego członka nikt się nie zgłosił. Przy wolnych głosach zakomunikował p. prezes zebranych członkom, że pożyczka udzielona Bractwu Strzeleckiemu w Miasteczku wkrótce będzie zwróconą Towarzystwu. P. Mikołajewski członek zarządu Br. Strzel. Zaznacza, że są wszelkie dane, że Bractwo wkrótce udzieloną pożyczkę ureguluje, a najpóźniej do nowego roku. P. prezes apeluje do zebranych, by każdy ile możliwości zaległe składki do walnego zebrania uregulował. Dalej, by członkowie się porozumieli przed walnym zebraniem co do kwestji ewentualnego rozwiązania Towarzystwa.

Zwrotką „Wszystkie nasze dzienne sprawy” salwował p. prezes dzisiejsze zebranie.

Miasteczko, dnia 29 listopada 1925.

Prezes: Czywczyński
Patron: *(brak podpisu)*
Sekretarz: Wieczorek

Sprawozdanie roczne z działalności Towarzystwa „Jedność” w Miasteczku.

W roku bieżącym, to jest od walnego zebrania, które się odbyło w marcu 1925, do tego czasu odbywały się zebrania regularnie co miesiąc. Zebrań zwyczajnych odbyło się 9, zarządu 2, razem 11. Wykładów pouczających na temat religijny, jak „Wrażenia z pielgrzymki do Rzymu”, „O Powstaniu Listopadowym”, „O żupach solnych”, „O powstaniu pierścionka” i innych, wygłoszono 8. W ciągu roku sprawozdawczego zdobyło Towarzystwo jednego członka, który już się z Miasteczka wyprowadził. Jest to smutny objaw na rozwój Towarzystwa. Członków regularnie płatnych liczy Towarzystwo obecnie 45, nieregularnie płatnych 35, razem 80. Zaznaczyć wypada, że wszystkie zebrania były na ogół bardzo słabo odwiedzane, przeciętnie było na każdym zebraniu od 15 do 20 członków obecnych i to ciągle

ci sami. Towarzystwo brało udział ze sztandarem w dniu 3 Maja, w uroczystości Sokoła i w uroczystym obchodzie kościelnym w dniu pogrzebu Nieznanego Żołnierza w Warszawie. Zabawy Towarzystwo w ciągu roku żadnej nie urządziło. Żaden członek nie zmarł w ciągu roku 1925. Zmian w zarządzie również żadnych nie było.

Miasteczko, dnia 27 grudnia 1925.

Prezes: Czywczyński

Patron: Ks. Niedbał

Sekretarz: Wieczorek

Protokół z walnego zebrania Tow. „Jedność” odbytego dnia 27.12.1925 w salce posiedzeń p. Reckiego.

O godzinie 4 po poł. zagałł dzisiejsze walne zebranie p. prezes Czywczyński pochwaleniem Pana Boga i ogłosił następujący porządek dzienny:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania i sprawozdania z całorocznej działalności.
3. Sprawozdanie skarbnika.
4. Wybór przewodniczącego walnego zebrania.
5. Decyzja członków dotycząca ewentualnego rozwiązania względnie istnienia Towarzystwa.
6. Wybór nowego zarządu.
7. zajmowanie stanowisk przez nowo wybrany zarząd.
8. Omówienie zabawy zimowej.
9. Uregulowanie składek i przyjmowanie nowych członków.
- 10 Wolne głosy.
11. Zamknięcie.

Po przeczytaniu protokołów z ostatniego zebrania i całorocznej działalności, które przyjęto, przystąpiono do wyboru przewodniczącego walnego zebrania. Na ogólne życzenie wybrano przewodniczącym walnego zebrania jednogłośnie Ks. Patrona. Prezes p. Czywczyński apelował do zebranych by nie dopuścili do rozwiązania Towarzystwa. Podziękował w imieniu zarządu za dotychczasowe zaufanie i prosił członków, aby sobie wybrali do zarządu ludzi zaufanych i energicznych i złożył przewodnictwo w ręce czcigodnego Ks. Patrona.

Ks. Patron podziękował zarządowi za całoroczną pracę, a członkom za przybycie i apelował do zebranych, aby nadal Towarzystwo utrzymać. Nad tem punktem wyłoniła się ożywiona dyskusja. Ponieważ wszelkie głosy były za dalszem utrzymaniem Towarzystwa, przystąpiono do wyboru nowego zarządu. Na ogólne życzenie zebranych wybory się nie odbyły. Stary zarząd z wyjątkiem skarbnika, który z braku czasu urząd swój złożył, wybrano jednogłośnie p. Mellentina, pozostali wszyscy na rok 1926 w zarządzie. Po uregulowaniu składek miesięcznych zapisał się na nowego członka Leon Brettschneider z Miasteczka-Huby. Zabawę zimową uchwalono urządzić w ostatnią niedzielę przed wielkim postem, to jest 14

lutego 1926. Uchwalono również odegrać przedstawienie amatorskie. Jako reżysera wybrano p. Czywczyńskiego. Wybranie sztuki i zorganizowanie zabawy powierzono zarządowi. Czysyego zysku na rok 1926 przechodzi 244,05 zł. Na zakończenie odśpiewano jedną zwrotkę „Wszystkie nasze dzienne sprawy”.

Miasteczko, dnia 27.12.1925.

Prezes: Czywczyński
Patron: *(brak podpisu)*
Sekretarz: Wieczorek

Protokół z ostatniego zebrania Tow. „Jedność” odbytego dnia 31 stycznia 1926 w salce posiedzeń p. Reckiego.

O godzinie 4 po poł. zagał dzisiejsze zwyczajne zabranie prezes Tow. p. Czywczyński pochwaleniem Pana Boga i ogłosił następujący porządek dzienny:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
3. Komunikaty zarządu.
4. Uregulowanie składek miesięcznych i przyjmowanie nowych członków.
5. Wolne głosy.
6. Zamknięcie.

Po przeczytaniu protokołu z ostatniego zebrania, który przyjęto, przystąpiono do omówienia zabawy zimowej. Ceny miejsc proponowano i uchwalono 1,50 zł, 1,00 i 0,50 zł. Podczas tańca każdy kto na Sali przebywać będzie wstępnie zapłacić musi, bez względu na to czy tańczy, czy nie. Do ostatniego punktu zabrał głos p. Frankowski i założył sprzeciw, większością głosów sprzeciw ten obalono. P. Wieczorkowa wnioskuje, żeby członkinie miały taniec wolny, co też jednogłośnie uchwalono. Do kasy wyprano p.p. Mellentina i Boińską. Do porządku p.p. Nowak i Greutzmachera Jana i Kaszubę Józefa. Przy wolnych głosach zakomunikował p. prezes zebrany o prezencie danym Ks. Patronowi w dniu imienin, co członkowie z zadowoleniem przyjęli do wiadomości. Generalna próba odbędzie się 13.2.26 o godz. 7.30. P. Mikołajewski Nep. Poruszył sprawę oszczerstw rzucanych na Wielebnego Ks. Patrona przez Gazetę Bydgoską. Na propozycję p. Frankowskiego, ażeby Tow. wzięło Ks. Patrona w obronę przez umieszczenie artykułu sprostowania w gazecie co ma zarząd wykonać, członkowie się jednomyślnie zgodzili.

Po wyczerpaniu porządku dziennego zwrotką „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zamknął p. prezes dzisiejsze zebranie.

Miasteczko, dnia 31.1.1926.

Prezes: Czywczyński
Patron: *(brak podpisu)*
Sekretarz: Wieczorek

Protokół z ostatniego zebrania Tow. „Jedność” odbytego dnia 28.2.1926 w salce posiedzeń p. Reckiego.

O godz. 3½ zagał dzisiejsze zebranie prezes pochwaleniem Pana Boga i odśpiewaniem jednej zwrotki „Boże coś Polskę”, potem ogłosił następujący porządek obrad:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
3. Komunikaty zarządu.
4. Odczyt księdza proboszcza.
5. Przyjmowanie nowych członków i uregulowanie składek miesięcznych.
6. Wolne głosy.
7. Zamknięcie.

Po przeczytaniu protokołu z ostatniego zebrania który przyjęto, przystąpiono do punktu 3-ciego, komunikaty zarządu. Prezes Towarzystwa wyjaśnił zebrany powód nie odbycia się zabawy w dniu 14 lutego 1926 r. Zarazem dał zebrany do wiadomości, że uchwała z dnia 31.1.26 została przez zarząd wykonaną – dotyczy podania sprostowania do Dziennika Bydgoskiego.

Do punktu 4. Ksiądz Patron zabrał głos i poprosił zebranych, by ku uczczeniu ś. p. Ks. Kardynała Dalbora powstał z miejsc, potem odczytał Ks. patron życiorys Ks. Kardynała, którego z wielkim zainteresowaniem zebrani wysłuchali. Potem przew. odczytał krótki lecz bardzo pouczający artykuł o pielęgnowaniu ogrodów owocowych.

Po uregulowaniu składek miesięcznych przystąpiono do punktu 6 – wolne głosy.

Ksiądz proboszcz dziękuje zebrany za pamięć w dniu imienin okazaną oraz za artykuł prostujący oszczerstwa rzucone na Wielebnego Księdza Patrona w Gazecie Bydgoskiej.

Po wyczerpaniu porządku obrad zwrotką „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zamknął przewodniczący zebranie.

Miasteczko, dnia 28 lutego 1926.

Prezes: Czywczyński

Patron: *(brak podpisu)*

Sekretarz: Wieczorek

Protokół z ostatniego zebrania Tow. „Jedność” odbytego dnia 28 marca 1926 w salce posiedzeń p. Reckiego.

O godz. 4½ po poł. zagał dzisiejsze zwyczajne zebranie prezes Tow. p. Czywczyński pochwaleniem Pana Boga i ogłosił następujący porządek obrad:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
3. Komunikaty zarządu.
4. Przyjmowanie nowych członków i uregulowanie składek miesięcznych.
5. Wolne głosy.
6. Zamknięcie.

Protokół z ostatniego zebrania przyjęto. Pan prezes przypomniał zebranych o odbyć mającej się zabawie z przedstawieniem amatorskim oraz przypomniał wybranym członkom na dzień zabawy do kasy i porządku o ich czynnościach i obowiązkach. Dalej p. prezes podał zebranych do wiadomości o śmierci b. członka „Jedności” św. pamięci Kruszewskiego, którego żona wnioskuje o wsparcie, otwierając nad tym punktem dyskusję. P. Mikołajewski proponuje wypłacić wdowie po zmarłym 20 zł. zapomogi, już nie jako członkowi, a tylko dlatego, że zachodzi potrzeba wsparcia. P. Franckowski proponuje natomiast wypłacić całą kwotę, to jest 40 zł. i to dlatego, że jest biedną, powtóre dla zachęty innym, aby widzieli, że Tow. „Jedność” dba o biednych. Uchwalono jednogłośnie wypłacić 40 zł. wdowie po zmarłym św. pamięci Kruszewskim, wyjątkowo w formie zapomogi jako biednej. Składki uregulowano, na nowego członka nikt się nie zgłosił.

Przy wolnych głosach przypomniał p. prezes zebranych o uroczystościach w dniu 3 Maja i żeby członkowie gremialny udział brali w pochodzie.

Zwrotką „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zakończył p. prezes dzisiejsze zebranie.

Miasteczko, dnia 28.3.1926.

Prezes: Czywczyński

Patron: Niedbał

Sekretarz: Wieczorek

Protokół z ostatniego zebrania Tow. „Jedność” odbytego dnia 25 kwietnia 1926 w salce posiedzeń p. Reckiego.

O godzinie 4½ po poł zagaił dzisiejsze zwyczajne zebranie prezes Tow. p. Czywczyński pochwaleniem Pana Boga i podał następujący porządek dzienny:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
3. Sprawozdanie skarbnika z odbytej zabawy i komunikaty zarządu.
4. Odczyt Ks. Patrona.
5. Przyjmowanie nowych członków i uregulowanie składek miesięcznych.
6. Wolne głosy.
7. Zamknięcie.

Po przeczytaniu protokołu z ostatniego zebrania który przyjęto, zdał skarbnik sprawozdanie z odbytej zabawy:

dochodu było 138,50 zł.

rozchodu zaś 165,10 zł.

deficyt wynosi 26,60 zł., który z kasy Towarzystwa pokryto.

Na nowego członka zgłosiła się Marjanna Kruszewska.

Pan prezes prosi o liczne przybycie na przyszłe zebranie, ponieważ będzie miał wykład o morzu, podróżach morskich i osobistych wrażeniach.

p. Kruszewska dziękuje Towarzystwu za otrzymaną zapomogę. Zwrotką „Wszystkie nasze dzienne sprawy” salwował p. prezes dzisiejsze zebranie.

Miasteczko, dnia 25.4.1926.

Prezes: Czywczyński

Patron: Niedbał

Sekretarz: Wieczorek

Protokół z ostatniego zebrania Tow. „Jedność” odbytego dnia 27.6.1926 w salce posiedzeń p. Reckiego.

O godzinie 3½ po poł. zagał dzisiejsze zwyczajne zebranie prezes Tow. p. Czywczyński pochwaleniem Pana Boga i podał następujący porządek dzienny:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu.
3. Komunikaty zarządu.
4. Wykład prezesa o morzu i obcych krajach.
5. Przyjmowanie nowych członków i uregulowanie składek miesięcznych.
6. Wolne głosy.
7. Zamknięcie.

Po przeczytaniu protokołu który przyjęto, zabrał głos przew. apelując do członków „Jedności”, aby wzięli gremjalny udział w uroczystości śpiewaków w dniu 4 maja 1926. Następnie miał p. prezes wykład o powstaniu okrętu i przytoczył, że Noe był pierwszym budowniczym okrętu, wspominał kilka słów o Kolumbie, który odkrył Amerykę, opisał w barwny sposób okręta pasażerskie i okręta wojenne, podróż morską i burzę morską. Wykładu tego członkowie z wielkim zainteresowaniem wysłuchali. Dalszy ciąg tego interesującego wykładu odłożono do przyszłego zebrania.

Przy wolnych głosach nikt głosu nie zabrał. Zwrotką „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zakończył p. prezes dzisiejsze zebranie.

Miasteczko, dnia 27.6.1926.

Prezes: Czywczyński

Patron: Niedbał

Sekretarz: Wieczorek

Protokół z ostatniego zebrania Tow. „Jedność” odbytego dnia 31 października 1926 w salce posiedzeń p. Reckiego.

O godzinie 4½ po poł. zagał dzisiejsze zwyczajne zebranie prezes Tow. p. Czywczyński pochwaleniem Pana Boga i podał następujący porządek dzienny:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
3. Odczyt Ks. Patrona.
4. Komunikaty zarządu.
5. Przyjmowanie nowych członków i uregulowanie składek miesięcznych.

6. Wolne głosy i wnioski.

7. Zamknięcie.

Po przeczytaniu protokołu z ostatniego zebrania który przyjęto, miał prezes p. Czywczyński odczyt o św. Franciszku z Asyżu, którego członkowie z uwagą wysłuchali. Następnie zabrał głos Ks. Patron i wyraził p. prezesowi kondolencje w imieniu Towarzystwa z powodu śmierci jego żony ś. p. Walentyny. Prezes p. Czywczyński podziękował Ks. Patronowi za słowa pociechy, a członkom Towarzystwa za współczucie i oddanie ostatniej posługi jego zmarłej żonie.

Przy punkcie 4 podał p. prezes zebranych o przesiedleniu członków Towarzystwa, gdzie Towarzystwo pozbyło się dwóch gorliwych członków w osobach pp. Kaszuby Michała i Nowaka Franciszka. Ostatni był chorążym Towarzystwa. Wobec tego przystąpiono do wyboru nowego chorążego i wybrano jednogłośnie p. Piechowiaka Wincentego. Składki miesięczne uregulowano, na nowego członka nikt się nie zgłosił. P. Greutzmachera wybrano do baldachimy w miejsce p. Nowaka. Uchwalono również przy wolnych głosach, aby zebrania odbywały się co kwartał, natomiast walne zebranie ma się odbyć w grudniu. Zwrotką „Wszystkie nasze dzienne sprawy” salwował p. prezes dzisiejsze zebranie.

Miasteczko, dnia 31.10.1926.

Prezes: Czywczyński

Patron: Niedbał

Sekretarz: Wieczorek

Sprawozdanie roczne z działalności Towarzystwa „Jedność” w Miasteczku.

W ciągu roku 1926 odbyło się zebrań zwyczajnych 5, walnych 1 i zarządu 4. Razem 10. Zebrania nie odbywały się regularnie co miesiąc, a to z powodu niestawienia się członków. Opieszałość członków w zebraniach spowodowała członków uczęszczających na zebrania w październiku do uchwalenia, aby zebrania odtąd odbywały się raz na kwartał.

Pomimo tego, że członkowie w roku bieżącym tak mało interesowali się zebraniem, odbyte zebrania były bardzo pouczające. Na zebraniach wygłoszono szereg odczytów i wykładów na przykład: „O ś. p. Ks. Prymasie Dalborze”, „O pielęgnowaniu ogrodów owocowych”, „O Żydach w nowej Polsce”, „O morzu i powstaniu okrętu”, „O św. Franciszku z Asyżu”. Towarzystwo brało udział ze sztandarem w uroczystości 3 Maja i w uroczystości oswoobodzenia Polski dnia 11 listopada. Zabaw urządziło Towarzystwo w roku bieżącym 1 i to zabawę zimową z przedstawieniem amatorskim. Odegrano sztukę ludową w 3 aktach „Pocziwy młynarz”. Zabawa się nie udała, pomimo świetnego odegrania amatorów i Towarzystwo poniosło deficyt w kwocie 26,60 zł. Pomimo tego, gdy zmarł św. pamięci Piotr Kruszewski, dawniejszy członek Towarzystwa, a żona jego prosiła o wsparcie i pomoc, Tow. „Jedność” nie zawahało się udzielić pełnego wsparcia wdowie po zmarłym, chociaż pretensji do tego nie miała. Widzimy z tego, że Tow. „Jedność” nie tylko że daje członkom oświatę i kulturę jak jego nazwa opiewa, ale i pomaga biednym i nieszczęśliwym. Dalej, Tow. „Jedność” broni swych członków przed oszczerstwami, jak to miejsce miało z naszym

wielebnym Ks. Patronem, gdzie to Gazeta Bydgoska pozwoliła sobie na tak nikczemne oszczerstwo.

W ciągu roku zdobyło Tow. 2 członków, wyprowadziło się 3 członków, 1 członek umarł (św. pamięci Walentyna Czywczyńska). Tow. liczy obecnie członków 65.

Miasteczko, dnia 8 grudnia 1926.

Prezes: Czywczyński

Patron: Niedbał

Sekretarz: Wieczorek

Protokół z walnego zebrania Tow. „Jedność” odbytego dnia 8 grudnia 1926 w salce posiedzeń p. Reckiego.

O godzinie 4 po poł. zagał dzisiajse walne zebranie prezes Tow. p. Czywczyński pochwaleniem Pana Boga i podał następujący porządek dzienny:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania i całorocznej działalności.
3. Sprawozdanie skarbnika.
4. Wybór przewodniczącego walnego zebrania.
5. Wybór nowego zarządu.
6. Obejmowanie urzędowania przez nowo wybrany zarząd.
7. Komunikaty zarządu.
8. Przyjmowanie nowych członków i uregulowanie składek miesięcznych.
9. Podwyższenie składek miesięcznych.
10. Sprawa zabawy Tow. „Jedność”.
11. Wolne głosy i wnioski.
12. Zamknięcie.

Ks. patron zabrał głos i przywitał w serdecznych słowach obecnego na zebraniu p. burmistrza Ziarnka.

2 i 3. Po przeczytaniu protokołu z ostatniego zebrania i całorocznej działalności, zdał sprawozdanie roczne skarbnik Towarzystwa:

dochód roczny Towarzystwa wynosił 490,75 zł.

rozchód roczny Towarzystwa wynosił 440,25 zł.

do przeniesienia gotówki na rok 1927 pozostało 50,50 zł.

4. Na przewodniczącego walnego zebrania wybrano jednogłośnie Ks. Patrona, który podziękował staremu zarządowi za gorliwą pracę w Towarzystwie, a do członków zaapelował, aby uczęszczali pilnie na zebrania i wskazał w pięknym przemówieniu, że „Jedności” należy się prawo bytu.

5. Wybór zarządu odbył się tajnie karteczkami i wybrani zostali do zarządu następujący panowie: Czywczyński – prezesem, Mikołajewski Nep. – zastępcą prezesa, Wieczorek – sekretarzem, Grondkowski – zastępcą sekretarza, Mellentin – skarbnikiem.

Następnie zabrał głos prezes p. Czywczyński, apelując do członków, aby pilniej uczęszczali na zebrania, stawiając propozycję, aby odtąd zebrania znów jak dawniej to jest co miesiąc się odbywały, na co się członkowie jednogłośnie zgodzili.

6. Poczem nowo wybrany zarząd objął urzędowanie.

7. przy komunikatach zarządu podał p. prezes zebranych do wiadomości o obchodzie jubileuszowym Dzieci Wrzesińskich, zachęcając członków do gremjalnego udziału w obchodach.

8. Składki uregulowano, na nowych członków zgłosili się i zostali przyjęci p. burmistrz Ziarnek Jan i p. Milewska Anna z Brzostowa.

9. Składki miesięczne podwyższono z dniem 1 stycznia 1927 większością głosów na 40 gr. miesięcznie, pośmiertne na 60 zł. także od 1.1.1927 z nadmienieniem, że kto zalega ze składkami dłużej jak 3 miesiące traci prawo do pośmiertnego.

10. Zabawy zimowej uchwalono nie urządzać tego roku z powodu kryzysu gospodarczego.

11. Przy wolnych głosach zabrał głos p. burmistrz Ziarnek apelując do zebranych, aby baczyć na młodzież, bo to przyszłość nasza, dalej aby wstępować do „Jedności”, bo jak zauważył tutaj jest miejsce dla wszystkich stanów. Ks. patron podziękował za piękne przemówienie p. burmistrzowi i od siebie dorzucił również kilka uwag na ten temat.

12. Po wyczerpaniu porządku dziennego zwrotką „Wszystkie nasze dzienne sprawy” salwował p. prezes dzisiejsze zebranie.

Miasteczko, dnia 8 grudnia 1926.

Prezes: Czywczyński

Patron: Niedbał

Sekretarz: Wieczorek

Protokół z ostatniego zebrania Tow. „Jedność” odbytego dnia 30 stycznia 1927 w salce posiedzeń p. Reckiego.

O godz. 4 po poł. zagaił dzisiejsze zwyczajne zebranie Ks. Patron pochwaleniem Pana Boga. Po odśpiewaniu jednej zwrotki „Boże coś Polskę” podał Ks. Patron następujący porządek dzienny:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
3. Odczyt o Słupi.
4. Sprawa 3 Maja.
5. Uregulowanie składek miesięcznych i przyjmowanie nowych członków.
6. Wolne głosy.
7. Zamknięcie.

Następnie potwierdził Ks. patron bardzo małą ilość członków (15) i ubolewał sobie, że przemówienia p. burmistrza i Ks. Patrona na walnym zebraniu nie wywarły żadnego skutku o liczniejsze uczęszczanie na zebrania i że szkoda czasu, pracy i zabiegów jeżeli na zebrania więcej członków uczęszczać nie będzie.

2. Protokół z walnego zebrania przyjęto.

3. Odczytu o rzekomym cudzie w Słupi pod Środą wysłuchali zebrani z wielką uwagą. Ewentualne rozstrzygnięcie, czy objawy w Słupi są prawdziwe ma nastąpić 2 lutego br.
 4. Sprawa 3 Maja. P. Mikołajczak objaśnił zebrany o utworzeniu się zrzeszenia prezesów zjednoczonych towarzystw, którzy nad urządzeniem uroczystości 3 Maja radzić będą. Tow. „Jedność” obowiązało się wyprowadzić sztukę teatralną na ten dzień i bierze na swą odpowiedzialność zorganizowanie dalszej uroczystości.
 5. Składki uregulowano, na nowego członka nikt się nie zgłosił.
 6. Przy wolnych głosach p. Wieczorek zobrazował czekającą Tow. „Jedność” pracę na 3 Maja, prosząc członków o nieuchylanie się od współpracy w upiększeniu uroczystości. P. Mikołajewski wyjaśnił zebrany o pożyczce udzielonej Bractwu Strzeleckiemu. Dowiedzieliśmy się od niego, że sprawa oddania utkła na razie, lecz nadzieji tracić nie potrzeba.
- Na tem porządek dzienny wyczerpano. Pochwaleniem Pana Boga salwował Ks. Patron zebranie.

Miasteczko, dnia 30 stycznia 1927.

Prezes: Czywczyński
Patron: Niedbał
Sekretarz: Wieczorek

Protokół z ostatniego zebrania Tow. „Jedność” odbytego dnia 27 marca 1927 w salce posiedzeń p. Reckiego.

O godz. 4 po poł. zagaił dzisiejsze zwyczajne zebranie prezes Tow. p. Czywczyński pochwaleniem Pana Boga i podał następujący porządek dzienny:

1. Zagajenie.
 2. Odczytanie protokołu.
 3. Odczyt Ks. Patrona.
 4. Komunikaty zarządu.
 5. Uregulowanie składek miesięcznych i przyjmowanie nowych członków.
 6. Wolne głosy i wnioski.
 7. Zamknięcie.
2. Przeczytany protokół z ostatniego zebrania przyjęto.
 3. Ks. Patron miał odczyt „Plan ataku na religijność w Polsce”. Interesującego odczytu wysłuchali członkowie z wielką uwagą.
 4. Komunikaty zarządu. P. prezes podał zebrany do wiadomości, że zorganizowanie uroczystości 3 Maja część druga spoczywa na barkach naszego Towarzystwa i prosił zebranych o współpracę. Dalsze omówienie i uchwalenie występu, jak i wybór poszczególnych pan i panów do pomocy w dniu 3 Maja odłożono do następnego zebrania.
 5. Składki miesięczne uregulowano, na nowych członków zgłosili się: p. Izidor Aleksandra z Brzostowa i p. Czernik Bartłomiej z Miasteczka.
 6. Przy wolnych głosach nikt głosu nie zabierał.
 7. Zwrotką „Wszystkie nasze dzienne sprawy” salwował przewodniczący dzisiejsze zebranie.

Miasteczko, dnia 27 marca 1927.

Prezes: Czywczyński

Patron: Niedbał

Sekretarz: Wieczorek

Protokół z ostatniego zebrania Tow. „Jedność” odbytego dnia 24 kwietnia 1927 w salce posiedzeń p. Reckiego.

O godz. 6 po poł. zagał dzisiajjsze zwyczajne zebranie prezes Tow. p. Czywczyński pochwaleniem Pana Boga, poczem ogłosił następujący porządek dzienny:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
3. Komunikaty zarządu.
4. Uregulowanie składek miesięcznych i przyjmowanie nowych członków.
5. Wolne głosy.
6. Zamknięcie.

2 i 3. Po przeczytaniu protokołu z ostatniego zebrania który przyjęto podał p. prezes zebrany do wiadomości program części I uroczystości 3 Maja, który Konferencja prezesów ustaliła. Część II uroczystości 3 Maja składać się będzie jak następuje: o godz. 3.30 koncert na Górze Dębowej, koło szczęścia, strzelanie do tarczy i różne inne niespodzianki. Do punktu I wniósł p. prezes prezesów, aby uroczystość szkolną umieścić na programie pod punktem II. Ze względu na to, że Tow. „Jedność” samo programu nie ustalało, nie powzięto żadnych decyzji do wniosku. Uchwalono pobierać wstępne na koncert do ogrodu 20 gr. od osoby. Dzieci do ;AT 14 wolny wstęp do ogrodu.

4. Składki uregulowano, na nowego członka zgłosiła się p. Anna Grajówna z Miasteczka.

5. Przy wolnych głosach uchwalono zakupić pasek do niesienia sztandaru. Pasek ma być gotowy do 3 Maja. P. Hutkowa wnosi o zredukowanie składek miesięcznych do 30 gr. Wniosek odroczone do następnego zebrania. Po wyczerpaniu porządku dziennego odśpiewano na zakończenie jedną zwrotkę pieśni „Wszystkie nasze dzienne sprawy”.

Miasteczko, dnia 24.4.1927.

Prezes: Czywczyński

Patron: Niedbał

Sekretarz: Wieczorek

Protokół z ostatniego posiedzenia Tow. „Jedność” odbytego dnia 26 czerwca 1927 w salce posiedzeń p. Reckiego.

O godz. 3 po poł. zagał dzisiajjsze zwyczajne zebranie prezes Tow. p. Czywczyński pochwaleniem Pana Boga, poczem ogłosił następujący porządek dzienny:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania.

3. Sprawozdanie skarbnika z odbytej uroczystości 3 Maja.
 4. Odczyt o poecie J. Słowackim.
 5. Zniżenie składek miesięcznych.
 6. Wolne głosy.
 7. Zamknięcie.
2. Protokół z ostatniego zebrania przyjęto.
 3. czysty zysk z uroczystości 3 Maja wynosił 92,80 zł.
 4. Z powodu małej liczby członków na zebraniu, odczytu o Słowackim nie było.
 5. Zniżenie składek odroczone do następnego zebrania również z powodu małej liczby członków.
 6. Przy wolnych głosach głosów nie zabierano.
 7. Zwrotką „Boże coś Polskę” zakończono dzisiejsze zebranie.

Miasteczko, dnia 31 lipca 1927.

Prezes: Czywczyński
Patron: *(brak podpisu)*
Sekretarz: Wieczorek

Protokół z ostatniego zebrania Tow. „Jedność” odbytego dnia 31 sierpnia 1927 w salce posiedzeń p. Reckiego.

O godz. 5 po poł. zagał dzisiejsze zwyczajne zebranie prezes Tow. p. Czywczyński pochwaleniem Pana Boga, poczem ogłosił następujący porządek dzienny:

1. Zagajenie.
 2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
 3. Zmiana składek miesięcznych.
 4. Przyjmowanie nowych członków i uregulowanie składek miesięcznych.
 5. Wolne głosy.
 6. Zamknięcie.
2. Protokół z ostatniego zebrania przeczytano i przyjęto.
 3. Składki miesięczne na wniosek zebranych członków niżono na groszy 30 (dawniej 40 gr.).
 4. Składki uregulowano, na nowego członka nikt się nie zgłosił.
 5. Przy wolnych głosach prowadzono ożywioną dyskusję nad terminem zebrań. Z powodu bardzo małej liczby członków na ostatnich zebraniach, uchwalono dalsze zebrania aż do walnego zebrania, co kwartał zwoływać. Następne we wrześniu i grudniu br.
 6. Pochwaleniem Pana Boga zakończył p. prezes dzisiejsze zebranie.

Miasteczko, dnia 31 sierpnia 1927.

Prezes: Czywczyński
Patron: Niedbał
Sekretarz: Wieczorek

Protokół z ostatniego zebrania Tow. „Jedność” odbytego dnia 30 października 1927 w salce posiedzeń p. Reckiego.

O godz. 4 po poł. zagał dzisiejsze zwyczajne zebranie prezes Tow. p. Czywczyński pochwaleniem Pana Boga, poczem ogłosił następujący porządek dzienny:

1. Zagajenie.
 2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
 3. Komunikaty zarządu.
 4. Odczyt Ks. patrona.
 5. Uregulowanie składek miesięcznych i przyjmowanie nowych członków.
 6. Wolne głosy i wnioski.
 7. Zamknięcie.
2. Protokół z ostatniego zebrania przeczytano i przyjęto.
3. Prezes p. Czywczyński podał zebrany do wiadomości, że Bractwo Strzeleckie zwróciło zaciągnięty dług od naszego Towarzystwa w kwocie 44 zł., i że kwotę tę w myśl uchwały Towarzystwa złożono na ręce Wielebnego Ks. patrona. Ks. patron serdecznie podziękował za ofiarę.
4. Odczyt Ks. patrona o Teresie z Konnersreuth zainteresował bardzo zebranych. Ks. Patron obiecał na przyszłym zebraniu dalsze wiadomości o Teresie ogłosić.
5. Składki uregulowano, na nowych członków nikt się nie zgłosił.
6. Przy wolnych głosach uchwalono, aby walne zebranie zwołać na niedzielę 18 grudnia br.
7. pochwaleniem Pana Boga zakończył p. prezes dzisiejsze zebranie.

Miasteczko, dnia 30.10.1927.

Prezes: Czywczyński

Patron: Niedbał

Sekretarz: Wieczorek

Sprawozdanie roczne z działalności Towarzystwa „Jedność” w Miasteczku.

W ciągu roku 1927 odbyło się zebrań zwyczajnych 6, walnych 1 i zarządu 5. Razem 12. Pomimo że na ostatnim walnym zebraniu uchwalono, aby zebrania na rok 1927 odbywały się co miesiąc, to z powodu kiepskiego uczęszczania członków na zebrania uchwalono w lipcu 1927, aby zebrania odbywały się co kwartał. Z tego powodu odbyło się tak mało zebrań, a i te były z małą liczbą członków. Przeciętnie przychodzi na zebrania 1/3 członków i to ciągle ci sami. Zebrania nasze pomimo to były interesujące i pouczające. Na zebraniach wygłoszono kilka pouczających wykładów jak np. „Cud w Słupi”, „Plan ataku na religijność w Polsce” i „O Teresie z Konnersreuth”.

Towarzystwo „Jedność” brało udział w obchodach narodowych ze sztandarem, jak obchód Dzieci Wrzesińskich, 3 Maja, Grunwald, 11 listopad oswobodzenie Polski z jarzma zaborców i Powstanie Listopadowe. Towarzystwu „Jedność” przypadło w udziale zorganizowanie uroczystości 3 Maja w roku bieżącym. Odegrano sztukę narodową pod tytułem „3 Maj”. Zabiegi Towarzystwa około uroczystości 3 Maja uwieńczone zostały pomyślnym wynikiem

moralnym i kasowym. Czysty zysk to 93,80 zł. Innej zabawy Towarzystwo w roku 1927 nie urządzało.

W ciągu roku 1927 przystąpiło nowych członków do naszego Towarzystwa 6. Nie umarł żaden członek. Obecnie liczy Towarzystwo „Jedność” 59 członków. Za zmarłych członków Towarzystwa odbyło się nabożeństwo żałobne w dniu 11 grudnia 1927 w kościele parafjalnym w Miasteczku. W ciągu roku 1927 zmian w zarządzie nie było żadnych.

Miasteczko, dnia 18 grudnia 1927.

Prezes: Czywczyński

Patron: Niedbał

Sekretarz: Wieczorek

Protokół z ostatniego zebrania Tow. „Jedność” odbytego dnia 18 grudnia 1927 w salce posiedzeń p. Reckiego.

O godz. 3 po poł. zagał walne zebranie prezes Tow. p. Czywczyński pochwaleniem Pana Boga i ogłosił następujący porządek dzienny:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania i całorocznej działalności Tow. „Jedność”.
3. Sprawozdanie skarbnika ze stanu kasy Towarzystwa.
4. Sprawa wypowiedzenia się członków co dalszego istnienia Towarzystwa.
5. Wybór przewodniczącego walnego zebrania.
6. Wybór nowego zarządu.
7. Przyjmowanie nowych członków.
8. Wolne głosy i wnioski.
9. Zamknięcie.

1-2. Protokoły z ostatniego zebrania i całorocznej działalności przyjęto.

3. Czysty zysk na rok wynosi 406,42 zł.

4. Prezes Tow. p. Czywczyński zobrazował działalność Tow. i apeluje, aby Tow. „Jedność” nadal istniało. Ks. patron dziękuje zarządowi za pracę w Tow. i z radością konstatuje osiągnięte dobre wyniki dotychczas, co wykazuje stan kasy i zachęca zebranych za dalszym istnieniem Tow. W kwestji dalszego istnienia Tow. zabierali głosy panowie Mikołajewski i Gruetzmacher. Po zakończonej dyskusji uchwalono jednogłośnie, aby Tow. „Jedność” nadal istniało.

5. na przewodniczącego walnego zebrania wybrano jednogłośnie Ks. Patrona, który zebraniem kierował do końca. Na wniosek p. Gruetzmachera, aby dokonano wyboru zarządu przez aklamację i aby stary zarząd w komplecie razem wybrać, na co się członkowie jednogłośnie zgodzili i wybrali przez aklamację jednogłośnie stary zarząd. Prezes p. Czywczyński w imieniu zarządu podziękował zebrany za zaufanie, a zebrani wykrzyknęli trzykrotne gromkie „niech żyją”.

7. Na nowego członka nikt się nie zgłosił.

8. W wolnych głosach przeczytał p. prezes kilka ustępów z ustaw Towarzystwa. Następnie odbył się odczyt Ks. Patrona pod tytułem „Boże Narodzenie w domu polskim”, który członkowie z uwagą wysłuchali. Na wniosek p. Wieczorka, aby członkom biednym prolongować uiszczenie składek do kwietnia 1928 uchwalono dać im możliwość spłacenia zaległości ratami.

9. Zwrotką „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zakończono dzisiejsze walne zebranie.

Miasteczko, dnia 18.12.1927.

Prezes: Czywczyński

Patron: *(brak podpisu)*

Sekretarz: Wieczorek

Protokół ze zwyczajnego zebrania Tow. „Jedność” odbytego dnia 29 kwietnia 1928 w salce posiedzeń p. Reckiego.

O godz. 4 po poł. zagał dzisiejsze zebranie prezes Tow. p. Czywczyński pochwaleniem Pana Boga, poczem ogłosił następujący porządek dzienny:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
3. Odczyt „O Konstytucji 3 Maja”.
4. Komunikaty zarządu.
5. Przyjmowanie nowych członków i uregulowanie składek miesięcznych.
6. Wolne głosy.
7. Zamknięcie.

1-2. Protokół z ostatniego zebrania przyjęto, poczem pamięć zmarłej członkini św. p. Kądzielowej uczczono przez powstanie z miejsc.

3. Odczytu „O Konstytucji 3 Maja” wysłuchali członkowie z uwagą.

4. Przy komunikatach zarządu podał p. prezes zebranym do wiadomości zaproszenie „Lutni” na obchód i dalszą uroczystość 3 Maja na Górze Dębowej, zachęcając zebranych do licznego udziału. Uchwalono zakupić nowe szarfy i powierzono wykonać p. Wieczorkowej.

5. Składki uregulowano, na nowego członka zgłosili się pp. Heliński Michał i Marta z Miasteczka.

6. Przy wolnych głosach proponowano urządzenie zabawy letowej. Uchwalono urządzić zabawę letową w drugą niedzielę lipca 1928. Na zastępcę chorążego w miejsce p. Kołodzieja wybrano p. Garniela Fr.

7. Po wyczerpaniu porządku dziennego, zakończył p. prezes dzisiejsze zebranie pochwaleniem Pana Boga.

Miasteczko, dnia 29 kwietnia 1928.

Prezes: Czywczyński

Patron: *(brak podpisu)*

Sekretarz: Wieczorek

Protokół zwyczajnego zebrania Tow. „Jedność” odbytego dnia 5.8.1928 w sali posiedzeń p. Reckiego.

O godz. 4 po poł. zagał zebranie prezes pochwaleniem Pana Boga, poczem ogłosił następujący porządek obrad:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
3. Komunikaty zarządu.
4. Przyjmowanie nowych członków i uregulowanie składek miesięcznych.
5. Wolne głosy.
6. Zamknięcie.

1-2. Protokół z ostatniego zebrania przyjęto.

3. Komunikaty zarządu przedstawił prezes zebrany. Co do urządzenia zabawy letniej, jest niemożliwym teraz takową urządzić, gdyż wszystkie zabawy przyniosły drugiemu Towarzystwom niedobór. Postanowiono zabawę letnią odroczyć, także rocznica wkroczenia wojsk polskich i zarazem rocznica istnienia Tow. „Jedność” ma być połączona z zabawą Tow. „Jedność”.

4. Na członków zgłosili się p. Antoni Piechowiak i p. Stanisław Nowak.

Po wyczerpaniu porządku obrad zamknął prezes zebranie o godz. 5 słowami „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus”.

Miasteczko, dnia 5.8.1928.

Prezes: *(brak podpisu)*

Patron: Niedbał

Sekretarz: Wieczorek

Protokół ze zwyczajnego zebrania Tow. „Jedność” odbytego dnia 28 października 1928 w salce posiedzeń p. Reckiego.

O godz. 4 po poł. zagał dzisiejsze zebranie prezes Tow. p. Czywczyński pochwaleniem Pana Boga i ogłosił następujący porządek obrad:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
3. Komunikaty zarządu.
4. Zabawa zimowa.
5. Wolne głosy.
6. Zamknięcie.

1-2. Protokół z ostatniego zebrania przyjęto.

3. Następnie miał Ks. patron odczyt pod tytułem „Obłędna nienawiść do religii katolickiej w Polsce”, którego członkowie z wielkim zainteresowaniem wysłuchali..

4. Zabawy zimowej łącznie z rocznicą uchwalono tego roku nie urządzać. Ks. Patron zachęcał członków, aby gremjalnie brać udział w obchodzie i akademii w 10-letnią rocznicę oswobodzenia Polski.

5. P. Grützmacher zapytał o szarfy, czy już gotowe. P. Wieczorkowa tłumaczy, że tutaj na miejscu podobnej materji zakupuć nie można i wyasygnowana kwota jest za niską, aby coś porządne zakupuć.

Uchwalono polecić p. Wieczorkowej zakupuć porządnej materji i wykonanie szarfy.

6. Zwrotką „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zakończono zebranie.

Miasteczko, dnia 28 października 1928.

Prezes: Czywczyński

Patron: Niedbał

Sekretarz: Wieczorek

Sprawozdanie roczne z działalności Tow. „Jedność” w Miasteczku za rok 1928.

Stosownie do uchwały Tow. z lipca 1927 odbywały się zebrania co kwartał, a mianowicie odbyło się zebrań zwyczajnych 3 i 1 walne, razem 4 zebrania. Zebrań zarządu odbyło się 2. W ciągu roku 1928 sprawiono nowe piękne szarfy dla podchorążych. To. Brało udział ze sztandarem w uroczystościach narodowych, a mianowicie: 3 Maj i 11 listopad jako 10-lecie zmartwychwstania Polski. Ze względu na kryzys gospodarczy w okolicy i co za tem idzie brak gotówki, nie urządzono w roku ubiegłym żadnej zabawy. W ciągu roku 1928 zapisało się do Tow. 4 nowych członków, a mianowicie pp. Heliński Michał i Marta Helińska, Antonina Piechowiak i Stanisław Nowak. Umarł 1 członek św. pamięci Agnieszka Kądzielowa, 1 dobrowolnie wystąpił. Pozostaje członków 55.

Miasteczko, dnia 27 stycznia 1929.

Prezes: Czywczyński

Patron: Niedbał

Sekretarz: Wieczorek

Protokół z walnego zebrania Tow. „Jedność” z dnia 27.1.1929.

Walne zebranie zagał p. prezes pochwaleniem Pana Boga. Po odśpiewaniu jednej zwrotki „Boże coś Polskę” ogłosił p. prezes następujący porządek obrad:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania i całorocznej działalności Towarzystwa.
3. Sprawozdanie skarbnika ze stanu kasy.
4. Sprawozdanie zarządu i komunikaty.
5. Wybór przewodniczącego walnego zebrania.
6. Wybór nowego zarządu.

7. Obejmowanie przez nowo wybrany zarząd swych mandatów.
8. Przyjmowanie nowych członków.
9. Wolne głosy i wnioski.
10. Zakończenie.

Protokoły z ostatniego zebrania i całorocznej działalności przyjęto. Ze sprawozdania skarbnika okazało się, że saldo na rok 1929 wynosi 415,16 zł. Następnie odczytał p. prezes statut Towarzystwa i kładł specjalny nacisk na § 5, który mówi o tem, że kto dłużej zalega ze składkami jak 3 miesiące, traci prawo do członkostwa, poczem zarząd złożył swoje mandaty. Na przewodniczącego walnego zebrania wybrano jednogłośnie Wiel. Ks. Patrona. Po przemówieniu Ks. Patrona, podziękowaniu staremu zarządowi za działalność dotychczasową, przystąpiono do wyboru nowego zarządu. Wybrano stary zarząd w komplecie z wyjątkiem skarbnika p. Mellentina. Na jego miejsce wybrano kartkami większością głosów p. Hutkową. Ks. Patron poruszył sprawę pośmiertnego i czy zakupienie wieńca w razie pogrzebu odliczyć od pośmiertnego. Uchwalono, że pozostaje przy starym, to jest 60 zł. pośmiertnego i wieńcu. P. Hutkowa proponuje, żeby wysłać kurendę do członków po składki co kwartał, żeby dać członkom możliwość zapłacenia składek, co też uchwalono. Po wyczerpaniu porządku dziennego i odśpiewaniu zwrotki „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zamknął p. prezes dzisiejsze zebranie.

Miasteczko, dnia 27.1.1929.

Prezes: Czywczyński
Patron: Niedbał
Sekretarz: Wieczorek

Protokół ze zwyczajnego zebrania Tow. „Jedność” z dnia 28 kwietnia 1929.

Dzisiejsze zebranie zagał zastępca prezesa p. Mikołajewski pochwaleniem Pana Boga, poczem ogłosił następujący porządek dzienny:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
3. Odczyt Ks. patrona.
4. Komunikaty zarządu.
5. Przyjmowanie nowych członków.
6. Wolne głosy.
7. Zamknięcie.

1-2. Protokół z ostatniego zebrania przyjęto. Do protokołu z walnego zebrania zabrała głos p. Bembnistowa i wyraziła życzenie, żeby w razie jej śmierci lub męża zamiast wieńca mszą św. Tow. zakupiło.

3. Odczytu Ks. Patrona „O stworzeniu państwa kościelnego” wysłuchali członkowie z wielką uwagą.

4. Zastępca przew. p. Mikołajewski podał zebrany do wiadomości zaproszenie OSP na obchód i zabawę w dniu 3 Maja, zalecając członkom gremjalny udział.

5. Na nowego członka nikt się nie zgłosił.

6. Przedłożoną rezolucję przez Ks. Patrona przeciw prawom małżeńskim jednogłośnie członkowie podpisali.

7. Zwrotką „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zakończono dzisiejsze zebranie.

Miasteczko, dnia 28 kwietnia 1929.

Prezes: Czywczyński

Patron: *(brak podpisu)*

Sekretarz: Wieczorek

Sprawozdanie z 10-letniej działalności Tow. „Jedność” w Miasteczku.

Mija 10 lat, kiedy w Miasteczku przezwanym przez zaborców Friedheim zebrało się grono Polaków bardzo szczupłe, jednak na duchu wielkie i założyło fundament pod Tow. „Jedność” skupiające wszystkie stany pod swoim sztandarem. Zasługa to wielka dla polonji w Miasteczku, tem bardziej, że zakładając Tow. „Jedność” nie obawiali się brutalnego i grasującego wówczas w Miasteczku Genschutzu. Naturalnie nie obyło się bez szykan ze strony Genschutzu, których doznali różni patrioci, pomiędzy innymi i Wiel. Ks. patron. Datą założenia Tow. „Jedność” jest 26.10.1919, a już 24 stycznia 1920 wita Tow. „jedność” na czele z Wiel. Ks. Patronem wojska polskie wkraczające do Miasteczka. Historyczna to była chwila kiedy witano wojsko polskie chlebem i solą, a wzruszająca przemowa Wiel. Ks. patrona zakreśliła w niejednym oku łzy radości. Nie tylko, że Tow. „Jedność” przyjęło w taki sposób naszych wojaków, ale zgotowało im iście ucztę królewską w salce p. Szalińskiego, a tańcówkę urządzono u p. Vorkoepera. Zaznaczyć wypada pomimo że członkowie Tow. „Jedność” składali się z członków niezamożnych, to potrafili w taki sposób przyjąć wojsko polskie nie szczędząc trudu, zabiegów i pieniędzy. Cześć im za to!

Tow. „Jedność” rozwijało się wspaniale osiągając w roku 1922 przeszło 100 członków. Do roku 1924 posługiwało się Tow. tylko prowizorycznym sztandarem narodowym. Dnia 20.1.1924 poświęcił Wiel. Ks. Patron nowy sztandar Towarzystwa, który znany jest wszystkim, bo przy każdej sposobności czy to w kościele, czy też uroczystościach narodowych góruje nad innymi sztandarami. Nabycie tego sztandaru ma Tow. do zawdzięczenia p. Jagodzińskiemu, a naprawę tegoż jednej z członkiń Towarzystwa. Tow. „Jedność” zasługuje sobie słusznie na miano pioniera polskość w Miasteczku, bo krzewiło od powstania swój język i kulturę polską, czy to przez różne obchody, a szczególnie przez wykłady i odczyty pouczające. Duszą tych wykładów i odczytów religijnych, z historii polskiej, jak i innych, był i jest zawsze nasz Wiel. Ks. Patron. Jemu mamy do zawdzięczenia od samego powstania Tow., że pomimo różnych zamachów zdołało się dotychczas utrzymać i choć nie jest obecnie tak silne, bo liczy tylko 41 członków, ale ma zdrowe zasady, to jest religijne i polskie. Jak wiele dobrego mamy z Tow. „Jedność” wie każdy. Wymieniałem już, że „Jedność” krzewi język i kulturę polską, dalej daje pośmiertne, choć prawda jest to skromny dar tylko, lecz dla biednego może cała i jedyna nadzieja na opędzenie kosztów po zmarłym członku dla pozostałej rodziny. Tow. „jedność” dba również i o rozrywkę dla swoich członków, urządzając zabawy i przedstawienia amatorskie. I o zmarłych członkach Tow. Pamięta, zakupując za spokój ich dusz prawie co rok mszą św.

W ostatnim czasie jednakże zauważono wielką opieszałość ze strony członków, a mianowicie nie przychodzą na zebrania. Twierdzą niejedni, że płacą składki, to wystarczy. Nieprawda, Tow. „Jedność” jest Tow. kulturalno-oświatowym i jako takie ma obowiązek się skupiać i tę kulturę i oświatę rozszerzać dalej na swoje otoczenie. A więc musi być czynne i ruchliwe. Dzisiejszy uroczysty obchód 10-lecia nie musi przebrzmieć bez echa. Założyciele Tow. „Jedność” mogą spojrzeć z dumą na swą 10-letnią pracę. Jest ich pomiędzy nami żyjących 14 członków z Wiel. Ks. Patronem na czele.

Tow. „Jedność” liczy obecnie 41 członków, posiada piękny sztandar i dosyć silną kasę, bo gotówki posiada Tow. około 550 zł.

Szczęść nam Boże w dalszej pracy!

Miasteczko, dnia 15 grudnia 1929.

Prezes: Czywczyński

Patron: Niedbał

Sekretarz: Wieczorek

Protokół ze zwyczajnego zebrania Tow. „jedność” z dnia 24.11.1929.

Zebranie dzisiejsze zagał p. prezes pochwaleniem Pana Boga, poczem ogłosił następujący porządek dzienny:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
3. Odczyt prezesa.
4. Uregulowanie składek miesięcznych i przyjmowanie nowych członków.
5. Wolne głosy.
6. Zamknięcie.

1-2. Protokół z ostatniego zebrania przyjęto.

3. Odczytu p. prezesa o Powstaniu Listopadowym wysłuchali członkowie z wielką uwagą.

4. Składki uregulowano, na nowego członka nikt się nie zgłosił.

5. W wolnych głosach podał p. prezes zebranym do wiadomości, że w roku bieżącym mija 10 lat od założenia Tow. „Jedność”. Po dyskusji na ten temat uchwalono na rocznicę zakupić mszã św. za spokój zmarłych członków. Dalej uchwalono urządzić w styczniu 1930 uroczyste posiedzenie z obchodami 10-lecia i kawkę dla członków. Na wniosek p. Wieczorkowej uchwalono uroczystość tę urządzić w pewną niedzielę w adwencie jeszcze tego roku.

6. Pochwaleniem Pana Boga salwował p. prezes dzisiejsze zebranie.

Miasteczko, dnia 24.11.1929.

Prezes: Czywczyński

Patron: Niedbał

Sekretarz: Wieczorek

Protokół z uroczystości obchodu 10-lecia istnienia Tow. „Jedność”.

W dniu 15 grudnia 1929 o godz. 17 przy udziale przeszło 30 członków zagał p. prezes uroczystość 10-lecia istnienia Tow. „Jedność” pochwaleniem Pana Boga i zdał obszernie sprawozdanie o rozwoju Towarzystwa. Wiel. Ks. Patron powinszował w imieniu Tow. urodzin, poczem wykrzyknięto „Niech żyje Polska” i odśpiewano 1 zwrotkę „Boże coś Polskę”. Następnie Wiel. Ks. Patron wzruszony dziękował wszystkim za pamięć o Jego urodzinach, podziękował wszystkim obecnym i nieobecnym członkom, że założyli Tow. „Jedność”. Za inicjatywę p. Mikołajewskiego wykrzyknięto Wiel. Ks. Patronowi gromkie 3 razy „Niech żyje!”. Po obszernym sprawozdaniu sekretarza z działalności Tow. za okres 10-letni podano na stół kawę, później kiełbaski i herbatę, przy tem gawędzono i mile spędzono kilka chwilo wspólnie.

Na wyróżnienie zasługują panie Hutkowa i Wieczorkowa, które w celach oszczędniejszych zajęły się wykonaniem podwieczorku i obsłużyły gości zaoszczędzając tem około 40 zł. Towarzystwu. W czasie pogawędki powzięto jednogłośnie uchwałę, ażeby w dowód uznania za gorliwą pracę w Tow. mianowano członkami honorowymi Wiel. Ks. Patrona i pp. Nepomucena Mikołajewskiego i Wincentego Piechowiaka.

Pieśnią „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zakończono uroczystość 10-lecia Tow., która wszystkim zebrany pozostanie w miłej pamięci.

Prezes: Czywczyński

Patron: Niedbał

Sekretarz: Wieczorek

Protokół z całorocznej działalności Tow. „Jedność”

W roku 1929 nie ma nic ważnego do zanotowania, ponieważ Tow. „Jedność” nawet zebrań bardzo mało miało. W ciągu roku 1929 odbyło się 1 walne zebranie, 2 zwykłe i 1 nadzwyczajne, a mianowicie uroczysty obchód 10-lecia istnienia Towarzystwa. Na ostatnim zebraniu w dowód uznania za gorliwą pracę w Tow. mianowano 3 członków Tow. członkami honorowymi, a mianowicie Wiel. Ks. Patrona Niedbała, długoletniego wiceprezesa p. Mikołajewskiego Nepomucena i długoletniego chorążego p. Wincentego Piechowiaka. Ze względu na kryzys gospodarczy nie urządzano w ciągu roku 1929 żadnych imprez. Brało Tow. natomiast udział we wszystkich uroczystościach kościelnych i narodowych ze sztandarem.

Prezes: Czywczyński

Patron: Niedbał

Sekretarz: Wieczorek

16.04.2011

W wypisie zachowano oryginalną pisownię występującą w dokumencie.

E.J.B.K.